

T.C.
KAFKAS ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİMİ BİLİM DALI

YÜKSEKÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR DERSİNE İLİŞKİN
TUTUMLARININ İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Alpaslan AYDIN

TEZ YÖNETİCİSİ

Yrd. Doç. Dr. Halil İbrahim KAYA

KARS – 2013

T.C.
KAFKAS ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

Alpaslan Aydın'a ait yükseköğretim öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarının incelenmesi konulu çalışma, jürimiz tarafından Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eğitim Programları ve Öğretimi Bilim Dalında Yüksek Lisans tezi olarak oy birliğiyle kabul edilmiştir.

Öğretim Üyesinin Ünvanı, Adı ve Soyadı

Yrd. Doç. Dr. Halil İbrahim KAYA

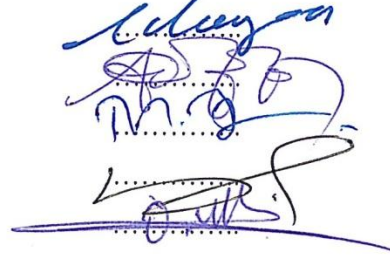
Doç. Dr. Ali Osman ENGİN

Yrd. Doç. Dr. Murat TAŞDAN

Yrd. Doç. Dr. Yaşar KOP

Yrd. Doç. Dr. Özgür AKTAŞ

İmza

Bu tezin kabulü Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulunun ...../...../20... tarih ve ...../..... sayılı kararı ile onaylanmıştır.

UYGUNDUR

...../...../.....

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

YEMİN

Yüksek Lisans tezi olarak sunduğum, “Yükseköğretim Öğrencilerinin **Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlişkin Tutumlarının İncelenmesi**” adlı çalışmanın, tarafımdan bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım kaynakların kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

27 /06 /2013

Adı Soyadı: Alpaslan AYDIN

İmza:

PLAGIARISM

I hereby declare that all information in this document has been obtained and presented in accordance with academic rules and ethical conduct. I also declare that, as required by these rules and conduct, I have fully cited and referenced all material and results that are not original to this work which I presented as master's thesis named **Research of the Attitudes of Higher Education Students to Physical Education and Sports Courses**.

27 /06 /2013

Name Surname: Alpaslan AYDIN

Signature :

ÖNSÖZ

Bu araştırmada Kafkas Üniversitesi'nin fakülte, yüksekokul ve meslek yüksekokullarında yükseköğrenim gören öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumları karşılaştırılmıştır.

Kafkas Üniversitesinde yapılan araştırmanın her aşamasında yol gösteren danışmanım Sayın Yrd. Doç. Dr. Halil İbrahim KAYA'ya ilgi ve desteklerinden dolayı Sayın Yrd. Doç. Dr. Murat TAŞDAN'a teşekkür ederim. Beden eğitimi ve spor tutum ölçeğini kullanmama izin veren Hacettepe Üniversitesi Öğretim Üyeleri Sayın Prof. Dr. Gıyasettin DEMİRHAN ve Sayın Dr. Figen ALTAY'a teşekkür ederim. Kafkas Üniversitesi Eğitim Fakültesi Öğretim Üyeleri Sayın Doç. Dr. Ali Osman ENGİN'e, Sayın Yrd. Doç. Dr. Yaşar KOP'a, Sayın Yrd. Doç. Dr. Tazegül DEMİR'e, Sayın Yrd. Doç. Dr. Devrim ERGİNSOY OSMANOĞLU'na, Sayın Yrd. Doç. Dr. Özgür AKTAŞ'a ve Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Öğretim Üyelerine, Kafkas Üniversitesi Akademik Personelleri ve İdari Personellerine, çalışmaya katkı sağlayan Kafkas Üniversitesi Akademik Personellerinden Sayın Öğr. Gör. Mehmet EROĞUL'a ve Sayın Öğr. Gör. Turan Özgür GÜNGÖR'e ve Atatürk Üniversitesi Akademik Personellerinden Sayın Okt. Mehmet Cihat ÜSTÜN'e ve Sayın Sevgi BÖLEK'e teşekkür ederim. Çalışma grubunu oluşturan Kafkas Üniversitesi öğrencilerine ayrıca teşekkür ederim. Desteklerini esirgemeyen eşime ve kızlarıma teşekkürlerimi sunarım.

Kars, 2013

Alpaslan AYDIN

ÖZET

YÜKSEKÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR DERSİNE İLİŞKİN TUTUMLARININ İNCELENMESİ

AYDIN, Alpaslan

Yüksek Lisans, Eğitim Programları ve Öğretimi Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Halil İbrahim KAYA

Haziran-2013

Yükseköğretim öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarının incelenmesi konulu bu çalışma nicel bir araştırma olup araştırmada tarama modeli kullanılmıştır.

Araştırma, 2011-2012 Öğretim yılında Kafkas Üniversitesi'nin fakülte, yüksekokul ve meslek yüksekokullarında öğrenim gören 5030 kız, 6410 erkek olmak üzere, toplam 11440 öğrenci arasından beden eğitimi ve spor dersini almış olan öncelikle tabakalı örneklem yoluna gidilerek 1, 2, 3 ve 4. sınıf öğrencilerinden tekrar tesadüfi örnekleme yoluyla 1212 erkek, 1061 kız olmak üzere toplam 2273 öğrencinin çalışma grubunu oluşturmasıyla gerçekleştirilmiştir.

Veri toplama aracı olarak iki bölümden oluşan ölçek kullanılmıştır. Ölçeğin birinci bölümünde araştırmacı tarafından oluşturulan kişisel bilgi formu, ikinci bölümünde ise öğrenci tutumlarının ölçülmesi için; beden eğitimi ve spor tutum ölçeği (BESTÖ) kullanılmıştır.

Verilerin analizinde ilişkili ölçümlerde ortalama puanların karşılaştırılmasında t-testi ve tek faktörlü varyans analizi kullanılmıştır.

Araştırma bulgularına göre çalışma grubunu oluşturan yükseköğretim öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine karşı tutumlarının olumlu olduğu görülmektedir. Yükseköğretim öğrencilerinin cinsiyete, farklı türde okullarda öğrenim görme durumlarına, farklı birimlerde öğrenim görme durumlarına, farklı sınıflarda öğrenim görme durumlarına, ailelerinin aylık gelirine, spor yapma sıklıklarına, ailesinin spor yapmaya izin verme durumuna, serbest zamanlarını spor faaliyetleriyle değerlendirme durumuna, serbest zamanlarını değerlendirmede tercih edilen spor türüne göre beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları arasında anlamlı farklılık bulunmaktadır. Öğrencilerin yaşlarına, farklı yerlerde ikamet etme

durumlarına, annelerinin mesleklerine, babalarının mesleklerine, spor yaparken yaşadıkları rahatsızlık veya sakatlanma durumuna, anne ve babalarının spor yapma durumuna, annelerinin spor yapma sıklık durumuna, babalarının spor yapma sıklık durumuna göre beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları arasında anlamlı farklılık bulunmamaktadır.

***Anahtar kelimeler:** Beden Eğitimi ve Spor Dersi, Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutum, Kafkas Üniversitesi, Tutum Ölçeği, Yükseköğretim Öğrencisi.*

ABSTRACT

RESEARCH OF THE ATTITUDES OF HIGHER EDUCATION STUDENTS TO PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS COURSES

AYDIN, Alpaslan

Master of Arts Thesis, Department of Education Programs and Instruction

Thesis Advisor: Assistant Professor Dr. Halil İbrahim KAYA

June-2013

This study on the research of the attitudes of higher education students for physical education and sports course is quantitative and in this study survey method was used.

This study was first of all applied to 5030 female, 6410 male and totally 11440 students who took physical education and sports courses with stratified sampling during 2011-2012 Education Year at faculties, high schools and vocational high school at Kafkas University, and then it was again applied to 1212 male, 1061 female and totally 2273 students from 1, 2, 3 and 4th year classes with accidental sampling.

A survey with two parts were used as data collection tool. In the first part of survey personal information form organised by the reseacher and in the second part the scale of physical education and sports attitude (BESTÖ) were used.

For the analysis of the data, t-test and single factorial variance scale analysis were used in the comparison of avarage grades related to evalutation.

According to the results of data analysis, it was determined that higher education students' attitudes that form the studying group to physical education and sports courses was positive. Statistically significant difference was found among the attitudes of higher education students related to physical education and sports course according to the branch of sport which was chosen for recreation, doing physical education in free time, giving permission for doing physical exercise, the frequency of doing physical exercise, monthly income of the families, receiving education cases in different classes, in different units and in different type of schools and the gender. Statistically significant difference was found among the attitudes of the students related to physical education and sports according to the frequency of doing

physical exercises of their fathers, the frequency of doing physical exercises of their mothers, doing physical exercises of their parents, discomfort and injury case while doing exercises, their fathers' profession, their mothers' profession, living in different locations and their ages.

Key words: *Physical Education and Sports Course, Attitude Towards the Physical Education and Sports Course, Kafkas University, Attitude Scale, Higher Education Students.*

İÇİNDEKİLER

	<u>SAYFA NO</u>
ÖNSÖZ.....	I
ÖZET.....	II
ABSTRACT.....	IV
İÇİNDEKİLER	VI
ŞİMGELER VE KISALTMALAR	VIII
ŞEKİL VE TABLOLAR LİSTESİ.....	IX

BÖLÜM I

GİRİŞ	1
Problem	8
Alt Problemler	8
Araştırmanın Amacı	8
Araştırmanın Önemi.....	9
Sayıtlar	10
Sınırlılıklar.....	10

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE	11
Beden Eğitimi ve Spor Kavramları	11
Beden Eğitimi	11
Beden Eğitimi Felsefesi.....	12
Beden Eğitimi Sistemi	13
Spor	13
Beden Eğitimi ve Spor Arasındaki Farklar	13
Beden Eğitimi ve Sporun Önemi	14
Beden Eğitimi ve Sporun Amaçları	15
Yükseköğretimde Beden Eğitimi ve Spor	16
Tutumlar	18
Tutum Kavramı.....	18
Tutumu Oluşturan Temel Öğeler	20
Tutumların Yapısı.....	21

	<u>SAYFA NO</u>
Tutumların Oluşması.....	21
Tutumların Değişmesi.....	22
Tutumların Ölçülmesi.....	23
Tutum Ölçeklerinin Beden Eğitimi ve Sporda Kullanılması	24
Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Tutum Çalışmaları.....	25
BÖLÜM III	
YÖNTEM.....	33
Araştırmanın Modeli	33
Araştırmanın Çalışma Grubu	33
Veri Toplama Aracı	33
Verilerin Analizi	37
BÖLÜM IV	
BULGULAR VE YORUM.....	39
BÖLÜM V	
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	71
Sonuç	71
Öneriler	73
KAYNAKÇA	75
EKLER.....	81
EK-1: Ölçek Formu.....	81
EK-2: Kafkas Üniversitesi Rektörlük Araştırma İzin Onayı	84
EK-3: Kafkas Üniversitesi 2011-2012 Öğretim Yılı Öğrenci Sayısı	85
EK-4: Beden Eğitimi ve Spor Tutum Ölçeği Kullanma İzni	89
ÖZGEÇMİŞ.....	90

SİMGELER VE KISALTMALAR

%	: Yüzde
F	: Frekans
P	: Anlamlılık düzeyi
N	: Toplam denek sayısı
t	: T İstatistiği
α	: Cronbach alpha katsayısı
AAPHER	: Amerika Sağlık, Beden Eğitimi ve Rekreasyon Birliği
AGFI	: Düzeltilmiş iyilik uyum testi
akt.	: Aktaran
BESTÖ	: Beden Eğitimi ve Spor Tutum Ölçeği
CFI	: Karşılaştırmalı uyum testi
DFA	: Doğrulayıcı faktör analizi
GFI	: İyilik uyum testi
İ.İ.B.F.	: İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
MYO	: Meslek Yüksekokulu
RMSEA	: Yaklaşık hataların ortalama kara kökü
Std.	: Standart
TİCİ	: Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı
vb.	: Ve benzeri
vd.	: Ve diğerleri
yy	: Yüzyıl

ŞEKİL VE TABLOLAR LİSTESİ

SAYFA NO

Tablo 3.1. Ölçeğin madde test korelasyonu, temel bileşenler analizi birinci faktör yükleri ve madde ortalamaları.....	34
Tablo 3.2. Beden eğitimi ve spor tutum ölçeği puan kodlaması	35
Tablo 3.3. Beden eğitimi ve spora ilişkin tutum ölçeği güvenilirliği	35
Tablo 3.4. Beden eğitimi ve spora ilişkin tutum ölçeği ortalama ve standart sapma değerleri.....	36
Tablo 3.5. Beden eğitimi ve spora ilişkin tutum ölçeği doğrulayıcı faktör analizi değerleri.....	36
Şekil 3.1. Ölçek için t değeri ve modifikasyonları gösteren analiz sonuçları.....	37
Tablo 4.1. Öğrencilerin cinsiyetlerine göre dağılımı.....	39
Tablo 4.2. Öğrencilerin yaşlarına göre dağılımı.....	40
Tablo 4.3. Öğrencilerin yaşadıkları yere göre dağılımı.....	40
Tablo 4.4. Öğrencilerin öğrenim gördükleri okul türlerine göre dağılımı	41
Tablo 4.5. Öğrencilerin öğrenim gördükleri birime göre dağılımı.....	41
Tablo 4.6. Öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıfa göre dağılımı	42
Tablo 4.7. Öğrencilerin annelerinin mesleklerine göre dağılımı.....	42
Tablo 4.8. Öğrencilerin babalarının mesleklerine göre dağılımı.....	43
Tablo 4.9. Öğrencilerin ailelerinin aylık gelirlerine göre dağılımı	43
Tablo 4.10. Öğrencilerin spor yapma sıklıklarına göre dağılımı.....	44
Tablo 4.11. Öğrencilerin spor yaparken rahatsızlık veya sakatlık geçirme durumuna göre dağılımı	44
Tablo 4.12. Öğrencilerin annelerinin ve babalarının spor yapma durumlarına göre dağılımı	45
Tablo 4.12.1. Öğrencilerin annelerinin spor yapma sıklık durumuna göre dağılımı	45
Tablo 4.12.2. Öğrencilerin babalarının spor yapma sıklık durumuna göre dağılımı	46
Tablo 4.13. Öğrencilerin ailelerinin spor yapmaya izin verme durumlarına göre dağılımı	46
Tablo 4.14. Öğrencilerin serbest zamanlarını spor faaliyetleriyle değerlendirme durumlarına göre dağılımı.....	47

Tablo 4. 15. Öğrencilerin serbest zamanlarda tercih ettikleri spor türüne göre dağılımı	47
Tablo 4.16. Öğrencilerin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarını gösteren ifadelerin dağılımı	48
Tablo 4.17. Erkekler ve kadınlar arasında beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları bakımından farklılık olup olmadığının incelenmesi	52
Tablo 4.18. Farklı yaş gruplarındaki kişiler arasında beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları bakımından farklılık olup olmadığının incelenmesi.....	54
Tablo 4.19. Farklı yerlerde ikamet eden kişiler arasında beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları bakımından farklılık olup olmadığının incelenmesi.....	55
Tablo 4.20. Farklı türde okullarda yükseköğrenim gören kişiler arasında beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları bakımından farklılık olup olmadığının incelenmesi.....	56
Tablo 4.21. Farklı birimlerde yükseköğrenim gören kişiler arasında beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları bakımından farklılık olup olmadığının incelenmesi	57
Tablo 4.22. Farklı sınıflarda yükseköğrenim gören kişiler arasında beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları bakımından farklılık olup olmadığının incelenmesi	58
Tablo 4.23. Annelerinin meslekleri farklı olan kişiler arasında beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları bakımından farklılık olup olmadığının incelenmesi	59
Tablo 4.24. Babalarının meslekleri farklı olan kişiler arasında beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları bakımından farklılık olup olmadığının incelenmesi	60
Tablo 4.25. Aile gelir düzeyleri farklı olan kişiler arasında beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları bakımından farklılık olup olmadığının incelenmesi	62
Tablo 4.26. Spor yapma sıklıkları farklı olan kişiler arasında beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları bakımından farklılık olup olmadığının incelenmesi	63
Tablo 4.27. Spor yaparken rahatsızlık veya sakatlık geçiren ve geçirmeyen kişiler arasında beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları bakımından farklılık olup olmadığının incelenmesi	64
Tablo 4.28. Anne ve babası spor yapan ve yapmayan kişiler arasında beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları bakımından farklılık olup olmadığının incelenmesi.....	65

Tablo 4.28.1. Annesinin spor yapma sıklığı farklı olan kişiler arasında beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları bakımından farklılık olup olmadığının incelenmesi.....	66
Tablo 4.28.2. Babasının spor yapma sıklığı farklı olan kişiler arasında beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları bakımından farklılık olup olmadığının incelenmesi.....	67
Tablo 4.29. Ailenin spor yapmasına izin verme durumuna göre kişiler arasında beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları bakımından farklılık olup olmadığının incelenmesi.....	68
Tablo 4.30. Serbest zamanlarını spor faaliyetleriyle geçiren ve geçirmeyen kişiler arasında beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları bakımından farklılık olup olmadığının incelenmesi	69
Tablo 4.31. Serbest zamanlarında farklı türde spor yapan kişiler arasında beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları bakımından farklılık olup olmadığının incelenmesi.....	70

BÖLÜM I

GİRİŞ

İnsan doğumundan ölümüne kadar geçen süre içerisinde yaşantısını gerçekleştirirken beden, ruh ve fikir olarak tam, sağlam ve bütünlük içinde yaşamayı hedeflemektedir.

“İnsan vücudunun belirli amaçlar için eğitilmesi düşüncesi, insanlığın dünya üzerindeki varlığı kadar eskidir. Milyonlarca yıl önce insanoğlu, güçlü bir doğa ve hayvan âlemi ile buna benzeyen güçler karşısında savunmasız kalmışsa da, yaşama uğraşısında davranışlarını daima ayarlamak zorunluluğu duymuştur” (Sevim, 1997, 1). Dünya üzerinde varlığını fikir ve ruh unsurlarıyla birlikte bütünlüğünü meydana getiren maddesinin, yani vücudunun belli maksatlar için eğitilmesi düşüncesi, insanlığın dünyada yaşamaya başlaması ve varlığının ortaya çıkmasına kadar uzanmaktadır (Alpman, 2001, 1). “İnsanlık tarihinin başlangıç aşamasında, insanoğlu kendini tanıyabilmek ve hayatta kalabilmek için belli bir amaca yönelik olmayan çeşitli davranışlarda bulunmuştur. Bunu gerek kendi aralarında itişip kakışma gerekse yeme ve giyinme gibi temel ihtiyaçlarını karşılamak amacı ile hayvanları avlama şeklinde göstermişlerdir” (Kurt, 2012, 4). Yani “ilkel insanlarda itişip oynaşmaya dayalı bedensel eylemler, tarihsel gelişim süreci içinde doğaya ve doğa güçlerine karşı savaşma şeklinde ortaya çıkmıştır. Barınmak, beslenmek, korunmak yaşamın ta kendisi olurken; bedensel eylemler de bunların doğal uzantıları olmuştur” (Kurthan, 1980, akt. Demirci, 2006, 5). “Zamanla insan bacaklarına ve nefesine güvendiği sürece bu üstün güçler karşısında durumunun daha güvenilir bir hâle gelmesini de denemiştir. Ancak bu kuvvetlere karşı uğraşmanın ve başarılı olmanın, birtakım yeteneklerin geliştirilmesine bağlı olduğunu da anlamıştır” (Sevim, 1997, 1).

“Beden eğitimi ve spor olgusunun köklerinin binlerce yıl önceye dayandığını biliyoruz. İnsanlığın ilk ortaya çıkışından günümüze uzanan tarihsel süreçte beden eğitimi, spor ve oyun farklı görünümelerde, değişik adlar altında yaşamın içinde yer alırken; yüklendiği işlevler de farklı olmuştur” (Kurthan, 1980, akt. Demirci, 2006, 5). Ancak insanoğlu hayat şartları ve yaşama koşulları içerisinde zorluklarla günlük yaşantısını devam ettirmeye çalışırken fiziki olarak mücadele içinde olmuştur.

Yaşantısında güç ve yetenekleri geliştirirken alıştırmalara yer vermiştir. Bu alıştırmalar, kimi zaman günlük yaşantısının bir parçası olurken kimi zaman da plânlı ve amaca yönelik davranışlar olarak görülmüştür (Sevim, 1997, 1). “İlk insanların Neolitik Dönemde kendilerinden güçlü olan hayvanlarla baş edemeyecekleri durumlarda onlardan kaçmak; daha zayıf olanları kovalamak, yakalamak amacıyla koşma eylemini gerçekleştirmeleri vücut alıştırmalarıyla ilgili ortaya koydukları ilk davranışları olmuştur” (Kurt, 2012, 5). “Çağlar boyunca insanlık yaşama koşullarını düzeltip geliştirdikçe bununla sıkı ilişkisi bulunan hareket tarzlarında da değişiklikler olmuştur” (Alpman, 2001, 7). Yani bedensel olarak eylemlerin bilinçli olarak spor etkinliklerine dönüşmesi, insanın var olmasına dönük temel fizyolojik ihtiyaçlarının, güvenlik, barınma ve avlanma yoluyla beslenme kaygılarının ortadan kalkması ile olanaklı hale gelmiştir (Demirci, 2006, 6). “İnsanlar yerleşik hayata geçişle vücutlarını daha becerikli hale getirme ihtiyacı duymuşlardır” (Kurt, 2012, 5). “Toplumlar zamanla daha yüksek bir kültür seviyesine erişince vücut hareketleri de bir senteze dayanmaya başlamıştır” (Alpman, 2001, 7). “İlk dönemler doğayla mücadele anlayışına sahip olan insanoğlu, sonraki dönemlerde ise doğaya hükmetme anlayışını benimsemiştir” (Kurt, 2012, 44). Beden eğitimi ve spor etkinliklerinin ilk çağlarda ister araçlı yapılsın isterse araçsız, tarihte ilk saldırı ve savunma amaçlı oldukları görülmektedir (Karagül, 1993, akt. Demirci, 2008, 12). Bununla birlikte dünya üzerinde yaşayan toplumlar kendi aralarında mücadelelerde üstünlük sağlayabilmek için insanların fiziksel olarak daha çok çalışmaları gerçeği ortaya çıkmıştır. İnsanlar bedensel hareketleri belli bir disiplin içinde yapmaya başlamıştır. Savaşlar, insanların bedensel faaliyetlerini belirli kurallar çerçevesinde yapmalarını zorunlu hale getirmiştir (Kurt, 2012, 5). Ancak “beden eğitimi ve spor etkinlikleri tarihsel gelişim süreci içinde farklı zaman ve koşullarda farklı amaçlar için kullanılmıştır” (Karagül, 1993, akt. Demirci, 2008, 12).

İnsan yaşamının en önemli unsuru olan vücut kültürü ile ilgili faaliyetlerin tarih çağlarına rastlayan ilk izlerini, bütün uygarlıkların beşiği sayılabilecek olan Asya'nın orta ve ön Asya coğrafi bölümlerinde bulmak mümkündür (Alpman, 2001, 9). İnsanlık tarihinin vücut eğitimi ile ilgili faaliyetlerinin başlangıcı bu kıtada olmuştur (Kurt, 2012, 66). “Nil vadisinde Mısır, Dicle ve Fırat nehirleri arasında Sümer ve Asur- Babiller nehir uygarlıkları, Anadolu yarım adasında Eti ve daha sonra İyonlar, kıyı uygarlıkları olarak bu gelişmenin belli başlı örnekleri olarak gösterilebilir” (Kurt, 2012, 44). “Mısırlılar, beden eğitimi etkinliklerini fiziksel

olarak güçlü ordular oluşturmak, mesleki ve dinsel amaçları gerçekleştirmek ve eğlence amacıyla kullanmışlardır” (Karagül, 1993, akt. Demirci, 2008, 13). “Eğitim tarihi içerisinde birçok çalışma göstermektedir ki; beden eğitimi her zaman gündemde olmuş ancak çeşitli önem dereceleriyle değerlendirilmiştir. Yunanistan’ın klasik çağlarında, beden ve aklın uyumu Yunan vatandaşlarının eğitiminde vurgulanmıştır. Bu birlik ve denge kavramı insan kişiliğinin akılsal, fiziksel ve ruhsal olarak uyumlu gelişimini içermektedir. Beden eğitimi, eğitim programının büyük bir unsuru olarak değerlendirilmiştir” (Heper, 2012, 15). Antik Yunan’da eğitim faaliyetlerinin beden eğitimi, önemli bölümünü oluştururken, Isparta’da beden eğitimi savaşlar için güçlü ordular kurmak için kullanılmıştır. Atina’da beden eğitimi faaliyetleri vücut geliştirmek, estetik değerler ve aktif yaşam sürdürmek amacıyla kullanılmıştır. Roma’da beden eğitimi, askerî ve sağlık kazandırmak amacıyla uygulanmıştır (Karagül, 1993, akt. Demirci, 2008, 13).

“Türklerde hayat ile son derece bağıntılı ve onun gereklerine göre kendiliğinden bir gelişme ve değişme gösteren bu kültür, Asya’nın belli başlı öteki uygarlıklarından olan Çin ve Hint’te mistik bir görüşle ele alınırken; İran’da beden eğitimi savaşa hazırlanmak ve iyi bir ordu yetiştirmek yönünde benimsenmiştir” (Alpman, 2001, 46). “Türklerin ilk yerleşim bölgesi, Aral ve Baykal Gölleri arası ile Himalaya Dağları’nın kuzeyinde bulunan Tanrı Dağları arasındaki çok geniş bir kesimdi. Burası Orta Asya’nın kendisidir. Coğrafi zenginlik ve cömertliği sınırsız olan yörede, doğa ile mücadele ederek var olma çabası Türk’ün ruh ve beden yapısını güçlü kılmıştır. Orta Asya’da yaşayan Türkler beden kültürüne ve spora büyük önem vermişlerdir. Eski Türklerin beden eğitimi ve antrenmanla ilgili çalışmaları Ergenekon, Manas ve Oğuz Kağan destanlarında yer alır” (Yıldız, 2002, akt. Heper, 2012, 18). Çeşitli nedenlerle göç etmek zorunda kalan Türkler geldikleri Ön Asya’nın nehir ve kıyı bölgelerinde kültür ve uygarlıklarının köklü izlerini bırakan Asyalı halkların, kendi ana yurtlarına binlerce yıl önce kurdukları uygarlıkların seviyesini, buralarda yaşayan toplumların gelenek, örf ve adetlerini geldikleri bölgede de devam ettirdikleri görülmektedir. (Alpman, 2001, 36). Ayrıca eski Türkler atı evcilleştirip, binicilikteki ustalıklarını, atla oynanan ve spor değeri taşıyan çeşitli oyun ve yarışmalarla ortaya koymaya çalışmışlardır. Günümüzde de Orta Asya ve Anadolu’nun bazı yörelerinde oynanan kaçma kovalama niteliğindeki gök-börü, kız-börü ve beyge oyunlarının yanı sıra, bir çeşit atlı hokey oyunu olan

çoğen ve savaş oyunu olan attaki cirit atma oyunlarına da Türk toplumunda rastlanmaktadır (Yıldız, 2002, akt. Heper, 2012, 18).

“Üretim ilişkilerinin ve üretim tarzının farklılaşması, kendine yetenden fazlasının üretilmesine, bazılarının bu üretim fazlasından çalışmadan pay almalarına ve buna bağlı olarak boş zamanın ortaya çıkmasına neden olmuştur. Böylece, zorunlu bedensel eylemlerden ayrılan hareketlerin beden eğitimi, spor ve oyuna dönüşmesinin ilk maddi temelleri atılmıştır” (Demirci, 2006, 6). İnsanoğlu, dünya üzerine ayak bastığından itibaren günümüze dek, içinde bulunduğu koşullardan hoşnut olmayarak, sürekli bir kalkınma ve yenilik çabası içerisinde olmuştur (Ertürk, 1979, akt. Demirhan, 2006, 8). Eski Türklerin hakkında bilgilere kendilerinin geliştirdikleri özel yazılarıyla, bıraktıkları bir çok tarihi anıtlarıyla da uygar geçmişleri hakkında bilgi sahibi olma imkanı elde edilmiştir (Alpman, 2001, 38). “Orta Asya ve ön Asya uygarlıklarında vücut eğitimleri, önceleri ibadet ve savaşa hazırlık amacıyla yapılırken daha sonra boş zaman değerlendirme ve eğlence amacıyla yapılmıştır. Jimnastik, güreş, dans, disk atma, atlama, top oyunları, okçuluk gibi sporları yapmışlardır” (Kurt, 2012, 55). “Futbol da Türklerin eskiden beri bildikleri bir spordur. Bu oyunun adı Tepük’tür. Timur devrinde içi hava ile doldurulmuş kuzu derisinden yapılmış top ile oynanan bir oyundur” (Yıldız, 2002, akt. Heper, 2012, 19).

“Ülkemizde beden eğitimi derslerinin bugünkü eğitimsel anlamına ulaşması ve okul programlarında yer alması, uzun bir süreci gerektirmiştir. Bu süreç, Osmanlı İmparatorluğu’nda Tanzimat öncesi dönemden (1299–1839) Tanzimat dönemine; Tanzimat döneminden Meşrutiyet dönemine (1839–1908), Meşrutiyet döneminden Kurtuluş savaşı dönemine (1908–1922) ve Cumhuriyet döneminden günümüze kadar sürmüştür” (Bilge, 1988, akt. Güllü, 2007, 31).

“Orhan Bey’in spora verdiği önem ve onu devlet teşkilâtı içine alması, kendisinden sonra gelen padişahların da spora en az onun kadar önem vermelerine neden olmuştur. Türk spor hareketleri Orhan Beyden sonra zamanın okulları olan medreselere, Enderun mekteplerine girmesine yol açmıştır” (Gümüş, 1990, akt. Soyer, 2004, 211). Spor faaliyetlerinin Türk devletlerinin çoğunda olduğu gibi Osmanlı Devletinde de güreş, avcılık, atıcılık, okçuluk, binicilik, kılıç, ağırlık kaldırma, gürz ve topuz kullanma, cirit, tepük gibi etkinlikler ön planda yer aldığı ve uygulandığı bilinmektedir (Kahraman, 1995, akt. Heper, 2012, 19). Çeşitli spor uğraşlarının bir arada yarışmalar düzenlenerek sergiledikleri güreş, binicilik, cirit ve

okçuluk gibi sporlar daha sonraki yıllarda gelenekselleşmiş ve ata sporlarımız haline dönüşmüştür. Özellikle Osmanlı Devlet'inin ihtişamlı dönemlerinde güreş, atıcılık, binicilik, avcılık, okçuluk ve cirit oyunları sarayın ve padişahın desteklediği sporlar olarak göze çarpmaktadır. Osmanlılarda sporcuların genellikle Türk ve Müslüman olmuş Arnavut, Abaza, Çerkez, Boşnak, Bulgar, Hırvat, Gürcü kökenli oldukları bilinmektedir (Kahraman, 1995, akt. Heper, 2012, 20).

“Dünyanın en eski spor organizasyonlarından biri olan Kırkpınar güreşleri de Osmanlı döneminde başlamıştır” (Gümüş, 1990, akt. Soyer, 2004, 211). “Osmanlı devletinde geleneksel anlamda spor örgütlenmesi incelendiğinde, bunlardan biri belki de en önemlisi spor tekkeleridir” (Kahraman, 1995, akt. Heper, 2012, 20).

1839-1908 (Tanzimat Dönemi) yılları arasında Osmanlı devleti ortaçağa ait bir devlet sisteminden, hukuki manada, muasır bir devlet teşkilatına doğru bir adım atmıştır (Turhan, 1969, akt. Soyer, 2004, 210). Bu dönem öncesinde yapılan düzenlemelerin çoğu askeri alanda olduğu görülmektedir (Soyer, 2004, 210). “Tanzimat dönemiyle birlikte, Osmanlı’da askeri alan dışında edebiyat, siyaset, sosyal yaşantı, eğitim, devlet hukuku ve devlet kuruluşlarında olduğu gibi “spor ve spor eğitimi” alanında da ilk kez batıdakine benzer reformlar gerçekleştirildiği görülmektedir. Bu dönemde ilk kez (1863) Mekteb-i Hayriye’de Avrupaî tarzda gerçekleştirilen jimnastik etkinlikleri Riyâzat-ı bedeniyye” adı altında ders programına dahil edilmiştir” (Kahraman, 1995, akt. Çelik ve Bulgu, 2010, 138, 139).

Önemli bir dönem olan Tanzimat dönemi, çeşitli alanlarda etkisini bugüne kadar sürdüren dönemdir. Osmanlı devletinde beden eğitimi ve sporu, savaş eğitimi amacıyla uygulamış ve teşkilâtlandırmışlardır. Bundan dolayı beden eğitimi ve spor, eğitim kurumlarında ders olarak değil; talim olarak yer almıştır. Bu kurumlar şunlardır;

- Askerî eğitim öğretim kurumları
- Saray eğitim öğretim kurumları
- Halk eğitimi veren kurumlardan tekkelerdir (Gümüş, 1990, akt. Soyer, 2004, 211).

Bu dönemde spor alanında birçok yenilik çalışmaları olmuş Osmanlı topraklarında yaşayan azınlıklar ve yurt dışından ülkeye gelmiş olan yabancı uyruklu ailelerin çabaları ile spor dallarından futbol, tenis ve basketbol gibi faaliyetler gerçekleştirilmeye başlanmıştır (Atabeyoğlu, 1985, akt. Çelik ve Bulgu, 2010, 139). “Osmanlı devletinde ilk kez batılı anlamda spor faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi amacıyla 1872 yılında spor kulübü (The Imperid Yatching and Boating Club)

kurulmuştur” (Kahraman, 1995, akt. Çelik ve Bulgu, 2010, 139). “Tanzimat’ın beraberinde getirdiği bir başka gelişmede ilk kulüpleşme çalışmalarının yabancılar tarafından gerçekleştirilmesi olduğu görülmektedir” (Atabeyoğlu, 1985, akt. Çelik ve Bulgu, 2010, 139). Öyle ki, beden eğitimi ve spor faaliyetleri Tanzimat Dönemi ile birlikte batıda olduğu gibi hayata dönük bir ders olarak kabul edilip, okulların ders programlarında yer almaya başlamıştır. 1863’te askerî okullardan Harbiye ve Askerî İdadîlere spor aletleri ve spor tesisleri yaptırılarak, beden eğitimi ve spor, jimnastik dersi olarak ders programlarında yer almaya başlamıştır (Fişek, 1983 ve Bilge, 1988, akt. Soyer, 2004, 218, 219).

“1908’de İkinci Meşrutiyetin ilanı ile birlikte II. Abdülhamid’in baskıcı, yasakçı istibdad dönemi de sona ermiş ve yine II. Abdülhamid tarafından yürürlükten kaldırılan Kanun-ı Esasiye tekrar yürürlüğe girmiştir. Bu olumlu gelişmeler etkilerini spor alanında da hemen göstermiş, yeni birçok spor kulübü cemiyetler kanunu hükümlerine göre resmen kurulup tescil olunmuştur” (Kahraman, 1995, akt. Heper, 2012, 20). Bu durumla birlikte her yaşta insan için önemli olan ve Türk sporunda önemli bir dönüm noktası olarak kabul edilen bir adım atılmıştır. Ülkede Türk spor kulüplerinin kurulabilmesiyle birlikte Türk gençleri ve sporcuları da spor yapma şansı bulabilmişlerdir (Kahraman, 1995, akt. Heper, 2012, 21).

“Cumhuriyet döneminde spor, aklın ve bilimin rehberliğinde, Türk toplumunun spor alanında çağdaş bir toplum olması ve batı seviyesine ulaşabilmesi amacıyla, 1922 yılında Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı (TİCİ) adı altında kamu yararına çalışan ilk spor örgütü kurulmuş ve sporun sevk ve idaresi bu örgüte bırakılmıştır” (Fişek, 1998, akt. Heper, 2012, 21). Ayrıca Türk sporu açısından önemli bir kişi olan ve İsveç’te eğitim gören Selim Sırrı Tarcan 1911’de Maarif mektepleri umum müfettişliğine tayin olduktan sonra okullara spor dersi koyma çalışmaları başlatılmıştır. Selim Sırrı Tarcan Türkiye’de spor alanında yapmış olduğu hizmetlerle çağdaş anlamdaki ilk spor hareketlerini getirmiş, ayrıca Uluslararası Olimpiyat Komitesinin Türkiye temsilcisi olmuştur (Demirhan, 2006, 11).

“Beden eğitimi-öğretimi 1924–1927 yılları arasında jimnastik adı altında sadece erkek öğrencilere uygulanan bir ders görünümündedir. Yurttaşın fizik ve moral kabiliyetlerinin ulusal ve inkılapçı amaçlara göre geliştirilmesini sağlayıcı spor faaliyetlerini yürütmekle yükümlü olan Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü, 1938-1948 yılları arasında sporu eğitim unsuru olarak yürütmüş, gençliği ve halkı spor yapmaya özendirerek faaliyetlerde bulunmuştur” (Fişek, 1998, akt. Heper, 2012, 21).

“1942'de 4235 sayılı yasayla kuruluş Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü, yasası değiştirilmiş ve Milli Eğitim Bakanlığı'na, 1960 yılında da tekrar Başbakanlığa bağlanmıştır. 7 Kasım 1982 tarihli yeni Anayasa'da ise spora ilk defa yer verilmiştir 1989 yılında Beden Terbiyesi ve Spor Genel Müdürlüğü olarak değiştirilmiş, Başbakanlık Devlet Bakanlığı'na bağlanarak adı "Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü" olmuştur” (Fişek, 1998, akt. Heper, 2012, 22).

“Çağımızda görülen baş döndürücü gelişme ve değişimler ile teknolojik ilerlemeler, insanı birçok yönden etkilemektedir. Bu gelişme ve değişimler karşısında, bütün toplumlar nitelikli insan gücü yetiştirmek zorundadırlar. İnsanların, özellikle gençlerin beden ve ruh yapısının eğitilip geliştirilmesinde en uygun ve önemli araç, hareket faktörünün hemen her çeşidini ve bütünü prensiplerini kapsayan beden eğitimi ve spor eğitiminin büyük bir önem taşıdığını hepimiz takdir etmekteyiz” (Gürbüz, 2011, 16). İnsanın toplum içinde yaşadığı göz önünde bulundurulduğunda toplumsal kurumların en önemli öğelerinden birisi ve önemlisi eğitim kurumlarıdır. Eğitim kurumları, toplumsal kurumların merkezinde yer alır ve toplumun ayrılmaz bir parçasıdır (Fidan ve Erden, 1992, akt. Erkmen, Tekin ve Taşgın, 2006, 993). “Eğitimde, öğrenme sürecinde sadece öğrencilerin bilgi ve becerilerini geliştirmekle yetinmeyiz. Onların duygusal, toplumsal, zihinsel ve fiziksel yönleriyle de geliştirmek, değiştirmek, problemlerini çözecek bir bütün olarak kendilerine yeterli duruma getirmekle de yükümlüyük” (Ercan, 1998, akt. Gürbüz, 2011, 1). Fonksiyonları ve amaçları bakımından büyük önemi bulunan beden eğitimi ve spor, toplumu oluşturan bireylerin yaşamında üstlendiği rolü büyüktür. Günümüzde beden eğitimi ve spor bireylerin değişik beklentilerine yanıt verebilmek için ilgi ve ihtiyaç alanını genişleterek toplumsal sorunların çözümünde güçlü bir eğitim aracı olarak işlev görmeye başlamıştır (Çelik ve Pulur, 2011, 116).

Çağımızda gelişen ve değişen dünya içerisinde fikir eğitiminden sorumlu bir öğretim ve eğitim sistemi artık geçerli değildir. İnsanın ihtiyaçları doğrultusunda en az zihni kadar eğitime gereksinimi olan bir vücudu ve ruhsal durumu vardır. Bunu sağlayan en etkili yolun beden eğitimi ve spor etkinlikleri olduğu anlaşıldıktan sonradır ki; bütün ileri ve uygar ülkeler bu uğurda hiçbir fedakârlıktan kaçınmamışlar, büyük emekler, paralar harcamışlar ve bu yönde çabalarını arttırmaya devam etmişlerdir. Bu konuda ülkemizde de aynı çabalar eğitimin her kademesinde gerçekleştirilmektedir (Ateş, 1992, akt. Öncü ve Güven, 2011, 29).

Problem

Yükseköğretim öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarının çeşitli değişkenlerle arasında farklılıklar var mıdır?

Alt Problemler

- Öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları nasıldır?

Yükseköğretim öğrencilerinin;

- Cinsiyete göre,
- Yaşlarına göre,
- Yaşadıkları yere göre,
- Öğrenim gördükleri okul türlerine göre,
- Öğrenim gördükleri birime göre,
- Öğrenim gördükleri sınıf düzeylerine göre,
- Annelerinin mesleğine göre,
- Babalarının mesleğine göre,
- Aile gelir düzeylerine göre,
- Spor yapma sıklık durumuna göre,
- Spor yaparken geçirmiş oldukları rahatsızlık ve sakatlık durumuna göre,
- Anne ve babaları spor yapan olup olmamasına göre,
- Anne ve babalarından spor yapan varsa, ne sıklıkta spor yapıyor olmalarına göre,
- Ailelerinin spor yapmalarına izin vermesi durumuna göre,
- Serbest zamanlarını spor faaliyetleriyle değerlendirme durumuna göre,
- Serbest zamanlarda tercih ettikleri spor türüne göre, beden eğitimi ve spor

dersine ilişkin tutumları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın temel amacı, Kafkas Üniversitesinin fakülte, yüksekokul ve meslek yüksekokullarında yükseköğrenim gören öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarını incelemek ve kişisel özellikleri ile beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumları arasındaki farklılıkları belirlemektir.

Araştırmada öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumları ile cinsiyet, yaş, yaşadıkları yer, öğrenim gördüğü okul türü, öğrenim gördüğü birim, öğrenim gördüğü sınıf düzeyi, annenin mesleği, babanın mesleği, ailenin gelir düzeyi, spor yapma sıklığı, spor yaparken oluşan herhangi bir rahatsızlık ve sakatlanma durumu, anne ve babanın spor yapma durumu, anne ve babanın spor

yapma sıklığı, ailenin spor yapmaya izin vermesi, serbest zamanlarını spor faaliyetleriyle değerlendirme durumu, serbest zamanlarda tercih ettikleri spor faaliyetleri gibi değişkenlerle, bu değişkenler arasındaki farklılıkları belirlemek hedeflenmiştir.

Araştırmanın Önemi

“Milletlerin geleceği, yetişmiş ve yetişmekte olan gençlerin fiziksel ve ruhsal olgunluğuna bağlıdır. Uygarlık, bireye verilen önem ve bu önemle bağlantılı olarak ona verilen eğitime dayanır. Eğitimden beklenen fertlerin, gizli güçlerini ve kabiliyetlerini ortaya çıkararak onların en üst düzeyde kendilerini geliştirmelerine olanak sağlamasıdır. Fertleri fiziksel, zihinsel, duygusal ve toplumsal yönleriyle bir bütün olarak yetiştirmek modern eğitimin temel ilkelerindendir” (Gökmen, 1988, akt. Erkal, Güven ve Ayan, 1998, 119). Bu nedenle “beden eğitiminin ilk amacı insanın fiziğini etkilemektir. Fakat bu kadarla sınırlı olduğunu düşünmek yanlıştır, çünkü aynı zamanda, beden eğitimi, kullanılan fizik egzersizlerinin çeşidine göre fizyolojik, kullanılan metotlara göre pedagojik, etkilerine göre biyolojik ve organizasyon şekline göre sosyaldır” (Günsel, 2004, 1). “Modern anlayışa uygun olarak eğitimdeki amacın gerçekleşmesi ferdin, zihinsel eğitimi yanında fiziksel eğitimi ile mümkündür. Aslında beden eğitimi, genel eğitimin ayrılmaz bir parçasıdır” (Gökmen, 1988, akt. Erkal, Güven ve Ayan, 1998, 119).

“Tutum öğrenmeyle kazanılan, bireyin davranışlarına yön veren, karar verme sürecinde yanlılığa neden olan bir olgudur. Bir obje ya da bir olaya yönelik geliştirdiğimiz tutum, eğer olumlu ise, onunla ilgili kararlarımızın olumlu olma olasılığı; eğer tutumumuz olumsuzsa onunla ilgili kararlarımızın olumsuz olma olasılığı vardır” (Ülgen, 1997, 88). Bu nedenle, yükseköğretimde öğrencilerin tutumlarının olumlu veya olumsuz olmasının önceden öğrenilmesi, bu duruma karşı önlemler alınarak öğrencilerin beden eğitimi ve spora pozitif bir yaklaşım gerçekleştirmeleri sağlanabilir. Yapılan çalışmalar incelendiğinde Kafkas Üniversitesi öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarını incelemeye yönelik araştırma yapılmadığı görülmektedir. Öğrencilerin beden eğitimi ve spor derslerine ilişkin tutumları ile demografik özellikleri arasındaki ilişkiler incelenerek ortaya konan sonuçlar beden eğitimi ve spora, öğrencilere ve ilgili kurumlara önemli katkılar sağlayabilir.

Sayıtlar

- 1) Araştırmanın çalışma grubunun, Kafkas Üniversitesi öğrencilerini temsil edecek nitelikte olduğu var sayılmıştır.
- 2) Araştırmaya katılan öğrencilerin ölçek sorularını samimiyetle cevapladıkları varsayılmıştır.
- 3) Ölçek hakkında bilgi verilmiştir. Tutumların doğru yansıtıldığı var sayılmıştır.

Sınırlılıklar

- 1) Bu araştırma 2011-2012 Öğretim yılında Kafkas Üniversitesine bağlı fakülte, yüksekokul ve meslek yüksekokullarının 1, 2, 3 ve 4. sınıfların da yükseköğrenim gören öğrencilerle sınırlıdır.
- 2) Araştırma bulguları 2011-2012 Öğretim yılında Güz ve Bahar döneminde Kafkas Üniversitesi'nde fakülte, yüksekokul ve meslek yüksekokullarının 1, 2, 3 ve 4. sınıflarında yükseköğrenim gören 1212 erkek, 1061 kız olmak üzere toplam 2273 öğrenci ile sınırlıdır.
- 3) Bu araştırma, araştırmacının maddi imkân, zaman ve ulaşabildiği kaynaklarla sınırlıdır.
- 4) Bu araştırmanın bulguları Demirhan ve Altay (2001) tarafından geliştirilen likert tipi bir ölçek olan beden eğitimi ve spor tutum ölçeği (BESTÖ) kapsamına giren niteliklerle ve araştırmacı tarafından belirlenen değişkenlerle sınırlıdır.

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Beden Eğitimi ve Spor Kavramları

Beden Eğitimi

Birey veya toplum açısından hiçbir zaman vazgeçemeyeceğimiz bir gereksinim olan eğitimin genel amacı, yetişmekte olan çocukların ve gençlerin topluma sağlıklı ve verimli bir şekilde uyum sağlamalarına yardımcı olmaktır (Varış, 1994, akt. Aybek, İmamoğlu ve Taşmektepligil, 2011, 52). “Eğitim en genel anlamıyla, insanların belli amaçlara göre yetiştirilmesi süreci olup, eğitim-öğretim uygulamaları tümüyle bu amaçlar doğrultusunda düzenlenmektedir. Bu amaç ve düzenlemelerde öğrencilerin toplumun ve devletin siyasi, ekonomik ve sosyal beklentilerine uygun olarak yetiştirilmeleri esastır. Bu yönde öğrenciler yetiştirmek üzere bu beklentilere uygun eğitim programları geliştirerek okullarda uygulanmaktadır” (Yüksel, 2004, 5). Bu nedenle beden eğitiminde insan bedeni bir araç olup, amaç tüm kişiliğin eğitimidir (Yalçın, 1995, 1). “Eğitimin içinde yer alan beden eğitimi öğrenciye bilgi birikimi de sağlayabilir. Bu bilginin anlaşılması da zihinsel güce temel oluşturur. Burada, temelde yorum yapabilme, değerlendirme ve karar verme gibi düşünme süreçleri kullanılır. Fakat eğitim ya da bilim sadece zihinsel bir süreç de değildir. Aynı zamanda tüm bedeninin de katıldığı bir süreçtir” (Tutal, 2011, 144).

Beden eğitiminde temel unsur harekettir, genel olarak hareket etmeyi öğrenmek ve hareket yoluyla öğrenmek; fiziksel hareketlerin planlı bir gelişme doğrultusunda yaşantıya dönüştürülmesi olarak tanımlanabilir (Tamer, 1987, akt. Öncü ve Güven 2011, 29). Başka bir tanımda Keten’e göre insan davranışlarının bilimin öncülüğünde hareketlerle ifade edilmesidir. Ona göre, insan hareketlerinin bilimsel açıdan onların istekleri doğrultusunda geliştirilerek, fiziksel, ruhsal, kültürel, ahlaki ve sosyal yönden ideal insan oluşturulmasına beden eğitimi denir (Keten, 1993, akt. Eynur, 2002, 24). Yamaner’e göre (2001) “beden eğitimi, bireyin fiziksel aktivite aracılığıyla fiziksel ruhsal ve sosyal yetenek kazandırdığı bir süreçtir”. Günsel’e göre (2004), “beden eğitimi; sosyal gerekliliklerine uygun olarak, insanın biyolojik potansiyelinin geliştirilmesi amacıyla yapılan çeşitli fizik egzersizlerin tümünü değerlendiren ve sistematik olarak sürdürülen etkinliktir”.

Günümüz gençleri ve yeni nesiller için beden eğitimi dersleri, bu kişilerin bireysel ve toplumsal beklentileri doğrultusunda geliştirilmesi oldukça önem taşımaktadır (Akgün, 1982, akt. Öçalan ve Erdoğan, 2009, 280). Beden eğitimi fikir, beden ve ruh bütünlüğü içinde nitelikli insan gücü yetiştirmede eğitimin önemli göstergelerindedir (Tutal, 2011, 148). “Beden eğitimi ve spor, özünde bireylerin fiziksel, zihinsel ve ruhsal gelişimlerinin yanında eğitim süreci içinde sosyalleşme işlevini de yerine getirmekte ve böylece genel eğitimin tamamlayıcısı olan bilinçli ve planlı faaliyetler olarak tanımlanmaktadır” (Çelik ve Pulur, 2011, 116).

Beden Eğitimi Felsefesi

Beden eğitimi, insan eğitimi açısından eğitimin her kademesinde yerini almaktadır. Eğitim programının bir parçası olan beden eğitimi genel eğitimin amaçlarına katkıda bulunmaktadır. Beden eğitimi fiziksel aktivitenin doğal ortamıyla bireyin gelişimini sağlar (Demirci, 2008, 6). “Nasıl bir beden eğitimi düşünüyoruz?” Sorusu, beden eğitiminde kendi felsefemizi tanımlamada bize yol göstermektedir. (Ağbuğa ve Aslan, 2010, 1). “Beden eğitiminin her öğrencinin büyüme, gelişme ve davranışlarına yönelik istendik gelişmeyi sağlayabilmesi için öğrenme deneyimlerinin art arda dizilişi dikkatlice yapılmalıdır. Beden eğitimi deneyimi pozitif bir güdüleme kuvveti olmalıdır çünkü fiziksel aktivite içerecek bir yaşam tarzı geliştirmede bireye yol gösterecektir” (Demirci, 2008, 6).

“Beden eğitimi derslerinde felsefemizin çağdaş temellerinde şunlar olmalıdır. Öğrenciler, beden eğitimi ve spor dersini niçin yaptıklarını bilirler. Öğrenciler, hareketin insan gelişimi ve sağlığına olan olumlu etkilerini bilirler. Ders içindeki belirsizlikler ortadan kalkmıştır” (Ağbuğa ve Aslan, 2010, 1). “Öğrenciler bir bireydir ve onun bireyselliği günden güne, görevden göreve, zamandan zamana değişir” (Demirci, 2008, 6).

Beden eğitimi dersinde öğrenciler, dersle ve öğretmenle ilgili eleştirilerde bulunurlar. Öğrenciler, rekreatif ve performans amaçlı sporun farklı olduğunu öğrenirler. Fiziksel gelişimin yanında bireysel ve toplumsal gelişimin önemi yadsınamaz. Seçme, seçenek sunma ve kılavuzluk ön plandadır. Başarı ve başarısızlıkta; erdemlilik, adalet, etik, eşitlik ve sabır kavramlarının sunduğu ilkeler yol göstericidir. Ders vermek, ders anlatmak yerine ders işlemek ifadeleri sıkça kullanılır (Ağbuğa ve Aslan, 2010, 2)

Beden Eğitimi Sistemi

Beden eğitimi sistemi, bir ülkenin kendi yapısına ve sistemine uygun olarak yürütülür. Sistem içerisinde çarklar birbirini tamamlar bireyler ve toplum, kurallar içerisinde görevlerini yerine getirmektedirler.

“Başka bir deyişle, siyasi, sosyal ve biyolojik amaçlara uygun olan amaç, yöntem ve ilkelerin bütünüdür. Bir beden eğitimi sistemi şunları içerir: Fizik egzersizleri uygulamanın bilimsel temelidir. Millî bir karakteri vardır. Ayarlama ve kendini ayarlama kapasitesi vardır. Dinamik ve açık bir karakteri vardır” (Beyer, 1987, akt. Günsel, 2004, 2).

Spor

Aracı’ya (2006) göre spor; “beden eğitimi faaliyetlerini özelleştirerek çeşitli branşlarda somutlaşmış, üst düzeyde yapıldığında fizyolojik, psikolojik, estetik, teknik özellikleri gerekli kılan yarışmaya dayalı ve katı kurallarla çevrili bir etkinliktir. Görünürdeki en çarpıcı amacı (beden eğitimi ile birlikte taşıdığı eş amaçlar dışında) yarışmak ve kazanmaktır”. Demirci’ye (2006) göre ise spor; “kendine özgü kuralları olan, bu kurallarla yönetilen, kuralların dışına çıkıldığında anlamını yitiren, bireysel ya da takım halinde yapılan, kazanmaya yönelik bedensel etkinliklerin tümüdür”.

“Spor, başarıyı genişletme ve yarışmada üstün gelme amacını içerir. Bunun için bedensel açıdan daha yetenekli olanların seçilmesi, seçilenlerin sürekli ve yoğun bir eğitimle yetiştirilmesi gerekir. Spor, gerçek anlamda başarı gücünün artırılması ve kişisel açıdan en yüksek noktaya çıkarılması yolunda gösterilen yoğun çabadır” (Aracı, 2006, 3, 4).

Beden Eğitimi ve Spor Arasındaki Farklar

Spor ve beden eğitimi insan eğitiminde kullanılan birer araç olup bu araçlar arasında benzerlikler ve farklılıklar bulunmaktadır. Spor; bir yarışmadır, reklam aracıdır, bir meslektir, üretime katkı sağlar, toplumlar arası ilişkileri artırır, bir seyir vasıtasıdır, politika aracıdır, profesyonel bir uğraşı olarak yapılabilir. Eğitim ve eğlence aracıdır, serbest zaman faaliyetidir, bir bilim ve tekniktir, zevk ve estetikdir, kişiler arası ilişkileri artırır (Doğu, 2006, akt. Heper, 2012, 13).

“Beden eğitimi yarışma değildir, reklam aracı değildir, meslek değildir, üretime katkı sağlamaz, toplumlar arası ilişkileri artırmaz, seyir vasıtası değildir, politika aracı değildir, profesyonel bir uğraşı olarak yapılamaz, eğitim ve eğlence

aracıdır, serbest zaman faaliyetidir, bir bilim ve tekniktir zevk ve estetikdir” (Doğu, 2006, akt. Heper, 2012, 13).

“Beden eğitimi, bireyin beden ve ruh sağlığının gelişmesi için yapılan hareketlerin bütünüdür. Spor ise, bireyin beden ve ruh sağlığının gelişmesi yanında, belli kurallara göre rekabet ölçüleri içinde mücadele etme, heyecan duyma, yarışma ve üstün gelme amacını içerir. Spor bir meslek olup, bir yarışma ve reklam aracıdır. Üretime katkı sağlarken, toplumlar arası ilişkilerin artmasını sağlar. Bir seyir vasıtasıdır ve politika aracı olarak kullanılabilir. Profesyonel bir uğraştır” (Aracı, 2006, 4).

Günsel’e (2004) göre, “beden eğitiminin en önemli özelliği formasyon karakteri olmasıdır, genel fizik egzersizlerini kapsar, toplumun gerekliliğine göre, genel bir hazırlama özelliği vardır, zorunlu bir etkinliktir, zorunlu olduğundan dolayı, beden eğitimi programları, farklı fiziksel yetenek düzeylerine göre yapılır, okul sınırları içerisinde yapılır. Beden eğitimi dersi içerisinde meydana gelir, istenilen verimin derecesi ortadır, genel değerlendirme ders notuyla yapılır”. Fakat Günsel’e (2004) göre, “sporun en önemli özelliği, yarışmadır, spor branşlarına özgün fizik egzersizlerini kapsar, spor branşının tekniğine özgü, özel bir hazırlama özelliği vardır, isteğe bağlı katılım söz konusudur, sporda planlanma, kişinin özel yetenekleri ve başarısı doğrultusunda yapılır, spor kulüplerinde yapılır, çeşitli spor branşlarının antrenmanları içerisinde meydana gelir, istenilen verimin derecesi maksimumdur, değerlendirme, rekor, madalya kazanma, vb. araçlarla yapılır”.

“Her iki alanda kişiler arasındaki ilişkileri artırmayı sağlar, eğitim ve eğlence aracı olarak kullanılabilir. Serbest zamanları doğru olarak değerlendirebilmeyi içerir. Bilimsel veriler içerir ve teknik gerektirir, aynı zamanda zevk ve estetik içerikli dir” (Aracı, 2006, 4).

Beden Eğitimi ve Sporun Önemi

“Beden eğitimi ve spor, insan sağlığı, karakter oluşumu, moral verimliliğinin artırılması milli yönden güçlü, ortak duygu ve davranışları yüksek bir insan varlığı ile doğrudan ilgili etkili bir eğitim faaliyetidir” (Spor Şurası, 1990 akt. İnal, 2003, 35).

“Beden eğitimi ve spor, insanların zihni ve fikri gelişimle birlikte bedeni gelişimlerinin uyumlu olması, insanların içinde yaşadıkları toplumlarda daha sağlıklı dengeli, verimli ve daha mutlu olmalarında önemli bir rol oynar. Bunun yanında toplumların beden eğitimi ve spor faaliyetlerine katılmaları ve sonucunda da elde

edecekleri başarıları yoluyla kendi ülkelerinin tanıtımını ve propagandalarını yapmaları açısından önem taşır” (Spor Şurası, 1990 akt. İnal, 2003, 35).

Ayrıca İnal’a (2003) göre, “beden eğitimi ve spor fertlerin ve fertlerin oluşturduğu genel toplum yapısının sağlık ve mutluluğunun bir amacı değildir. Nitelikli insan gücü, sağlıklı olmadan verimli olamaz ve kendinden beklenenleri gerçekleştiremez. İnsanların, özellikle gençlerin beden ve ruh yapısının eğitilerek geliştirilmesi için en uygun ve en etkili araç hareket faktörünün her çeşidini ve prensiplerini kapsayan beden eğitimi ve spor eğitimidir”.

“Günümüzde beden eğitimi ve sporun önemini üç yönden ele almak mümkündür;

- 1) Sağlık açısından,
- 2) Estetik yönden,
- 3) Felsefi ve pedagojik yönden” (Çöndü, 2004, 30).

Beden Eğitimi ve Sporun Amaçları

İnal’a (2003) göre, “beden eğitimi ve sporun amatörlük anlam ve kapsamı içerisinde yayılıp gelişmesini sağlamak, herkes için beden eğitimi ve spor ilkesinin tüm toplum kesiminde benimsenerek uygulanmasını geliştirmek, her kesimden çalışan insanların verim gücünü yükseltirken beden ve ruh sağlıklarını korumalarını sağlamak, genç ve orta yaşlı ya da yaşlı çalışmayan insanların boş zamanlarının değerlendirilmesi ve eğitimini sağlayarak toplum için sorunlu insan olmalarını önlemek, korunmaya muhtaç, özürlü ve suçlu insanları topluma kazandırmaktır”.

“1965 yılında, Amerika Sağlık, Beden Eğitimi ve Rekreasyon Birliği (AAPHER), beden eğitiminin 5 önemli amacını şöyle ifade etmiştir:

- 1) Çocukların ve gençlerin etkili ve becerikli bir şekilde hareket etmelerine yardımcı olmak.
- 2) Çocukların ve gençlerin hareketi anlaması ve değerlendirebilmesi.
- 3) Harekete bağlı olan belli bilimsel prensiplerin anlaşılması ve değerlendirilmesi.
- 4) İnsanlar arasında daha iyi ilişkiler kurmak.
- 5) Organizmanın çeşitli sistemlerinin geliştirilmesi” (Günsel, 2004, 12).

“Karagül'e göre beden eğitiminin üç önemli amacı vardır:

- 1) Motor gelişim amacı
- 2) Zihinsel gelişim amacı
- 3) Duyuşsal gelişim amacı” (Karagül, 1993, akt. Demirci, 2006, 7).

“Şiclovan'a (1979) göre, beden eğitiminin genel amaçları şunlardır:

- 1) Vücudun uyumlu olarak büyümesi ve gelişmesi.

- 2) Temel motor becerilerinin ve özelliklerinin oluşturulması ve pekiştirilmesi.
- 3) Sosyal hayatta sergilenen olumlu ve çağdaş kişilik özelliklerinin geliştirilmesi.
- 4) Çeşitli spor branşlarının uygulanması için ilginin artırılması.
- 5) Serbest, rekreasyon ve yarışma amaçlı olarak fizik egzersizlerinin uygulanması için ilginin artırılması” (Şiclovan, 1979 akt. Günsel, 2004, 12).

Yükseköğretimde Beden Eğitimi ve Spor

Yükseköğretim, yetişen ve yetişmekte olan gençlere ortaöğretimden sonra yükseköğrenim veren, en üst seviyeli insan gücünün ve bilimsel araştırma alanlarının istediği elemanları yetiştiren eğitim kurumlarının tümünü kapsar (Türk, 1999, 121).

Demirel'e (2000) göre “yükseköğretimin amacı; ülkenin bilim politikasına, toplumun yüksek düzeyde ve çeşitli kademelerdeki insan gücü gereksinimine göre öğrencileri ilgi, yeti ve yetenekleri doğrultusunda yetiştirmek, bilimsel alanlarda araştırmalar yapmak, araştırma-inceleme sonuçlarını gösteren ve bilim-teknik ilerlemesini sağlayan her türlü yayını yapmak, hükümetçe istenecek inceleme ve araştırmaları sonuçlandırarak düşüncelerini bildirmek, Türk toplumunun genel seviyesini yükseltici ve kamuoyunu aydınlatıcı bilimsel verileri sözle ve yazı ile halka yaymak ve yaygın eğitim hizmetinde bulunmaktır”.

Yükseköğretim kurumları şu birimlerden oluşur;

- 1) Üniversiteler,
- 2) Fakülteler,
- 3) Enstitüler,
- 4) Yüksekokullar,
- 5) Konservatuvarlar,
- 6) Meslek yüksekokulları,
- 7) Uygulama ve araştırma merkezleri (Türk, 1999,121).

“Milli eğitim sistemi çerçevesinde yükseköğretim; öğrencileri lisans öncesi, lisans ve lisansüstü seviyelerinde yetiştiren bir bütünlük içinde düzenlenir. Yükseköğretimin genel amacı: 2547 sayılı kanunla belirtilmiştir” (Demirel, 2000, 34).

“Yükseköğretim, ilk yetişkinlik (yaklaşık 19-30 yaş) evresini kapsar. Yükseköğretim basamağı, dört yıllık lisans (19-23 yaş), iki yıllık yüksek lisans (24-25 yaş) ve doktora (26-30 yaş) öğrenimlerinden oluşur” (Başaran, 2000, 37).

Yükseköğretim çağına gelmiş bir genç kendisine çizdiği yol haritasına göre ihtiyaç ve isteklerini gerçekleştirmeyi çalışmaktadır. Genç, her iki cinsten insanla iyi

ilişkiler kurabilir; ana baba ve yetişkinlerle olan duygusal bağımlılığından sıyrılır; ekonomik bağımsızlık için hazırlık içindedir; gerektiğinde geçimini sağlayacak yeterliktedir; bir mesleğin hazırlıklarını ya da gereklerini yapmaktadır; mesleğinde üretken olmayı, yükselmeyi amaçlamaktadır (Başaran, 2000, 37).

Yükseköğretimde beden eğitimi; “Türkiye’de ilköğretim ve ortaöğretim okullarının programlarında zorunlu ders olarak yer alan beden eğitimi dersi, 1981 yılında çıkarılan, 2547 sayılı Yükseköğretim Yasası ile yükseköğretim kurumlarında da seçmeli ders olarak yer almaya başlamıştır” (Özkan, 1999, akt. Yalız, 2006, 30). “Yükseköğretim kurumlarında zorunlu olmamak koşuluyla beden eğitimi veya güzel sanat dallarındaki derslerden birisi okutulur. Bütün bu dersler en az iki yarıyıl olarak programlanır ve uygulanır” (Yükseköğretim Mevzuatı, 2010, 19). “Bu yasaya göre, üniversitelerde eğitim fakültelerinde iki saat, diğer fakülte ve yüksekokullarda ise her sınıfta bir saat olmak üzere bu ders konulmuştur. Bu uygulama 1992 yılına kadar devam etmiş ancak 1992–1993 öğretim yılından itibaren, bu ders üst sınıflardan kaldırılıp sadece birinci sınıflarda seçmeli ders olarak yer almıştır” (Özkan, 1999, akt. Yalız, 2006, 30).

Beden eğitimi; eğitimin her aşamasında olduğu gibi yükseköğretimde de amaçları doğrultusunda kişilere fiziksel, toplumsal, psikolojik, kültürel, estetik bakımından doğruluğu, çok yönlülük ve geniş bir pencereden bakma olanağı sağlayabilir.

Tutumlar

Tutum Kavramı

Birçok bilim adamının ilgi alanına giren tutum, bir kelime olarak ilk kez Herbert Spencer tarafından 1862'de kullanmaya başlanmıştır. Spencer, tutumu, bireyin zihinsel durumunu ifade etmek için kullanmıştır. Daha sonra 1888 yılında Lange, laboratuvar çalışmalarında tutumu bir kavram olarak ele almış ve incelemiştir. Tutum kavramı psikologlar ve sosyologlar tarafından araştırılan ve tartışılan popüler bir konu haline gelmiştir. Hatta bu araştırmaların ve tartışmaların, sosyal psikoloji bilim dalının doğmasına öncülük ettiği iddia edilmiştir (Allen, Guy ve Edgley, 1980, akt. Güllü ve Güçlü, 2009, 139). Çeşitli tanımları yapılan tutum genel anlamda bireyin belli bir objeye karşı gösterdiği önyargılı bir tepkidir. Bir bakışta direk olarak gözlenemeyen tutum, bireyin belli bir obje ya da olaya yönelik geliştirdiği tutumun ne olduğuna karar verebilmek için, bireyin o objeye gösterdiği tepkinin değişik ortamlarda gözlenmesi gerekir. Tutum, değişmeye karşı dirençlidir (Mueller, 1986, akt. Ülgen, 1997, 88).

“Tutum; bireyin kendine ya da çevresindeki herhangi bir nesne, toplumsal konu, ya da olaya karşı deneyim, motivasyon ve bilgilerine dayanarak örgütlediği zihinsel, duygusal ve davranışsal bir tepki ön eğilimidir” (İnceoğlu, 2000, 5).

“Bilimsel olarak incelenmesi 19 yy'da başlayan tutum, Latince olan kökeninde "harekete hazır" anlamına gelmektedir” (Arkonaç, 2001, akt. Tavşancıl, 2010, 65).

“Tutumun üç bileşeni vardır. Bunlar bilişsel, duygusal ve davranışsal (gözlenebilen hareketler) süreçlerdir. Birey bir objeye ilgili algılarını, duygularına, inançlarına ve değer yargılarına dayanarak değerlendirir. Söz konusu objeye, belli bir düzeyde tepki oluşturur. Tepki aynı zamanda geleceğe yönelik bir karar niteliği taşır: bireyin yaklaşma ve uzaklaşma davranışlarını etkiler, çünkü o duyguların organizasyonu üzerine kurulmuştur” (Mueller, 1986, akt. Ülgen, 1997, 88). Tutumun bu üç bileşenine baktığımızda bilişsel öge, tutum nesnesine ilişkin inançlardan oluşur; duygusal öge, inançlara bağlanmış duygulardan oluşur ve davranışsal eğilim belirli bir yönde tepki göstermeye hazırlıktır (Freedman, Sears ve Carlsmith 2003, 338).

Bir başka tanıma göre tutum, “bireyin içinde yaşadığı toplumda önemli olduğu düşünülen örtülü ve güdüleyici bir tepkidir” (Doob, 1947, akt. Tavşancıl, 2010, 66).

“Katz (1967) tutumu, bireyin sahip olduğu değerler dizgesine bağlı olarak bir simgeyi, bir nesneyi, bir kişiyi veya dünyayı iyi ya da kötü, yararlı ya da zararlı

yönleriyle algıladığı bir ön düşünce biçimidir diye tanımlamaktadır” (İnceoğlu, 1993, akt. Tavşancıl, 2010, 65).

“Mc Clelland için de tutum, bireyin şimdiki davranışını belirleyen geçmiş deneyimlerinin bir özetidir” (Tolon, İsen ve Batmaz, 1985, akt. Tavşancıl, 2010, 65).

“Tutumlar en genel anlamıyla tutulan yol, davranış anlamına gelmektedir. Diğer bir ifade ile tutum, bir nesneye ya da olaylara karşı sürekli olarak aynı biçimde davranmaya neden olan öğrenilmiş eğitim olarak tanımlanabilir. Bir anlamda da tutum, “ bir obje ile birey arasında etkileşim sonucu, davranışı hazırlayan bir ön hazırlıktır” denilebilir” (Enç, 1968, akt. Silah, 2000, 363).

“Kişi çevresinde bulunan ve kendisini sürekli uyarlayan diğer kişiler veya olguların aldığı uyarıları derler, düzenler ve zihinsel sisteminde saklar. Tekrar aynı kişi veya olgularla karşılaştığında kullanacağı bu düzenlenmiş ve saklanmış düşünce demeti bireyin sözü edilen uyarılara karşı tutumudur” (Erdoğan, 1991, akt. Silah, 2000, 363).

“Tutum bir bireye atfedilen ve onun bir psikolojik obje ile ilgili duygu, düşünce ve davranışlarını oluşturan eğilimdir. Tutumlar küçük yaşlarda başlar ve öğrenme sonucunda şekillenir” (Kağıtçıbaşı, 1973, akt. İşçi, 2002, 103).

“Tutum, kendi dünyasının (iç aleminin) bir yönü ile ilgili olarak, belirli değer yargılarına ve inançlarına bağlı olarak ortaya çıkan coşku ve tanıma süreçleridir. Tutumlar dayandıkları inanç ve değer yargıları devam ettikçe, devamlılıklarını sürdürürler” (Eren, 2001, 173, 174).

“Tutum; bir kimse, nesne ya da durumla ilgili oldukça organize ve sürekli olan inanç ve duygular. Bu inanç ve duygular bireyin o kimse, nesne ya da duruma karşı bir biçimde davranmasına yol açar” (Cüceloğlu, 1998, akt. Nakaş, 2007, 35).

“ Bir tutum, yaşantı ve deneyimler sonucu oluşan, ilgili olduğu bütün nesne ve durumlara karşı bireyin davranışları üzerindeki bir etkiye sahip ruhsal ve sinirsel bir hazırlık durumudur”(Allport, 1924, akt. Freedman, vd., 2003, 338).

“Din, dil, ırk, cinsiyet farkı gözetmeksizin insanlara karşı hoşgörülü ve saygılı olmak, insanlara yardım etmek, başkalarını düşünmek, başkalarının hissettiklerine karşı duyarlı olmak gibi birçok tutum eğitimin hedefleri arasında yer almaktadır. Özellikle bu tür tutumlar, başlangıçta aile içinde, okulöncesi eğitim ve ilköğretimin ilk yıllarında kazandırılmaktadır” (Senemoğlu, 2010, 418).

“Tutumlar, belirli değer yargılarının ve inançların arakasına gizilidir. Tutumlar yaşam olayları karşısında davranış ve hareket biçimleri olarak şekillenirler. Tutum,

bireyin kendi iç dünyasının bir yönü ile ilgili olarak, belirli değer yargılarına ve inançlarına bağlı olarak ortaya çıkan coşku ve tanıma süreçleridir” (Eren, 2001, 174). Tutumla ilişkili olan değerler; toplumu oluşturan bireylere, nelerin önemli olduğunu, nelerin tercih edilmesi gerektiğini ve kısaca nasıl yaşanılması gerektiğini belirtir. Eğitim kurumlarının genel hedefleri incelendiğinde birçoğunun vatansever olma, temiz olma, sağlığına dikkat etme, düzenli olma, adil olma, yaratıcı olma, girişimci olma gibi birçok değer içerdiği görülmektedir (Akbaş, 2008, 10). “Tutumlar zaman zaman değerlerle birleştirilmektedir. Ancak değerler, tutumlardan daha genel bir doğaya sahiptir” (Krathwohl, Bloom ve Masia, 1964, akt. Senemoğlu, 2010, 418). Tutum ilişkisi içinde inançlar; bireylerin kendi dünyalarının (iç alemlerinin) bir yönü ile ilgili algıların ve tanımların meydana getirdiği sürekli duygu ağıdır. İnsanlarda ilk inançlar, doğa olaylarının iyi veya kötü şekilde cereyan etmesinin algılanıp, zihinlerde yer etmesinden doğmuştur. İnançlar bilgi, kanaat ve imanı kapsayan bir psikolojik olaydır. İnançlar, çoğu hallerde, bireysel ilkelerin kaynağı haline gelirler. Bizler, bilgi kanaat ve inançlarımızı açığa vurmaya istediğimiz zaman bunu davranış ve tutumlarımızla belli etmeye çalışırız (Eren, 2001, 174).

“İnanç ve tutumlar insan kişiliğine ve kararlarına devamlılık kazandırma, günlük çeşitli olayları ve faaliyetleri yorumlamak yoluyla anlama kavuşturma ve kişisel amaçlara ulaşmak için mevcut alternatif yolların mukayese ve seçimine yardımcı olma olarak belirlenebilir” (Eren, 2001, 174).

“Herhangi bir olaya karşı tutumlar, en olumludan en olumsuzaya kadar çeşitli derecelerde olabilir. Olumsuz tutumlar; nesne ya da fikirler konusunda olumsuz inanca sahip olma, onu reddetme veya sevmeme, ona karşı hareketlerde bulunmayla kendini gösterebilir. Olumlu tutumlar ise; nesnelere ya da fikirler konusunda olumlu inanca sahip olma, onu benimseme ve sevme ile kendini gösterebilir” (Demirhan ve Altay, 2001 akt. Tatal, 2011, 144).

Tutumu Oluşturan Temel Öğeler

“Tutumlar bir uyarıcının duygusal, davranışsal ve bilişsel bilgiler temelinde bir değerlendirme boyutu üzerinde gruplanmasını ya da kategorilere ayrılmasını içerir”. (Crites, Fabrigar ve Petty, 1994, akt. Taylor, Peplau ve Sears, 2007, 140). “Bu varsayıma göre, bireyin bir konu hakkında bildikleri (zihinsel öge) ona olumlu bakmasını gerektiriyorsa (duygusal öge), birey o nesneye karşı olumludur (davranışsal öge). Bunu sözleri ve davranışlarıyla ortaya koyar” (İnceoğlu, 2000, 8).

“Tutumlar yalnızca bir davranış eğilimi ya da sadece bir duygu değil, biliş-duygu-davranış eğilimi bütünleşmesidir” (Kağıtçıbaşı, 1999, akt. Tavşancıl, 2010, 72).

Tutumunu oluşturan bu üç ögeye baktığımızda zihinsel (bilişsel) öge; herhangi bir tutumun parçası, tutum nesnesine ilişkin olarak sahip olunan düşünce, inanç ve bilgilerin tümüdür (İnceoğlu, 2000, 9).

“Duygusal öge; tutumun bireyden bireye değişen ve gerçeklerle açıklanamayan, hoşlanma- hoşlanmama yönünü oluşturur” (Baysal ve Tekaslan, 1996, akt. Tavşancıl, 2010, 75).

“Davranışsal öge; bireyin belli bir uyarıcı grubundaki tutum konusuna karşı davranış eğilimini yansıtır. Bu davranış eğilimleri sözler ya da diğer hareketlerden gözlemlenebilir” (İnceoğlu, 2000, 10).

Tutumların Yapısı

Tutumların yapısını incelediğimizde tutumların oluşmasında rol oynayan etkenlerdir. İnceoğlu’na (2000) göre “tutumlar doğuştan edinilmez, sonradan kazanılırlar. Tüm düşünsel etkinlikler gibi tutumun oluşması da, öğrenme sürecinde ortaya çıkan bir etkinliktir. Tutumlar geçici düşünsel durumlar değildir. Bir kez ortaya çıktıktan sonra, az ya da çok belirli bir süre devam ederler. Tutumlar, birey ile nesnel arasındaki ilişkilere bir kararlılık ve düzenlilik kazandırır.”

Tutumlar bireysel bir özellik taşır (Usal ve Kuşluvan, 1999, akt. Güllü, 2007, 15). “İnsan nesne ilişkisinde, özellikle tutumlar aracılığıyla belirlenen bir etkilenme güdülenme süreci ortaya çıkmaktadır. Bazı tutumlar, toplumsal değer yargıları ile yüklüdürler. Böyle tutumlarda yanlılık en yoğun biçimini alır” (İnceoğlu, 2000, akt. Nakaş, 2007, 43, 44).

“Tutumların durağan olma özelliği vardır. İnsanlar belli bir yönde sahip oldukları tutumları kolay kolay değiştirmek istemezler” (Sakallı, 2001, akt. Güllü, 2007, 16).

Tutumların Oluşması

İnsan yaşantısında davranışları göstermektedir ki çoğu tutumların kökeni çocukluğa dayanmakta ve genelde doğrudan deneyim, pekiştirme, taklit ve sosyal öğrenme ile edinilmektedir (Kağıtçıbaşı, 1999, akt. Tavşancıl, 2010, 79). Ancak çocukluk döneminde çevrede kendisinden büyükleri model olan çocuk edinilen tutumların kaynağı kişisel deneyimlerden çok, ona model olan anne-babalardır. İlkokul çocukları çeşitli konulara ilişkin tutumlarını anlatırken, sık sık anne veya babalarının söylediklerinden örnekler verirler (Morgan, 1995, akt. Tavşancıl, 2010,

79). “Anne-babalar ile çocukların tutumlarını karşılaştıran araştırmalar, özellikle politik ve dinsel tutumları arasında büyük benzerlik olduğuna işaret etmektedir” (Tavşancıl, 2010, 80). Çevre ile iletişime geçen, okul hayatı başlayan ve arkadaşları olmaya başlayan çocuklar büyüdükçe anne-babaların onların tutumları üzerindeki etkisi azalmakta ve özellikle ergenlik döneminin başlamasıyla diğer sosyal etkenlerin rolü giderek fazlalaşmaktadır. Bir bireyin tutumlarının büyük kısmı, 12 ile 30 yaş arasındaki dönemde son şeklini almakta ve daha sonra çok az değişmektedir (Tavşancıl, 2010, 80).

Tutumların Değişmesi

“İnsanlar belirli tutumlarla doğmamakta, gözlem, operant, tepkisel koşullanma ve bilişsel öğrenme olarak sayabileceğimiz farklı yollarla edinilmekte ve sosyal deneyimlerle şekillenmektedir. İnsanlar sürekli birbirlerinin tutumlarını değiştirmeye çalışmalarına rağmen tutumlar değişime direnç gösterme eğilimindedir. Bu dirence rağmen, tutumlar yavaş olmakla birlikte, yeni bilgi ve deneyimler edindikçe değişmektedir” (Davidoff, 1987, akt. Tavşancıl, 2010, 81).

“Tutum değişiminde iki tip süreç vardır. Bunlardan biri tutuma zıt davranışta bulunmak, ikincisi ise ikna edici bir iletişime maruz kalmaktır. Kendi düşüncelerimize zıt olan bir düşünceyi söylemeye veya yapmaya (tehdit veya parasal teşvik gibi) zorunlu bırakıldığımızda tutum değişmesi görülebilir” (Arkonaç, 1998, akt. Tavşancıl, 2010, 81). Tutumların değişmesi, toplumca ya da gruplarca beğenilmeyenlerin kaldırılması, yeni durumlar karşısında yeni tutumlar geliştirilmesi isteniyorsa bireylerin yakından tanınması, onların hangi durumlar karşısında, hangi davranışları, göstereceklerinin tahmin edilmesi ve bunlara karşı bir ön hazırlık yapılması gerekmektedir (Robert, 1983, akt. Silah, 2000, 366). Kısaca, tutumlar durağan olmayıp değişken oldukları için, bireylerin davranışlarının uzun süreli kontrol edilmesinde ve gözlenmesinde yarar vardır (Baysal, 1980, akt. Silah, 2000, 366).

Tutumlarla ilişkili olan davranışlar ve değerler sisteminin kişiliği etkilediği bilinmektedir. Bu etkileşim daha açık olarak şöyle özetlenebilir; tutumlar, birbirine bağlanarak bir bütün oluşturmakta ve oluşan bu bütün kişinin değerler sistemini meydana getirmektedir. Ayrıca bir tutum, yalnız bir değer değil, birden fazla değer bir parçası durumundadır (Ünal, 1981, akt. Silah, 2000, 366). “Tutum ve davranışlar birbirine bağlı olup bir bütün oluşturmakta, bunlar bizim psikolojik varlığımızın en önemli bölümünü temsil etmektedir. Davranışların oluşmasında,

değer ve tutumlar önce gelmekte, değerler oluşturmaktadır. Yani değer ve tutumlar, davranışların gerisinde bulunmakta ve onların esasını teşkil etmektedir. Değerler değişmedikçe tutum ve ona bağlı davranışlarda da bir değişiklik olmamaktadır” (Rokeach, 1973, akt. Silah, 2000, 367).

“Davranışların değişmesi ile her zaman tutum ve değerlerde de değişme sağlanmamaktadır. Bu nedenle esasta (değer ve tutumda) bir değişme söz konusu olmamışsa, davranışlarda tekrar bir geriye dönüş olmakta ve aynı davranış tekrarlanmaktadır. Değiştirmek istenildiğinde, önce değer değiştirilirse, buna bağlı tutum ve davranışta da kendiliğinden bir değişme olmakta ve bu değişiklik hem daha çabuk olmakta hem de daha kalıcı olduğu kabul edilmektedir” (Eren, 1982, akt. Silah, 2000, 366).

Tutumların Ölçülmesi

Tutumun ölçülmesi, “bireyin bir nesneye ya da görüşe karşı hangi konumda olduğunun belirlenmesidir. Daha geniş anlamıyla tutum, tümü ile benimsenen ya da tümünden karşı çıkılan iki boyut arasındaki bir noktada yer alan derecedir” (Tolon vd., 1985, akt. Silah, 2000, 373). “Tutumun ölçülebilmesi için, önce tutumun varlığının araştırılması, bilinmesi ve bireyin davranışlarının gözlenmesi gerekmektedir. Çünkü tutum, davranışın gerisinde bulunan zihinsel bir hazırlık olduğundan, görülemediği için onu doğrudan değil, dolaylı yoldan yani bireyin tutum gerçeğindeki önermelere verdiği cevaplara bakarak ölçebilmekteyiz” (Krech ve Richard, 1980, akt. Silah, 2000, 373).

“Tutumların ölçülmesi için çeşitli tutum ölçekleri ve teknikler geliştirilmiştir. Bunlardan en yaygın kullanılanı Likert, Thurstone, Guttman ve Osgood ölçekleridir” (Ülgen, 1997, 96).

“Likert ölçeği; Thurstone ölçeğinin uygulama gücünü nedeniyle Likert ve arkadaşları tarafından geliştirilmiştir. Hazırlanması ve uygulanması kolay olduğu için en çok kullanılan ölçeklerden biridir. Diğer ölçeklere göre de geçerlilik ve güvenilirliğinin oldukça yüksek olduğu kabul edilmektedir” (Bilgin, 1995, akt. Silah, 2000, 376).

Likert tipi ölçeklerin geliştirilmesinin diğer ölçeklere göre daha kolay ve kullanılabilirliğinin de yüksek olmasıdır. Bireyin kendini başkalarından daha çok tanıdığı ve anladığı varsayımına dayanan bu teknikte, bireyin hem bu varsayımı karşılayacak iç görüye sahip olması, hem de kendisi hakkındaki bilgileri tam ve çarpıtmadan vermesi beklenmektedir (Tavşancıl, 2002, akt. Gürbüz, 2011, 29).

Beklenen cevapların verilmesi her zaman mümkün olmayabilir. Genellikle ölçeğe katılan gönüllü kişilerin kimlikleri gizlendiği için daha doğru cevaplar alınmaya çalışılır (Tavşancıl, 2002, akt. Gürbüz, 2011, 29, 30).

“Likert tipi tutum ölçeğinde derecelmeler 3, 5, 7, 9 hatta 11’li olabilir. Ancak 5’li dereceleme olan optimum olduğu için en çok kullanılandır” (Tavşancıl, 2010, 145).

Tutum Ölçeklerinin Beden Eğitimi ve Sporda Kullanılması

Tutum ölçekleri kişilerin diğer alanlarda olduğu gibi beden eğitimi ve spora karşı tutumlarının ölçülmesi için geliştirilmekte ve beden eğitimi ve spor tutum ölçekleri bireylerin tutumlarının incelenmesinde kullanılmaktadır. Beden eğitimi dersine ilişkin tutumlara etki eden birçok değişkenin olduğu söylenebilir. Bu değişkenler aile, arkadaş, toplum grupları olabilir (Hicks, Wiggins, Crist ve Moode, 2001, akt. Özer ve Aktop, 2003, 70) Ayrıca aile, arkadaş, toplum grupları dışında öğretmen ve antrenör tarafından verilen destek, küçükken düzenli olarak bir sportif faaliyete katılma fırsatı ve medya fiziksel etkinliğe çocukların olumlu tutum geliştirmesinde etkili olan yollardır (Godin ve Shephard, 1984, akt. Özer ve Aktop, 2003, 70).

“Ders programlarında yer alan her ders gibi beden eğitimi dersine ilişkin olarak da öğrenciler olumlu veya olumsuz tutum geliştirebilirler. Tutumun olumlu olması dersin verimli işlenmesini sağlayıp öğretmeni de güdeleyebilir” (Demirhan ve Altay, 2001, 10).

Özer ve Aktop’un (2003) yaptıkları çalışmada belirttiklerine göre; “Hastad ve Lavay, beden eğitimi alanında ölçek geliştirme çalışmalarının öğretmene, program sürecine ve öğrencinin amaçlarını belirlemesine yardımcı olmada, öğrenci gruplarının ya da bireylerin tutum puanlarını karşılaştırmada sayısal veri temeli sağlanmaktadır” (Hastad ve Lavay, 1989, akt. Özer ve Aktop, 2003, 68).

Ayrıca “beden eğitimi programını planlamaya yardımcı olacak bilgileri toplamada ve fiziksel etkinlikten hoşlanmayı arttırmak için kullanılan eğitimsel stratejileri-yöntemleri değerlendirmede yararlı olabileceğini düşünmektedirler” (Hastad ve Lavay, 1989, akt. Özer ve Aktop, 2003, 68, 69).

Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Yapılan Tutum Çalışmaları

Gürbüz'ün (2011), Muğla ili ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarının belirlenmesi amacıyla yapılan yüksek lisans tez araştırmasında; öğrencilerin yaş düzeyine, okul türüne, sınıf düzeyine, babalarının öğrenim durumuna, ailelerinin gelir düzeyine, geçinmesine göre anlamlı farklar gözlenmemiştir. İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin annelerinin eğitim durumlarına göre tutumları incelendiğinde anlamlı bir fark gözlenmiştir.

İmamoğlu'nun (2011), Ankara merkez ilçelerinde bulunan liselerde öğrenim gören ve aktif olarak spor yapan ve yapmayan lise öğrencilerinin beden eğitimi dersine karşı tutumlarını saptamak amacıyla yapılmış yüksek lisans tez çalışmasında; aile desteği ve arkadaş desteğiyle aktif olarak spor yapan ve yapmayan öğrencilerin beden eğitimi dersine karşı tutumları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Medyada popüler biri olmak isteği ve öğretmenin verdiği destek ile aktif spor yapan ve yapmayan öğrencilerin beden eğitimi dersine karşı tutumları arasında ise anlamlı bir fark bulunmuştur. Sporla aktif olarak uğraşan ve uğraşmayan lise öğrencilerinin beden eğitimi dersine karşı tutumlarında devlet okulu veya özel okulda öğrenim görmelerinin etkisinin istatistiksel olarak anlamsız olduğu da görülmektedir. Yine, aktif olarak spor yapmayan öğrencilerin bu davranışı sergilemelerinde sağlık faktörünün rolü olduğu istatistiksel olarak anlamsız bulunmuştur. Sporla aktif olarak uğraşma ve uğraşmama ile akademik başarı değişkeni arasındaki fark ise anlamlı bulunmuştur.

Özkan (2011), Ankara'nın Yenimahalle ilçesinde genel eğitim alan lise öğrencileri ile dini eğitim alan imam hatip lisesi öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin ölçülen tutumlarında öğrenci ve ailelerinin kişisel bilgilerinden elde edilen bağımsız değişkenlere göre anlamlı bir farkın olup olmadığını karşılaştırarak tespit etmek amacıyla yapılan yüksek lisans çalışmasında; araştırma sonuçlarına göre; genel lise ve imam hatip lisesi öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin ölçülen tutumları karşılaştırıldığında; genel liselerde öğrenim gören erkek öğrenciler ile imam hatip liselerinde öğrenim gören erkek öğrencilerin tutumları arasında, genel liselerde öğrenim gören kız öğrenciler ile imam hatip liselerinde öğrenim gören kız öğrencilerin tutumları arasında, genel liselerde öğrenim gören öğrencilerinin cinsiyetlerine göre tutumları arasında, imam hatip liselerinde öğrenim gören öğrencilerinin cinsiyetlerine göre tutumları arasında, araştırma kapsamına alınan tüm öğrencilerin cinsiyetlerine göre tutumları arasında, ailesinde spor yapan

birey olan öğrencilerin öğrenim gördükleri okul türüne göre tutumları arasında, diğer derslerin yoğunluğundan zaman ayıramıyorum görüşünü benimseyen öğrencilerin öğrenim gördükleri okul türüne göre tutumları arasında, istatistiksel olarak anlamlı fark gözlenmiştir. Genel lise ve imam hatip lisesi öğrencilerinin okul türüne göre, yaş düzeylerine göre, annelerinin ve babalarının eğitim durumu düzeyine göre, ailesinde spor yapan birey olmayan öğrencilerin öğrenim gördükleri okul türüne göre, beden eğitimi öğretmenini yetersiz bulan, salon, saha ve malzemeleri yetersiz bulan, beden eğitimi öğretmeni yok görüşünü benimseyen, öğrencilerin öğrenim gördükleri okul türüne göre tutumları arasında anlamlı fark gözlenmemiştir.

Ekici, Bayraktar ve Hacıcaferoğlu (2011) çalışmaları ile Muğla il merkezinde eğitim-öğretim gören lise öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumları değerlendirilmiştir. Cinsiyetler arasındaki farklara bakıldığında soruların büyük çoğunluğunda anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Sınıflar ve bölümler arasındaki farklara bakıldığında yine soruların büyük çoğunluğunda anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Sonuçlar gösteriyor ki, bu farklılıkların öğrencilerin ergenlik döneminde olduğu düşünülürse bu dönemdeki beden eğitimi derslerine ilişkin oluşturdukları tutumlarının şekillenmekte olduğu söylene bilinir. Bu açıdan ortaöğretim öğrencilerin beden eğitimi dersi tutum oluşumu açısından önemli bir dönem olduğu görülmektedir.

Öncü ve Güven (2011) çalışmalarında, Mersin İl Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı merkez okullarda ilköğretim 6, 7 ve 8. sınıflarda öğrenim gören öğrenci ana-babalarının, çocuklarının beden eğitimi dersine katılımına yönelik tutumlarını belirlemeye ve bu tutumların; ana-babaların kişisel bilgilerinden elde edilen bağımsız değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya koymaya çalışmışlardır. Araştırma sonucunda, ana-babaların, çocuklarının beden eğitimi dersine katılımına yönelik tutumlarının; çocukların okudukları sınıf, çocukların beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyeti, okul takımlarında oynama durumları, ana-babanın spor yapma durumu ve sporla ilgili televizyon programlarını izleme sıklığına göre farklılaştığı görülmüştür.

Aybek, İmamoğlu ve Taşmektepligil (2011), Samsun, Sivas ve Tokat illerinde ortaöğretim okullarında öğrenim gören öğrencilerin, beden eğitimi ders içi ve ders dışı etkinliklerine karşı tutumlarını inceleyerek ve bu süreçte beden eğitimi öğretmenlerinin rolünü belirlemektedirler. Araştırma sonucuna göre öğrencilerin beden eğitimi dersini her yıl almak için isteme oranları oldukça yüksektir. Beden

eğitimi dersine yönelim motivasyonu erkeklerde, kızlara göre daha yüksek orandadır. Fakat ğrencilerin ders dışı etkinliklere katılımları istenilen seviyede değildir ve etkinlikler ğrenci beklentilerini tam olarak karşılayamamaktadır. Öğrencilerin ders dışı aktivitelere en çok yönlendiren etkenler sıralamasında önceliği sosyal evre almakta, bunu aile, okul ve beden eğitimi ğretmeni takip etmektedir.

Tural (2011) alışmasında ilköğretim ğrenci velilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarını bazı değişkenlere göre incelemektedir. Araştırma grubunu Malatya il merkezi ğretim kurumlarında 6, 7 ve 8. sınıfta okuyan ğrenci velisi oluşturmaktadır. Araştırma sonucunda velilerin beden eğitimi dersine karşı tutumları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur.

elik ve Pular (2011) yaptıkları çalışmada, Denizli ili ortaöğretim kurumlarında öğrenim gören öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutum ve görüşlerinin belirlenmesi yönündedir. Öğrencilerin beden eğitimi ve spor tutum leği puanları cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermektedir. Erkeklerin tutumları kızlara göre daha olumludur ve okul türüne göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Her iki türdeki okul ğrencilerinin ortalama puanları birbirine yakındır. Kendisinin ya da ailesinden birinin spor yapma durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermektedir. Araştırma sonuçlarına göre öğrencilerin genel tutum puanlarının, erkek öğrencilerin ve kendisi ya da ailesinden biri spor yapan öğrencilerin tutum puanlarının yüksek olduğu görülmüştür. Okul türüne göre ise anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir.

Esen (2010), İstanbul ili Gaziosmanpaşa ilçesi ilköğretim okullarında okuyan 2. kademe ğrencilerinin beden eğitimi dersine ve beraberinde beden eğitimi öğretmenine karşı olan tutumlarını, ğrenci-ğretmen ilişkisinin tespitini ve ders dışı etkinliklerde öğretmenin rolünü ortaya koymak için yapılan yüksek lisans tez araştırmasında; öğrencilerin beden eğitimi dersi ve beden eğitimi öğretmenlerine karşı olumlu tutum gösterdikleri görülmüştür. Çalışmanın sonucunda, öğrencilerin ders dışı etkinliklerine katılım oranlarının istenilen seviyede olmadığı ve ders dışı etkinliklerin öğrencilerin beklentilerini tam olarak karşılayamadığı ortaya çıkmıştır.

Akandere, zyalva ve Duman'ın (2010) alışmaları ortaöğretim ğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumları ile akademik başarı motivasyonlarının incelenmesi amacı ile yapılmıştır. 2008/2009 ğretim yılında Konya ilinde Anadolu Lisesindeki 9, 10 ve 11. sınıflardan oluşan toplam 299 öğrencinin katıldığı araştırmada; öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumları

incelendiğinde; cinsiyet, sınıflar arası, yaşlar arası, boş zamanlarda egzersiz yapma durumu, kulüpte düzenli olarak spor yapma durumları arasında farklılıklar tespit edilmiştir. Akademik motivasyonlarına ilişkin değerleri incelendiğinde; içsel puanlarının cinsiyet değişkeni, dışsal puanlarının boş zamanlarda egzersiz yapma değişkeni ve dışsal ve motivasyonsuzluk puanlarının kulüpte spor yapma değişkeni bakımından karşılaştırılmasında fark bulunmazken, sınıflar arası, yaş grupları motivasyonsuzluk puanlarının baba mesleği, hazırlık kurslarına gitme, içsel ve motivasyonsuzluk puanlarının boş zamanlarda spor ve egzersiz yapma, içsel puanlarının bir kulüpte spor yapma değişkenlerinin karşılaştırılması bakımından anlamlı derecede farklılık olduğu bulunmuştur. Akademik motivasyonun alt boyutu olan motivasyonsuzluk puanları ile içsel, dışsal puanlar ve beden eğitimi dersine ilişkin tutum puanları incelenmiş ve anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir. Buna karşın beden eğitimi dersine ilişkin tutumları ile akademik motivasyonun alt boyutu olan dışsal ve içsel puanları arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutum ve akademik başarı motivasyonlarının incelenmesi amacı ile yapılan çalışma sonucunda, beden eğitimi dersine ilgisi ve tutumu fazla olan öğrencilerin akademik başarı motivasyonlarında artış olduğu belirlenmiştir. Buna bağlı olarak öğrencilerin akademik çalışmalarını planlamada, yürütmeye ve ileri düzeyde hedeflerini belirlemede beden eğitimi dersine yönelik tutum ile akademik başarı motivasyonu arasındaki ilişkinin başarıyı etkilediği görülmektedir.

Erhan ve Tamer'in (2009), Doğu Anadolu Bölgesi'ndeki il merkezlerinde bulunan ilköğretim ve ortaöğretim okullarında beden eğitimi dersi için gereken tesis araç-gereç durumları ile öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasındaki ilişkiyi inceleyen araştırmalarında; il merkezlerindeki okullarda spor malzemelerinin ve spor salonlarının yetersiz olduğu, buna rağmen bölgenin sosyal ve kültürel şartları göz önüne alındığında beden eğitimi ve spor derslerine öğrencilerin tutumlarının ve kız öğrencilerin katılımının yüksek olduğu belirlenmiştir.

Taşkın ve Tekin'nin (2009) çeşitli değişkenlere göre ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında öğrenim gören öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutum ve görüşlerini belirleyebilmek amacıyla Konya il merkezinde ilköğretim ve ortaöğretim kurumların da yapmış oldukları çalışmalarında; erkek öğrenciler bayan öğrencilere göre, ortaöğretim kurumlarında öğrenim gören öğrencilerin ilköğretim kurumlarında öğrenim gören öğrencilere göre, 10. sınıfta

öğrenim gören öğrencilerin 7, 8, 9. sınıfta öğrenim gören öğrencilere göre, 17 yaşında olan öğrencilerin 14, 15, 16 yaşında olan öğrencilere göre beden eğitimi dersi hakkındaki tutum görüşlerinin yüksek olduğu belirlenmiştir.

Subramaniam ve Silverman'ın (2007), yaptıkları araştırmada ki amacı; orta öğrenim öğrencilerinin beden eğitimine karşı olan tutumlarını, tutum tercihinine dayalı olarak hazırlanan bir tutum ölçeği ile belirlemektir. Ayrıca bu çalışmada, cinsiyet ve sınıfın öğrenci tutumuna etkisi incelenmiştir. 6. sınıftan 8. sınıfa kadar 995 öğrenci araştırmaya katılmış, genel olarak bütün öğrencilerin beden eğitimine karşı pozitif tutum içinde olduğu görülmüştür. Sınıf düzeyi yükseldikçe ortalama tutum değerleri azalmaktadır.

Çetin'in (2007), Kırşehir ili ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarını karşılaştırdığı yüksek lisans araştırmasında; öğrencilerin beden eğitim ve spora ilişkin tutumları olumlu düzeydedir. Öğrencilerin cinsiyetine, genel başarı düzeylerine, annelerinin mesleklerine, babalarının mesleklerine, ailelerinde spor yapanın olmasına ve ailenin öğrencilerin spor yapmasına izin vermesine göre beden eğitim ve spora ilişkin tutumları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark gözlenmiştir. Öğrencilerin yaş düzeyine, okul türüne, sınıf düzeyine, annelerinin öğrenim durumuna, babalarının öğrenim durumuna, ailenin gelir düzeyine ve daha önceden rahatsızlık, sakatlanma vb. geçirmesine göre ise anlamlı fark gözlenmemiştir. Yaşanılan yere göre tutumların da anlamlı bir fark gözlenirken, alt gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark gözlenmemiştir.

Güllü'nün (2007), ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi derslerine ilişkin tutumlarının araştırılması konulu doktora tez araştırması; Malatya il merkezinde lise öğrenimi gören öğrencilerinin beden eğitimi dersine tutumlarının olumlu olduğu, cinsiyetlerine, sınıflarına, okul türlerine, ebeveynlerinin eğitim düzeyine, üniversite hazırlık kurslarına gitme durumlarına, boş zamanlarında egzersiz ve spor yapma sıklıklarına ve bir kulüpte spor yapmalarına göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasında anlamlı düzeyde fark bulunmuştur. Yaşlarına, ebeveynlerinin mesleklerine ve ailelerinin aylık ortalama gelirlerine göre anlamlı düzeyde fark bulunamamıştır. Kişisel ve mesleki özelliklerine göre anlamlı düzeyde farklar bulunmuştur.

Robazza, Bortali, Carrora ve Bertola (2006), 72 İtalyan erkek öğrenci üzerinde araştırma yapmıştır. Araştırmanın amacı akrobatik aktiviteleri içeren beden eğitimi dersinin öğrencilere okul dışı boş zamanların da fiziksel olarak zor ve riskli

sporlar yapmaya olan etkisini ortaya koymaktır. Müdahale türündeki bu eğitim, katılımcıların tutumlarını değiştirmede etkili olduğu belirlenmiştir.

Yıldırım'ın (2006), Sivas il merkezinde ilköğretim ve ortaöğretim düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarını saptamak amacıyla yapılan yüksek lisans tez araştırmasında; öğrencilerin tutum puanları dağılımlarının karşılaştırılmasında iki ortalama arasındaki farkın önemlilik testi uygulanmıştır. Elde edilen veriler doğrultusunda, sınıflar arası karşılaştırmada ve sınıflar arası hemcinslerin karşılaştırmasında beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarda anlamlı bir fark bulunmuştur.

Hünük'ün (2006), Ankara ili merkez ilçelerindeki ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının sınıf düzeyi, öğrenci cinsiyetleri ve öğretmen cinsiyeti ve spora aktif katılımları açısından karşılaştırılması konulu yüksek lisans tez araştırmasında; sınıf düzeyi açısından anlamlı bir fark görülmüştür. Öğrenci cinsiyeti açısından erkekler lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. Spora katılım açısından sporcu lisansına sahip olanlar lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. Sınıf x lisans durumu göz önüne alındığında da anlamlı bir fark bulunmuştur. Sınıf x cinsiyet x öğretmenin cinsiyeti söz konusu olduğunda anlamlı bir fark bulunmuştur. Sınıf düzeyi yükseldikçe tutum azalmaktadır; aynı zamanda erkek öğrencilerin ve spora aktif olarak katılanların tutum puanları da daha yüksektir. Sınıf düzeyi, cinsiyet ve aktif spor yapanların beden eğitimine ilişkin tutumu etkilediği gözlenmiştir.

Kangalgil, Hünük ve Demirhan'ın (2006) araştırması, Ankara'nın merkez ilçelerinde ilköğretim, lise ve üniversite düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden sporcu lisansı olan ve olmayan kız ve erkek öğrencilerin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarını karşılaştırmak amacıyla yapılmıştır. Araştırmaya toplam 2632 öğrenci (İlköğretim okulu 8. sınıfta öğrenim gören ve sporcu lisansına sahip olmayan 376 kız ve 415 erkek; lise 1. sınıfta öğrenim gören ve sporcu lisansına sahip olmayan 321 kız ve 322 erkek; üniversite öğrenim gören, sporcu lisansına sahip olmayan ve seçmeli beden eğitimi dersi alan 237 kız ve 207 erkek, ilköğretim okullarında öğrenim gören ve sporcu lisansına sahip 112 kız ve 128 erkek; lisede öğrenim gören ve sporcu lisansına sahip 84 kız ve 178 erkek; üniversitede öğrenim gören ve sporcu lisansına sahip 150 kız ve 102 erkek) katılmıştır. Araştırmaya katılan ilköğretim, lise ve üniversite öğrencilerinin tutum puanları ortalamaları üzerine yapılan analiz sonucunda, öğrencilerin sınıf düzeyleri açısından istatistiksel olarak anlamlı fark

bulunmuştur. Sonuçlar, öğrenci cinsiyeti açısından incelendiğinde erkekler lehine istatistiksel olarak anlamlı bir fark görülmüştür. Aynı zamanda çalışmanın sonuçları, spora aktif katılım açısından incelendiğinde sporcu lisansına sahip olan öğrenciler lehine istatistiksel olarak anlamlı bir fark görülmüştür. Sonuç olarak, öğrencilerin yaşları büyüdükçe tutum puanları artmıştır. Aynı zamanda erkek öğrencilerin ve sporcu lisansına sahip olan öğrencilerin tutum puanları yüksektir.

Holoğlu (2006), Bursa, Kocaeli, Bingöl, Sivas illerinde ilköğretim ikinci kademesinde öğrenim gören kız öğrencilerin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarını saptamak amacıyla yaptığı çalışmada kız öğrencilerin tutum ölçek puanları ile iller, okullar, hizmet bölgeleri, doğum yerleri, anne-baba eğitim düzeyleri ve uzun süredir yaşadıkları yer değişkenleri arasında anlamlı bir ilişki bulunduğu yapılan çalışmayla belirlenmiştir.

Erkmen, Tekin ve Taşgın (2006), Konya ili merkezinde bulunan Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı özel ilköğretim okullarında öğrenim gören 92 erkek, 70 bayan toplam 162 ilköğretim 6, 7 ve 8. sınıflarda öğrenim gören öğrencilerin çeşitli değişkenlere göre beden eğitimi dersi hakkındaki tutum ve görüşleri ile ilgili çalışmalarına göre; özel ilköğretim okullarında uygulanan beden eğitimi ve spor dersleri öğrenciler açısından önemli ve öğrencilerin bu derse karşı tutum ve görüşlerinin olumlu olduğu gözlenmiştir.

Koca ve Aşçı (2006), Türk gençlerinin kendini gösterme ilgisi üzerine bir çalışma: beden eğitimini düzenlemeye yönelik bir örnek başlıklı çalışmalarında, Türk gençlerinin kendini gösterme ilgisini beden eğitimi sınıflarının cinsiyet durumlarını göz önünde bulundurarak incelemek ve Türk gençlerinin bu ilgiye dayalı beden eğitimi ve beden eğitimi sınıf tercihlerini araştırmaktadır. Araştırma sonuçlarına göre kendini gösterme ilgisi cinsiyete göre değişmemiştir. Ancak sınıf tercihi konusunda anlamlı farklılıklar bulunmuş; kendini gösterme ilgisi olan kızlar karma olmayan beden eğitimi sınıflarını tercih ettiği gözlenmiştir.

Arıkan, Göktaş, Pepe ve Toy (2006), Mehmet Akif Ersoy ve Balıkesir Üniversitesi Eğitim Fakülteleri sınıf öğretmenliği bölümlerinde okuyan 95 erkek, 182 kız olmak üzere toplam 277 öğrencinin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarının incelendiği araştırma sonuçlarına göre; öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının genel olarak olumlu olduğu belirlenmiştir. Ancak cinsiyet faktörü açısından bakıldığında erkek öğrencilerin kız öğrencilere karşı tutumlarının daha kuvvetli olduğu söylenebilir.

Güllü ve Korucu (2005), ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin beden eğitim derslerine ilişkin görüşlerinin incelendiği araştırmalarına Malatya ilinde rastgele seçilmiş 647 ilköğretim ikinci kademe öğrencisi katılmış ve araştırma sonuçlarına göre; öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının genel olarak olumlu olduğu gözlenmiştir.

Demirhan ve Koca (2004) yaptıkları çalışmada, cinsiyet ve spora katılım açısından lise öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumları ölçmeyi amaçlamışlardır. Araştırma sonuçlarına göre; kızlar ve erkeklerin tutumları karşılaştırıldığında erkeklerin tutum puanları kızlara oranla daha yüksek olduğu bulunmuştur.

Chung ve Phillips'in (2002), beden eğitimine olan tutum ve boş zaman egzersizi arasındaki ilişki başlıklı araştırmalarında; lise öğrencilerinin cinsiyet ve milliyete göre, beden eğitimine olan tutumları ve boş zaman egzersizi arasındaki ilişkiyi incelemişlerdir. Amerika ve Tayvan'dan 451 lise öğrencisinin katıldığı, öğrenci anketleri göstermiştir ki milliyet ve cinsiyete göre farklılık göstermeksizin beden eğitime karşı olan tutumlarda boş zaman egzersizleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Ancak beden eğitime karşı olan tutum, milliyet ve cinsiyete göre farklılık göstermektedir. Tayvanlı öğrenciler Amerikalı öğrencilerden daha olumlu tutumlara sahiptir. Erkekler kızlara göre daha fazla boş zaman egzersiz değerlerine sahip ve yine Amerikalı öğrencilerin, Tayvanlı öğrencilerden daha fazla boş zaman değerlerine sahip olduğu gözlenmiştir.

Subramaniam ve Silverman (2000), çalışmalarında öğrencilerin beden eğitimine karşı tutumlarını ölçmek için ölçek geliştirmişlerdir. Öğrencilerin tutumlarını etkilemede, öğretmen ve eğitim programlarının öğrencilerin beden eğitimine karşı tutumlarını belirlemede daha etkili olduğunu görmüşlerdir.

Young, Haskell, Taylor ve Fortman (1996), toplum genelindeki sağlık eğitiminin fiziksel aktivite bilgisi, tutumlar, kendi kendine yeterlilik ve davranış üzerine etkisi araştırılmıştır. Araştırmaya 18-74 yaş arası rasgele seçilen 1056 erkek ve 1183 bayan katılmıştır. Aynı araştırma, iki ay aradan sonra ilk araştırmaya katılan ve gönüllü olan 408 erkek ve 489 bayana tekrar uygulanmıştır. Toplum genelinde sağlık eğitimi, fiziksel aktivite bilgisi ve kendi kendine yeterlilik üzerine çok az etkisi olmuştur. Araştırma sonucunda ikişer yıllık gruplar arasında tutum açısından gelişme olsa da toplum sağlık eğitimi programı geliştirmek için yetersiz görülmüştür.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde; araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama aracı, verilerin toplanması ve verilerin analiz edilmesi üzerinde durulmuştur.

Araştırmanın Modeli

Yükseköğretim öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarını araştırmak için yapılan bu çalışma nicel bir araştırma olup araştırmada tarama modeli kullanılmıştır.

Araştırmanın Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu; 2011-2012 Öğretim yılında Kafkas Üniversitesi'nin fakülte, yüksekokul ve meslek yüksekokullarında öğrenim gören 5030 kız, 6410 erkek olmak üzere, toplam 11440 öğrenci arasından beden eğitimi ve spor dersini almış olan öncelikle tabakalı örneklem yoluna gidilerek 1, 2, 3 ve 4. sınıf öğrencilerinden tekrar tesadüfi örnekleme yoluyla 1212 erkek, 1061 kız olmak üzere toplam 2273 öğrenci oluşturmaktadır.

Veri Toplama Aracı

Veri toplama aracı iki bölümden oluşan ölçek kullanılmıştır. Ölçeğin birinci bölümünde araştırmacı tarafından oluşturulan kişisel bilgi formu, ikinci bölümünde ise öğrenci tutumlarının ölçülmesi için; Demirhan ve Altay (2001) tarafından geliştirilen beden eğitimi ve spor tutum ölçeği (BESTÖ) kullanılmıştır.

Beden eğitimi ve spor tutum ölçeği; öğrencilerin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarını ölçmek için 1995-96 öğretim yılında 535'i kız, 519'u erkek toplam 1054 lise birinci sınıfta okuyan öğrencilerin katılımıyla geliştirilen ve 32 maddeden oluşan birinci ölçeğin revizyonunu yapmak amacıyla, 1998-99 öğretim yılında Ankara'daki 8 lisede öğrenim gören 339 kız ve 351 erkek olmak üzere toplam 690 lise birinci sınıf öğrencisine uygulanması sonucu ölçeğini Cronbach Alpha Güvenirlilik katsayısı 0.93, araştırma grubuna benzer 40 kişiye iki kez uygulama sonucu elde edilen sınıf içi korelasyon katsayısı 0.85'tir. Ölçüt geçerliliği için kullanılan ve Pehlivan (1998) tarafından geliştirilen tutum ölçeğinin benzer bir 34 kişilik gruba uygulanmasıyla elde edilen korelasyon katsayısı da 0.83 olarak hesaplanmıştır. 24 maddelik ölçeğin 12'si olumlu 12'si olumsuz maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin 6, 7, 9, 10, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 21, 23. maddeleri olumlu 1,

2, 3, 4, 5, 8, 11, 13, 19, 20, 22, 24. maddeleri ise olumsuz maddelerden oluşmaktadır (Demirhan ve Altay, 2001, 9-20).

Ölçeğin seçilen maddelerinin madde-test korelasyonları, temel bileşenler analizi birinci faktör yükleri ile madde ortalamaları Tablo 1. 'de verilmiştir.

Tablo 3.1. Ölçeğin madde test korelasyonu, temel bileşenler analizi birinci faktör yükleri ve madde ortalamaları

Madde No	Madde-Test Korelasyonu	Temel Bileşenler Analizi 1.Faktör Yükü	Ortalama
1.	.61	.61	3.98
2.	.57	.63	3.88
3.	.59	.63	4.01
4.	.58	.59	3.79
5.	.55	.65	3.87
6.	.60	.56	4.03
7.	.51	.68	3.96
8.	.64	.59	3.89
9.	.55	.61	4.06
10.	.57	.64	4.14
11.	.60	.53	4.09
12.	.49	.58	3.97
13.	.53	.66	4.04
14.	.61	.59	4.10
15.	.55	.57	4.02
16.	.52	.66	4.01
17.	.60	.65	3.84
18.	.60	.63	3.97
19.	.58	.63	4.27
20.	.58	.61	4.06
21.	.57	.62	4.03
22.	.57	.66	3.84
23.	.61	.63	3.88
24.	.57	.66	4.05

(Beden eğitimi ve spora ilişkin tutum ölçeği II, Demirhan ve Altay, 2001, 9-20).

Ölçeğe alınan maddelerin madde-test korelasyonları 0.49 ile 0.62, temel bileşenler analizine göre hesaplanan birinci faktör yükleri .59 ile .66 arasındadır. Ölçek maddelerinin puan ortalaması da 3.79 ile 4.14 arasında değişmektedir (Demirhan ve Altay, 2001, 9-20).

Beden eğitimi ve spor tutum ölçeğinde Likert tipi 5'li dereceleme ölçeği uygulanmıştır.

Ölçek maddeleri için yapılan puan kodlaması aşağıdaki gibidir;

Tablo 3.2. Beden eğitimi ve spor tutum ölçeği puan kodlaması

	Olumlu Madde	Olumsuz Madde
Tamamen katılıyorum	5	1
Katılıyorum	4	2
Kararsızım	3	3
Katılmıyorum	2	4
Tamamen katılmıyorum	1	5

Ölçekten alınabilecek en yüksek puan 120, en düşük puan ise 24'tür. Sonuçta 1-24 puan en olumsuz tutumu, 24-48 puan olumsuz tutumu, 49-72 puan nötr tutumu, 73-94 puan olumlu tutumu, 95-120 puan en olumlu tutumu ifade etmektedir. Ölçekten elde edilebilecek puanları yorumlamanın bir diğer yolu da yanıtlayıcı tarafından işaretlenen cümlelerin madde puanlarının toplamının madde sayısına bölünmesidir. Bu yolla elde edilecek istatistik 1 ile 5 arasında olacaktır. Bunlardan 1-3 arasında olanlar olumsuz, 3-5 arasında olanlar olumlu tutum gösterecektir (Demirhan ve Altay, 2001, 9-20).

Ölçek geçerlilik ve güvenilirliği için beden eğitimi ve spora ilişkin tutum ölçeği güvenilirliği, ortalama ve standart sapma değerleri ve doğrulayıcı faktör analizi (DFA) değerleri için yapılan analiz sonuçları aşağıdaki tablolarda verilmiştir.

Beden eğitimi ve spora ilişkin tutum ölçeği güvenilirliği

Aşağıdaki tabloda beden eğitimi ve spora ilişkin tutum ölçeği güvenilirliği verilmiştir.

Tablo 3.3. Beden eğitimi ve spora ilişkin tutum ölçeği güvenilirliği

	Cronbach's Alpha	Madde Sayısı	Güvenirlilik Düzeyi
Beden eğitimi ve spora ilişkin tutum	0,921	24	Yüksek Derecede Güvenilir

İç tutarlılık katsayıları analizi neticesinde, beden eğitimi ve spora ilişkin tutum ölçeğinin yüksek derecede güvenilir ($\alpha=0,921$) olduğu saptanmıştır.

Beden eğitimi ve spora ilişkin tutum ölçeği ortalama ve standart sapma değerleri

Aşağıdaki tabloda beden eğitimi ve spora ilişkin tutum ölçeği ortalama ve standart sapma değerleri verilmiştir.

Tablo 3.4. Beden eğitimi ve spora ilişkin tutum ölçeği ortalama ve standart sapma değerleri

	N	Minimum	Maksimum	Ortalama	Standart Sapma
Beden eğitimi ve spora ilişkin tutum	2259	24	120	88,75	17,927

Beden eğitimi ve spora ilişkin tutum ölçeğinin ortalama değeri 88,75 olarak hesaplanmıştır.

Beden eğitimi ve spora ilişkin tutum ölçeği doğrulayıcı faktör analizi değerleri

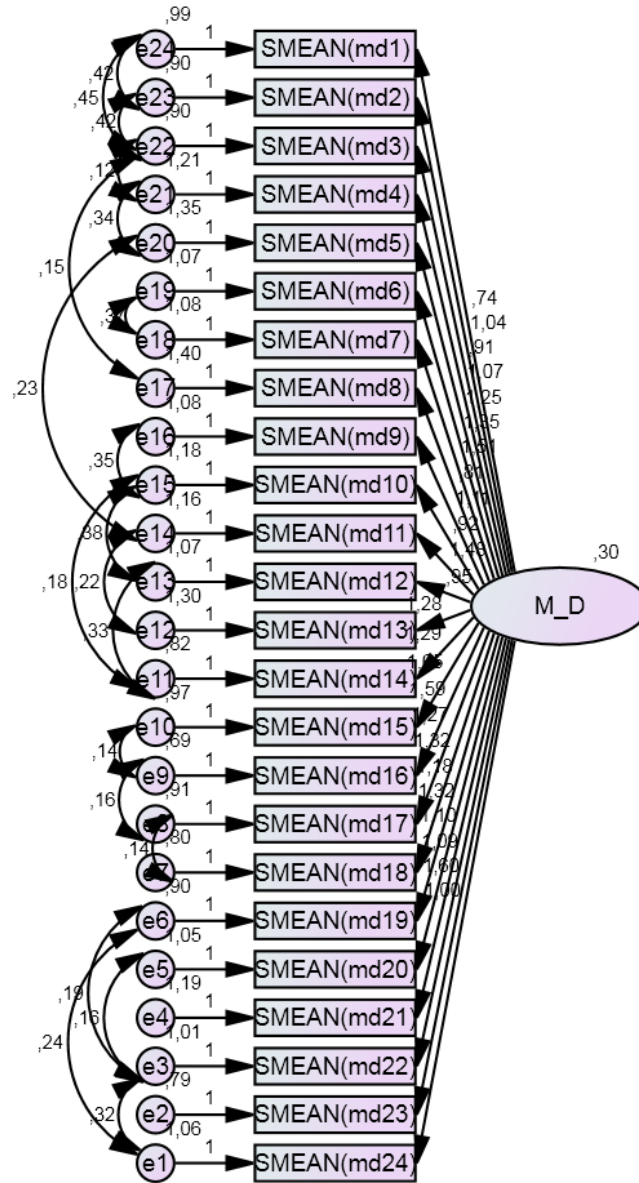
Aşağıdaki tabloda beden eğitimi ve spora ilişkin tutum ölçeği doğrulayıcı faktör analizi değerleri verilmiştir.

Tablo 3.5. Beden eğitimi ve spora ilişkin tutum ölçeği doğrulayıcı faktör analizi (DFA) değerleri

UYUM ÖLÇÜSÜ	İYİ UYUM	KABUL EDİLEBİLİR UYUM	DEĞERİ	UYUM DURUMU
RMSEA	0,00 < RMSEA < 0,05	0,05 < RMSEA < 0,08	0,063	Kabul Edilebilir Uyum
CFI	0,95 < CFI < 1,00	0,90 < CFI < 0,95	0,901	Kabul Edilebilir Uyum
AGFI	0,90 < AGFI < 1,00	0,85 < AGFI < 0,89	0,880	Kabul Edilebilir Uyum
GFI	0,90 < GFI < 1,00	0,85 < GFI < 0,89	0,907	Kabul Edilebilir Uyum

Yukarıdaki değerler incelendiğinde modelin yeterli uyum iyiliği değerleri ürettiği görülebilir. Kurulan model doğrulanmıştır.

Şekil 3.1. Ölçek için t değeri ve modifikasyonları gösteren analiz sonuçları

Verilerin Analizi

Verilerin analizinde SPSS istatistik programından yararlanılmış ve anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ alınmıştır. Araştırma grubunda yer alan 1212 erkek, 1061 kız toplam 2273 öğrencinin ölçeğe vermiş oldukları cevapların analizinde, kişisel özelliklerine göre dağılımı, beden eğitimi ve spora ilişkin görüşler için sunulan ifadeler verilen cevapların dağılımı analiz edilmiş, demografik özellikleri ile beden eğitimi ve spora

ilişkin tutumlarını belirlemek için analizler yapılmıştır. Ölçeğin ortalama ve standart sapma değerleri hesaplanmıştır. Beden eğitimi ve spora ilişkin tutum ölçeği geçerlilik analizleri yapılmıştır. İç tutarlılık katsayıları analizi neticesinde, beden eğitimi ve spora ilişkin tutum ölçeği güvenilirliği saptanmıştır ($\alpha=0,921$).

Erkekler ve kadınlar arasında beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları bakımından, spor yaparken rahatsızlık veya sakatlık geçiren ve geçirmeyen kişiler arasında beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları bakımından, anne ve babası spor yapan ve yapmayan kişiler arasında beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları bakımından ve serbest zamanlarını spor faaliyetleriyle geçiren ve geçirmeyen kişiler arasında beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları bakımından farklılık olup olmadığının incelenmesi için bağımsız örneklem t-testi uygulanmıştır.

Farklı yaş gruplarındaki kişiler arasında beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları bakımından, farklı yerlerde ikamet eden kişiler arasında beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları bakımından, farklı türde okullarda yükseköğrenim gören kişiler arasında beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları bakımından, farklı birimlerde yükseköğrenim gören kişiler arasında beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları bakımından, farklı sınıflarda yükseköğrenim gören kişiler arasında beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları bakımından, annelerinin meslekleri farklı olan kişiler arasında beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları bakımından, babalarının meslekleri farklı olan kişiler arasında beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları bakımından, aile gelir düzeyleri farklı olan kişiler arasında beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları bakımından, spor yapma sıklıkları farklı olan kişiler arasında beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları bakımından, annesinin spor yapma sıklığı farklı olan kişiler arasında beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları bakımından, babasının spor yapma sıklığı farklı olan kişiler arasında beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları bakımından, ailenin spor yapmasına izin verme durumuna göre kişiler arasında beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları bakımından, serbest zamanlarında farklı türde spor yapan kişiler arasında beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları bakımından farklılık olup olmadığının incelenmesinde tek yönlü varyans analizi (anova) uygulanmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM

Yükseköğretim öğrencilerinin;

- Cinsiyete göre,
- Yaşlarına göre,
- Yaşadıkları yere göre,
- Öğrenim gördükleri okul türlerine göre,
- Öğrenim gördükleri birime göre,
- Öğrenim gördükleri sınıf düzeylerine göre,
- Annelerinin mesleğine göre,
- Babalarının mesleğine göre,
- Aile gelir düzeylerine göre,
- Spor yapma sıklık durumuna göre,
- Spor yaparken geçirmiş oldukları rahatsızlık ve sakatlık durumuna göre,
- Anne ve babaları spor yapan olup olmamasına göre,
- Anne ve babalarından spor yapan varsa, ne sıklıkta spor yapıyor olmalarına göre,
- Ailelerinin spor yapmalarına izin vermesi durumuna göre,
- Serbest zamanlarını spor faaliyetleriyle değerlendirme durumuna göre,
- Serbest zamanlarda tercih ettikleri spor türüne göre,
- Öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarını gösteren

ifadelerin dağılımı ve beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumları ile demografik özellikleri arasındaki farklılıkları belirlemek amacıyla elde edilen verilerin analiz sonuçları ve değerlendirmeleri bu bölümde yer almaktadır.

Yükseköğretim öğrencilerinin cinsiyete göre dağılımı

Aşağıdaki tabloda öğrencilerin cinsiyete göre dağılımları verilmiştir.

Tablo 4.1. Öğrencilerin cinsiyetlerine göre dağılımı

Cinsiyet	Kişi Sayısı	Yüzde(%)
Erkek	1212	53,3
Kız	1061	46,7
Toplam	2273	100

Yukarıdaki tabloya göre öğrencilerin %53,3'ü erkek iken, %46,7'si ise kızdır. Bu duruma göre çalışmaya katılan öğrencilerin cinsiyete göre orantılı bir katılım sağladığı görülmektedir.

Yükseköğretim öğrencilerinin yaşlarına göre dağılımı

Aşağıdaki tabloda öğrencilerin yaşlarına göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 4.2. Öğrencilerin yaşlarına göre dağılımı

Yaş	Kişi Sayısı	Yüzde(%)
16-17 Yaş	15	0,6
18-19 Yaş	448	19,8
20-21 Yaş	1079	47,6
22 Yaş Ve Üzeri	725	32,0
Toplam	2267	100

Yukarıdaki tabloda katılımcıların %0,6'sı 16-17 yaşında iken, %19,8'i 18-19 yaş, %47,6'sı 20-21 yaş ve %32'si ise 22 yaş ve üzeri yaşında olduğu görülmektedir. Buna göre çalışma grubuna katılan öğrencilerin büyük oranının 20-21 yaşlarında olduğu görülmektedir.

Yükseköğretim öğrencilerinin yaşadıkları yere göre dağılımı

Aşağıdaki tabloda öğrencilerin yaşadıkları yere göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 4.3. Öğrencilerin yaşadıkları yere göre dağılımı

Yaşadığı Yer	Kişi Sayısı	Yüzde(%)
İl	1164	51,6
İlçe	651	28,9
Belde	71	3,1
Köy	355	15,7
Diğer	15	0,7
Toplam	2256	100

Tablo 3'de görüldüğü gibi katılımcıların %51,6'sı illerde yaşamakta iken, %28,9'u ilçelerde, %3,1'i beldelerde, %15,7'si köylerde ve %0,7'si ise diğer yerleşim yerlerinde yaşamaktadırlar. Bu tabloya göre öğrencilerin büyük oranın illerde yaşadığı görülmektedir.

Yükseköğretim öğrencilerinin öğrenim gördükleri okul türüne göre dağılımı

Aşağıdaki tabloda öğrencilerin öğrenim gördükleri okul türüne göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 4.4. Öğrencilerin öğrenim gördükleri okul türüne göre dağılımı

Okul Türü	Kişi Sayısı	Yüzde(%)
Fakülte	1329	58,5
Yüksekokul	326	14,3
Meslek Yüksekokulu	618	27,2
Toplam	2273	100

Katılımcıların %58,5'i fakültede öğrenim görür iken, %14,3'ü yüksekokulda ve %27,2'si ise meslek yüksekokulunda öğrenim görmektedir. Büyük çoğunluğunun fakülte öğrencisi olduğu görülmektedir.

Yükseköğretim öğrencilerinin öğrenim gördükleri birime göre dağılımı

Aşağıdaki tabloda öğrencilerin öğrenim gördükleri birime göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 4.5. Öğrencilerin öğrenim gördükleri birime göre dağılımı

Birim	Kişi Sayısı	Yüzde(%)
Veteriner Fakültesi	178	7,8
Fen Edebiyat Fakültesi	180	7,9
Eğitim Fakültesi	255	11,2
İ.İ.B. Fakültesi	716	31,5
Sağlık Yüksekokulu	323	14,3
Kağızman MYO	304	13,4
Sosyal Bilimler MYO	232	10,2
Sarıkamış MYO	85	3,7
Toplam	2273	100

Katılımcıların %7,8'i Veteriner Fakültesi biriminde iken, %7,9'u Fen Edebiyat Fakültesi biriminde, %11,2'si Eğitim Fakültesi Biriminde, %31,5'i İ.İ.B. Fakültesi biriminde, %14,3'ü Sağlık Yüksekokulu biriminde, %13,4'ü Kağızman MYO biriminde, %10,2'si Sosyal Bilimler MYO biriminde ve %3,7'si ise Sarıkamış MYO birimindedir.

Yükseköğretim öğrencilerinin öğrenim gördükleri sınıfa göre dağılımı

Aşağıdaki öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıfa göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 4.6. Öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıfa göre dağılımı

Sınıf	Kişi Sayısı	Yüzde(%)
1. Sınıf	962	42,3
2. Sınıf	693	30,5
3. Sınıf	223	9,8
4. Sınıf	395	17,4
Toplam	2273	100

Katılımcıların %42,3'ü 1.sınıfta öğrenim görmekte iken, %30,5'i 2.sınıf, %9,8'i 3.sınıf ve %17,4'ü ise 4.sınıfta öğrenim görmektedir.

Yükseköğretim öğrencilerinin annelerinin mesleklerine göre dağılımı

Aşağıdaki tabloda öğrencilerin annelerinin mesleklerine göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 4.7. Öğrencilerin annelerinin mesleklerine göre dağılımı

Anne Mesleği	Kişi Sayısı	Yüzde(%)
Ev Hanımı	2124	93,9
Serbest Meslek	25	1,1
İşçi	24	1,1
Memur	37	1,6
Diğer	51	2,3
Toplam	2261	100

Katılımcıların %93,9'unun annesinin mesleği ev hanımı iken, %1,1'inin serbest meslek sahibi, %1,1'inin işçi, %1,6'sının memur ve %2,3'ünün annesi ise diğer mesleklerle uğraşmaktadır.

Yükseköğretim öğrencilerinin babalarının mesleklerine göre dağılımı

Aşağıdaki tabloda öğrencilerin babalarının mesleklerine göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 4.8. Öğrencilerin babalarının mesleklerine göre dağılımı

Baba Mesleği	Kişi Sayısı	Yüzde(%)
Çalışmıyor	281	12,6
Serbest Meslek	617	27,8
İşçi	325	14,6
Memur	369	16,6
Diğer	634	28,4
Toplam	2226	100

Katılımcıların %12,6'sının babası çalışmıyor iken, %27,8'inin babası serbest meslek sahibi, %14,6'sının işçi, %16,6'sının memur ve %28,4'ünün babası ise diğer mesleklerle uğraşmaktadır.

Yükseköğretim öğrencilerinin ailelerinin aylık gelirine göre dağılımı

Aşağıdaki tabloda öğrencilerin ailelerinin aylık gelirine göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 4.9. Öğrencilerin ailelerinin aylık gelirlerine göre dağılımı

Aylık Aile Geliri	Kişi Sayısı	Yüzde(%)
0-650 TL	691	32,2
651-1300 TL	858	40,0
1301-1950 TL	360	16,8
1951 TL ve Üzeri	238	11
Toplam	2147	100

Katılımcıların %32,2'sinin ailesini aylık aile geliri 0-650 TL iken, %40'mın 651-1300 TL, %16,8'inin 1301-1950 TL ve %11'nin ise 1951 TL ve üzeridir.

Yükseköğretim öğrencilerinin spor yapma sıklıklarına göre dağılımı

Aşağıdaki tabloda öğrencilerin spor yapma sıklıklarına göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 4.10. Öğrencilerin spor yapma sıklıklarına göre dağılımı

Spor Yapma Sıklığı	Kişi Sayısı	Yüzde(%)
Hiç	322	14,2
Bazen	777	34,3
Ara sıra	670	29,6
Genellikle	336	14,9
Her zaman	158	7
Toplam	2263	100

Katılımcıların %14,2'si hiç spor yapmaz iken, %34,3'ü bazen, %29,6'sı ara sıra, %14,9'u genellikle ve %7'si ise her zaman spor yapmaktadır.

Yükseköğretim öğrencilerinin spor yaparken rahatsızlık veya sakatlanma geçirme durumuna göre dağılımı

Aşağıdaki tabloda öğrencilerin spor yaparken rahatsızlık veya sakatlık geçirme durumuna göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 4.11. Öğrencilerin spor yaparken rahatsızlık veya sakatlık geçirme durumuna göre dağılımı

Rahatsızlık veya Sakatlanma	Kişi Sayısı	Yüzde(%)
Evet	366	16,3
Hayır	1883	83,7
Toplam	2249	100

Katılımcıların %16,3'ü spor yaparken rahatsızlık veya sakatlanma geçirmiş iken, %83,7'si geçirmemiştir.

Yükseköğretim öğrencilerinin annelerinin ve babalarının spor yapma durumlarına göre dağılımı

Aşağıdaki tabloda öğrencilerin annelerinin ve babalarının spor yapan durumlarına göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 4.12. Öğrencilerin annelerinin ve babalarının spor yapma durumlarına göre dağılımı

Anne ve Baba Spor Yapma Durumu	Kişi Sayısı	Yüzde(%)
Evet	604	26,7
Hayır	1665	73,3
Toplam	2269	100

Katılımcıların %26,7'sinin anne ve babasından en az biri spor yapar iken, %73,3'ünün anne ve babası spor yapmamaktadır.

Yükseköğretim öğrencilerinin annelerinin spor yapma sıklık durumuna göre dağılımı

Aşağıdaki tabloda öğrencilerin annelerinin spor yapma sıklık durumuna göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 4.12.1. Öğrencilerin annelerinin spor yapma sıklık durumuna göre dağılımı

Anne Spor Yapma Sıklığı	Kişi Sayısı	Yüzde(%)
Hiç	213	35,3
Bazen	203	33,7
Ara sıra	117	19,3
Genellikle	42	6,9
Her zaman	29	4,8
Toplam	604	100

Anne veya babasından en az biri spor yapan katılımcıların %35,3'ünün annesi hiç spor yapmaz iken, %33,7'sinin bazen, %19,3'ünün ara sıra %6,9'unun genellikle ve %4,8'inin annesi ise her zaman spor yapmaktadır.

Yükseköğretim öğrencilerinin babalarının spor yapma sıklık durumuna göre dağılımı

Aşağıdaki tabloda öğrencilerin babalarının spor yapma sıklık durumuna göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 4.12.2. Öğrencilerin babalarının spor yapma sıklık durumuna göre dağılımı

Baba Spor Yapma Sıklığı	Kişi Sayısı	Yüzde(%)
Hiç	97	16,0
Bazen	213	35,2
Ara sıra	155	25,6
Genellikle	83	14,0
Her zaman	56	9,2
Toplam	604	100

Anne veya babasından en az biri spor yapan katılımcıların %16'sının babası hiç spor yapmaz iken, %35,2'inin bazen, %25,6'nının ara sıra %14'ünün genellikle ve %9,2'sinin babası ise her zaman spor yapmaktadır.

Yükseköğretim öğrencilerinin ailelerinin spor yapmaya izin verme duruma göre dağılımı

Aşağıdaki tabloda öğrencilerin ailelerinin spor yapmaya izin verme durumuna göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 4.13. Öğrencilerin ailelerinin spor yapmaya izin verme durumlarına göre dağılımı

İzin Verme Durumu	Kişi Sayısı	Yüzde(%)
Evet	1974	87,6
Bazen	200	8,9
Hayır	79	3,5
Toplam	2253	100

Katılımcıların %87,6'sının aileleri spor yapmaya izni verir iken, %8,9'unun ailesi bazen izin vermekte ve %3,5'inin ailesi ise izin vermemektedir.

Yükseköğretim öğrencilerinin serbest zamanlarını spor faaliyetleriyle değerlendirme durumuna göre dağılımı

Aşağıdaki tabloda öğrencilerin serbest zamanlarını sportif faaliyetlerle değerlendirme durumuna göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 4.14. Öğrencilerin serbest zamanlarını spor faaliyetleriyle değerlendirme durumuna göre dağılımı

Serbest Zamanlarını Spor Faaliyetleriyle Değerlendirme Durumu	Kişi Sayısı	Yüzde(%)
Evet	2056	90,5
Hayır	217	9,5
Toplam	2273	100

Katılımcıların %90,5'i serbest zamanlarını spor faaliyetleriyle değerlendirirken, %9,5'i ise değerlendirmemektedir.

Yükseköğretim öğrencilerinin serbest zamanlarda tercih ettikleri spor türüne göre dağılımı

Aşağıdaki tabloda çalışma grubunu oluşturan öğrencilerin serbest zamanlarda tercih edilen spor türüne göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 4. 15. Öğrencilerin serbest zamanlarda tercih ettikleri spor türüne göre dağılımı

Spor Türü	Kişi Sayısı	Yüzde(%)
Futbol	969	47,1
Voleybol	525	25,5
Basketbol	106	5,2
Masa Tenisi	112	5,4
Atletizm	58	2,8
Diğer	286	14
Toplam	2056	100

Serbest zamanlarını sportif faaliyetler ile değerlendiren katılımcıların %47,1'i serbest zamanlarında futbolu tercih ederken, %25,5'i voleybol, %5,2'si basketbol, %5,4'ü masa tenisi, %2,8'i atletizm ve %14'ü ise diğer sporları tercih etmektedir.

Yükseköğretim öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarını gösteren ifadelerin dağılımı tablo 16'da verilmiştir.

Tablo 4.16. Öğrencilerin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarını gösteren ifadelerin dağılımı

Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Görüşler		Tamamen Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
Beden eğitimi ve spor derslerinde hep korku hissine kapılıyorum	N	1108	800	102	138	90
	%	49,5	35,7	4,6	6,2	4,0
Beden eğitimi ve spor etkinliklerinde çok sıkılıyorum	N	989	804	185	178	96
	%	43,9	35,7	8,2	7,9	4,3
Beden eğitimi ve spor etkinliklerine katılmaktan daima çekinirim	N	1008	790	178	179	79
	%	45,1	35,4	8,0	8,0	3,5
Beden eğitimi ve spor dersinde başarılı olmak için çaba sarf etmem	N	834	780	158	313	135
	%	37,6	35,1	7,1	14,1	6,1
Beden eğitimi ve spor dersine diğer dersler gibi zorunlu olduğu için katılıyorum	N	762	716	154	351	219
	%	34,6	32,5	7,0	15,9	9,9
Beden eğitimi ve sporla ilgili konuşmak çok zevklidir	N	174	340	312	687	704
	%	7,8	15,3	14,1	31,0	31,8
Beden eğitimi ve spordan çok zevk aldığım için dersi özlemlerim	N	257	512	384	553	506
	%	11,6	23,1	17,4	25,0	22,9
Beden eğitimi dersinde ön plana çıkmaktan sakınıyorum	N	560	689	381	398	185
	%	25,3	31,1	17,2	18,0	8,4
Beden eğitimi dersinde işbirliği duygularım gelişir	N	164	295	309	842	596
	%	7,4	13,4	14,0	38,2	27,0
Beden eğitimi ve spor dersi sağlıklı ve temiz olmayı öğretir	N	169	196	147	835	853
	%	7,7	8,9	6,7	38,0	38,8
Gelecekteki öğrencilik yaşantımda beden eğitimi ve spor dersi almak istemem	N	737	657	299	279	253
	%	33,1	29,5	13,4	12,5	11,4
Beden eğitimi ve spor etkinliklerinin insanın sağlıklı gelişmesine katkı sağladığına inanırım	N	150	133	83	733	1119
	%	6,8	6,0	3,7	33,0	50,5
Okul ders programlarına beden eğitimi ve spor dersi koymak gerekli değildir	N	796	699	222	263	228
	%	36,1	31,7	10,1	11,9	10,3
Beden eğitimi ve spor uğraşının gelecek yaşamımda önemli yarar sağlayacağına inanırım	N	116	186	211	727	982
	%	5,2	8,4	9,5	32,7	44,2
Okul ders programlarının her yılında beden eğitimi ve spor dersi olmalıdır	N	230	332	333	607	726
	%	10,3	14,9	14,9	27,2	32,6
Beden eğitimi ve spor etkinliklerine katılmak beni dinlendirir	N	146	303	267	773	694
	%	6,7	13,9	12,2	35,4	31,8
Beden eğitimi ve sporla ilgili etkinliklerinin dürüstlük ve demokratik yaşam davranışları kazandırdığına inanırım	N	143	257	385	792	653
	%	6,4	11,5	17,3	35,5	29,3
Egzersiz ve spor yaparak serbest zamanların daha iyi değerlendirildiğine inanırım	N	122	226	231	858	790
	%	5,5	10,1	10,4	38,5	35,5
Beden eğitimi ve spor etkinlikleri ile uğraşmanın zaman kaybı olduğuna inanırım	N	946	789	192	167	114
	%	42,8	35,7	8,7	7,6	5,2

Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Görüşler		Tamamen Katılmıyorum		Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	
		N	%			N	%
Serbest zamanlarımda egzersiz ve spor yapmak içimden gelmez	N	640	709	361	334	172	
	%	28,9	32,0	16,3	15,1	7,8	
Beden eğitimi ve spor etkinliklerine önemli bir zaman ayırım	N	254	630	470	520	333	
	%	11,5	28,5	21,3	23,6	15,1	
Beden eğitimi ve sporla ilgili hiçbir şeye ilgi duymam	N	880	792	224	186	134	
	%	39,7	35,7	10,1	8,4	6,0	
Beden eğitimi ve spor etkinlikleri her zaman ilgimi çeker	N	166	318	314	729	691	
	%	7,5	14,3	14,2	32,9	31,2	
Beden eğitimi ve spor etkinliklerine katılmayı başkalarına önermem	N	981	759	191	164	134	
	%	44,0	34,1	8,6	7,4	6,0	

Yukarıdaki tabloda araştırmaya katılan kişilerin;

“Beden eğitimi ve spor derslerinde hep korku hissine katılıyorum” ifadesine %49’5’i tamamen katılmadığını belirtmişken, %35,7’si katılmadığını, %4,6’sı kararsız olduğunu, %6,2’si katıldığını ve %4’ü ise tamamen katıldığını belirtmiştir.

“Beden eğitimi ve spor etkinliklerinde çok sıkılıyorum” ifadesine %43,9’u tamamen katılmadığını belirtmişken, %35,7’si katılmadığını, %8,2’si kararsız olduğunu, %7,9’u katıldığını ve %4,3’ü ise tamamen katıldığını belirtmiştir.

“Beden eğitimi ve spor etkinliklerine katılmaktan daima çekinirim” ifadesine %45,1’i tamamen katılmadığını belirtmişken, %35,4’ü katılmadığını, %8’i kararsız olduğunu, %8’i katıldığını ve %3,5’i ise tamamen katıldığını belirtmiştir.

“Beden eğitimi ve spor dersinde başarılı olmak için çaba sarf etmem” ifadesine %37,6’sı tamamen katılmadığını belirtmişken, %35,1’i katılmadığını, %7,1’i kararsız olduğunu, %14,1’i katıldığını ve %6,1’i ise tamamen katıldığını belirtmiştir.

“Beden eğitimi ve spor dersine diğer dersler gibi zorunlu olduğu için katılıyorum” ifadesine %34,6’sı tamamen katılmadığını belirtmişken, %32,5’i katılmadığını, %7’si kararsız olduğunu, %15,9’u katıldığını ve %9,9’u ise tamamen katıldığını belirtmiştir.

“Beden eğitimi ve sporla ilgili konuşmak çok zevklidir” ifadesine %7,8’i tamamen katılmadığını belirtmişken, %15,3’ü katılmadığını, %14,1’i kararsız olduğunu, %31’i katıldığını ve %31,8’i ise tamamen katıldığını belirtmiştir.

“Beden eğitimi ve spordan çok zevk aldığım için dersi özlemle beklerim” ifadesine %11,6’sı tamamen katılmadığını belirtmişken, %23,1’i katılmadığını, %17,4’ü kararsız olduğunu, %25’i katıldığını ve %22,9’u ise tamamen katıldığını belirtmiştir.

“Beden eğitimi dersinde ön plana çıkmaktan sakınıyorum” ifadesine %25,3’ü tamamen katılmadığını belirtmişken, %31,1’i katılmadığını, %17,2’si kararsız olduğunu, %18’i katıldığını ve %8,4’ü ise tamamen katıldığını belirtmiştir.

“Beden eğitimi dersinde işbirliği duygularım gelişir” ifadesine %7,4’ü tamamen katılmadığını belirtmişken, %13,4’ü katılmadığını, %14’ü kararsız olduğunu, %38,2’si katıldığını ve %27’si ise tamamen katıldığını belirtmiştir.

“Beden eğitimi ve spor dersi sağlıklı ve temiz olmayı öğretir” ifadesine %7,7’si tamamen katılmadığını belirtmişken, %8,9’u katılmadığını, %6,7’si kararsız olduğunu, %38’i katıldığını ve %38,8’i ise tamamen katıldığını belirtmiştir.

“Gelecekteki öğrencilik yaşantımda beden eğitimi ve spor dersi almak istemem” ifadesine %33,1’i tamamen katılmadığını belirtmişken, %29,5’i katılmadığını, %13,4’ü kararsız olduğunu, %12,5’i katıldığını ve %11,4’ü ise tamamen katıldığını belirtmiştir.

“Beden eğitimi ve spor etkinliklerinin insanın sağlıklı gelişmesine katkı sağladığına inanırım” ifadesine %6,8’i tamamen katılmadığını belirtmişken, %6,0’ı katılmadığını, %3,7’si kararsız olduğunu, %33’ü katıldığını ve %50,5’i ise tamamen katıldığını belirtmiştir.

“Okul ders programlarına beden eğitimi ve spor dersi koymak gerekli değildir” ifadesine %36,1’i tamamen katılmadığını belirtmişken, %31,7’si katılmadığını, %10,1’i kararsız olduğunu, %11,9’u katıldığını ve %10,3’ü ise tamamen katıldığını belirtmiştir.

“Beden eğitimi ve spor uğraşının gelecek yaşamımda önemli yarar sağlayacağına inanırım” ifadesine %5,2’si tamamen katılmadığını belirtmişken, %8,4’ü katılmadığını, %9,5’i kararsız olduğunu, %32,7’si katıldığını ve %44,2’si ise tamamen katıldığını belirtmiştir.

“Okul ders programlarının her yılında beden eğitimi ve spor dersi olmalıdır” ifadesine %10,3’ü tamamen katılmadığını belirtmişken, %14,9’u katılmadığını, %14,9’u kararsız olduğunu, %27,2’si katıldığını ve %32,6’sı ise tamamen katıldığını belirtmiştir.

“Beden eğitimi ve spor etkinliklerine katılmak beni dinlendirir” ifadesine %6,7’si tamamen katılmadığını belirtmişken, %13,9’u katılmadığını, %12,2’si kararsız olduğunu, %35,4’ü katıldığını ve %31,8’i ise tamamen katıldığını belirtmiştir.

“Beden eğitimi ve sporla ilgili etkinliklerinin dürüstlük ve demokratik yaşam davranışları kazandırdığına inanırım” ifadesine %6,4’ü tamamen katılmadığını belirtmişken, %11,5’i katılmadığını, %17,3’ü kararsız olduğunu, %35,5’i katıldığını ve %29,3’ü ise tamamen katıldığını belirtmiştir.

“Egzersiz ve spor yaparak serbest zamanların daha iyi değerlendirildiğine inanırım” ifadesine %5,5’i tamamen katılmadığını belirtmişken, %10,1’i katılmadığını, %10,4’ü kararsız olduğunu, %38,5’i katıldığını ve %35,5’i ise tamamen katıldığını belirtmiştir.

“Beden eğitimi ve spor etkinlikleri ile uğraşmanın zaman kaybı olduğuna inanırım” ifadesine %42,8’i tamamen katılmadığını belirtmişken, %35,7’si katılmadığını, %8,7’si kararsız olduğunu, %7,6’sı katıldığını ve %5,2’si ise tamamen katıldığını belirtmiştir.

“Serbest zamanlarımda egzersiz ve spor yapmak içimden gelmez” ifadesine %28,9’u tamamen katılmadığını belirtmişken, %32’si katılmadığını, %16,3’ü kararsız olduğunu, %15,1’i katıldığını ve %7,8’i ise tamamen katıldığını belirtmiştir.

“Beden eğitimi ve spor etkinliklerine önemli bir zaman ayırıyorum” ifadesine %11,5’i tamamen katılmadığını belirtmişken, %28,5’i katılmadığını, %21,3’ü kararsız olduğunu, %23,6’sı katıldığını ve %15,1’i ise tamamen katıldığını belirtmiştir.

“Beden eğitimi ve sporla ilgili hiçbir şeye ilgi duymam” ifadesine %39,7’si tamamen katılmadığını belirtmişken, %35,7’si katılmadığını, %10,1’i kararsız olduğunu, %8,4’ü katıldığını ve %6’sı ise tamamen katıldığını belirtmiştir.

“Beden eğitimi ve spor etkinlikleri her zaman ilgimi çeker” ifadesine %7,5’i tamamen katılmadığını belirtmişken, %14,3’ü katılmadığını, %14,2’si kararsız olduğunu, %32,9’u katıldığını ve %31,2’si ise tamamen katıldığını belirtmiştir.

“Beden eğitimi ve spor etkinliklerine katılmayı başkalarına önermem” ifadesine %44’ü tamamen katılmadığını belirtmişken, %34,1’i katılmadığını, %8,6’sı kararsız olduğunu, %7,4’ü katıldığını ve %6’sı ise tamamen katıldığını belirtmiştir.

Öğrencilerinin cinsiyetlerine göre beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları

Yükseköğretim öğrencilerinin cinsiyete göre beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları bakımından farklılık olup olmadığının incelenmesi için bağımsız örneklem t-testi ile karşılaştırılmış olup bulgular tablo 17’de verilmiştir.

Tablo 4.17. Erkekler ve kadınlar arasında beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları bakımından farklılık olup olmadığının incelenmesi

Ölçek	Cinsiyet	Kişi Sayısı	Ortalama	Std. Sapma	t	p
Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Tutum	Erkek	1203	92,36	17,699	10,487	0,000**
	Kadın	1054	84,61	17,299		

Yukarıdaki tabloya göre; beden eğitimi ve spora ilişkin tutum için erkeklerin düzeyi 92,36 iken, kadınların düzeyi 84,61’dir. Uygulanan bağımsız örneklem t-testi sonucunda erkekler ile kadınlar arasında beden eğitimi ve spora ilişkin tutum ölçeği bakımından anlamlı farklılık bulunmaktadır (t:10,487, p<0,05). Buna göre, erkeklerin beden eğitimi ve spora ilişkin tutum ölçeği düzeyi, kadınların düzeyinden anlamlı derecede daha yüksektir.

Benzer çalışmalar incelendiğinde, Gürbüz’ün (2011) yapmış olduğu araştırmaya göre öğrencilerin cinsiyetlerine göre tutum puanları ortalamalarına bakıldığında, kız öğrencilerin tutumlarının olumsuz olduğu görülmektedir. Erkek öğrencilerin ise bu derse ilişkin tutumlarının olumlu olduğunu göstermektedir. Katılımcıların cinsiyetlerine göre beden eğitimi dersi tutum ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması sonucunda ise gruplar arası anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır.

Çetin’in (2007) yapmış olduğu araştırma bulgularına göre ortaöğretim öğrencilerinin cinsiyetlerine göre beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları incelendiğinde; erkek öğrencilerin beden eğitimi ve spora ilişkin tutum puanları ortalamalarının kız öğrencilerin tutum puanları ortalamalarından daha yüksek değerler gösterdiği görülmüştür. Ortaöğretim öğrencilerinin cinsiyetlerine göre beden eğitimi ve spora ilişkin tutum puanları ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Buradan da erkek öğrencilerin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları daha yüksektir sonucuna varıldığı görülmektedir.

Subramania ve Silverman'ın (2007) yaptıkları araştırma da öğrencilerinin beden eğitimine karşı olan tutumlarını, cinsiyete göre farklılık olmadığı genel olarak bütün öğrencilerin beden eğitimine karşı pozitif tutum içinde olduğu görülmüştür.

Çelik ve Pulur'un (2011) yapmış oldukları çalışmaya göre öğrencilerin beden eğitimi ve spor tutum ölçeği puanları cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermektedir. Erkeklerin tutumları, kızlara göre daha olumludur.

Kangalgil, Hünük ve Demirhan (2006) Ankara'nın merkez ilçelerinde ilköğretim, lise ve üniversite düzeyinde öğrenim gören kız ve erkek öğrencilerin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarını karşılaştırmak amacıyla yapmış oldukları çalışma; cinsiyet yönüyle incelendiğinde, erkek öğrencilerin tutum puanlarının kız öğrencilere göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

Hünük'ün (2006) yapmış olduğu çalışmada cinsiyete göre öğrencilerin tutum puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark gözlenmiştir. Kız ve erkek öğrencilerin olumlu tutum gösterdikleri ve erkek öğrencilerin tutum ortalamalarının bütün sınıf düzeyinde kızlara göre yüksek olduğu gözlenmiştir.

Yıldırım'ın (2006) yapmış olduğu çalışmada kız ve erkek öğrencilerin tutum puanları arasında anlamlı bir fark bulunamadığı görülmektedir.

Akandere ve diğerlerinin (2010) çalışmaları incelendiğinde araştırmaya katılan erkeklerin beden eğitimi dersine ilişkin tutum puanlarının bayanların beden eğitimi dersine ilişkin tutum puanlarından istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Güllü'nün (2007) yaptığı çalışmada kız ve erkek öğrencilerin tutum puanları arasındaki farkın istatistiksel açıdan anlamlı olduğu görülmektedir.

Demirhan ve Koca (2004) yaptıkları çalışmada cinsiyet ve spora katılım açısından öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarını ölçmeyi amaçlamışlardır. Araştırma sonuçlarına göre; kız ve erkek öğrencilerin tutumları karşılaştırıldığında erkek öğrencilerin tutum puanlarının kız öğrencilere göre daha yüksek olduğu gözlenmiştir.

Bu araştırma sonuçları bizim bulgularımız ile benzer olup araştırmamızı desteklemektedir. Erkeklerin beden eğitimi ve spora ilişkin tutum ölçeği, kadınların düzeyinden anlamlı derecede daha yüksektir.

Öğrencilerin yaş gruplarına göre beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları

Yükseköğretim öğrencilerinin farklı yaş gruplarına göre beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları bakımından farklılık olup olmadığının incelenmesi için anova testi sonucu bulgular aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 4.18. Farklı yaş gruplarındaki kişiler arasında beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları bakımından farklılık olup olmadığının incelenmesi

Ölçek	Yaş Grupları	Kişi Sayısı	Ortalama	Std. Sapma	F	P	Fark
Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Tutum	1. 19 Yaş ve Altı	463	89,25	18,180	1,973	0,139	-
	2. 20-21 Yaş	1069	89,28	17,758			
	3. 22 Yaş ve Üstü	721	87,66	18,043			

Tabloda görüldüğü gibi beden eğitimi ve spora ilişkin tutum için 19 yaş ve altındakilerin düzeyi 89,25 iken, 20-21 yaşındakilerin düzeyi 89,28 ve 22 yaş ve üstündekilerin düzeyi 87,66'dır. Uygulanan tek yönlü varyans analizi sonucunda, farklı yaşlardaki kişiler arasında beden eğitimi ve spora ilişkin tutum ölçeği bakımından anlamlı farklılık bulunmamaktadır (F:1,973, $p>0,05$).

Gürbüz (2011), öğrencilerin yaşlarına göre beden eğitimi dersi tutum ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması sonucunda gruplar arası anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır.

Akandere ve diğerlerinin (2010), çalışmaları incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin yaş grupları bakımından beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının karşılaştırılmasında 14–16 yaş öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutum puanları 17–19 yaş öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutum puanlarından anlamlı derecede yüksek bulunduğu görülmektedir. Beden eğitimi dersine ilişkin tutum puanları bakımından 20 yaş ve üzeri öğrenciler ile 14–16 yaş ve 17–19 yaş öğrencilerinin arasında ise anlamlı farklılık tespit edilmemiştir.

Güllü'nün (2007), yaptığı araştırmanın sonucunda öğrencilerin yaşlarına göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasında fark olmadığı görülmektedir.

Çetin (2007) yapmış olduğu araştırma bulgularına göre ortaöğretim öğrencilerinin yaş düzeylerine göre tutum puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark gözlenmemiştir.

Bu araştırma sonuçları bizim bulgularımız ile benzer olup araştırmamızı desteklemektedir. Buna göre farklı yaşlardaki kişiler arasında beden eğitimi ve spora

ilişkin tutum ölçeği bakımından anlamlı farklılık bulunmamaktadır. Öğrencilerin yaş düzeyleri, beden eğitimi ve spora ilişkin tutumda belirleyici bir etken değildir.

Öğrencilerin ikamet ettikleri yere göre beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları

Ağıdaki tabloda öğrencilerin ikamet ettikleri yere göre beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarını belirlemek için yapılan test sonuçları verilmiştir.

Tablo 4.19. Farklı yerlerde ikamet eden kişiler arasında beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları bakımından farklılık olup olmadığının incelenmesi

Ölçek	Yaşam Yeri	Kişi Sayısı	Ortalama	Std. Sapma	F	P	Fark
	1. İl	1160	89,32	18,120			
Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Tutum	2. İlçe	645	88,84	17,782	0,625	0,599	-
	3. Belde	71	87,77	16,467			
	4. Köy	351	87,97	17,717			

Beden eğitimi ve spora ilişkin tutum için ilde yaşayanların düzeyi 89,32 iken, ilçede yaşayanların düzeyi 88,84, beldede yaşayanların düzeyi 87,77 ve köyde yaşayanların düzeyi 87,97'dir. Uygulanan tek yönlü varyans analizi sonucunda, farklı yerlerde ikamet eden kişiler arasında beden eğitimi ve spora ilişkin tutum ölçeği bakımından anlamlı farklılık bulunmamaktadır (F:0,625, p>0,05).

Gürbüz'ün (2011), yaptığı araştırmada araştırmaya katılanların verdikleri cevaplar incelendiğinde yaşanan yer ile beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır.

Çetin'e göre (2007), öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarında yaşanan yere göre istatistiksel olarak fark gözlenmiştir. Yaşanan yer ile ilgili olarak farkın hangi değişkenler arasında olduğunu tespit etmek amacıyla çoklu karşılaştırma Scheffe testi sonucuna göre ise bütün değişkenler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark gözlenmemiştir. Fakat il ve ilçede ikamet eden öğrencilerin tutumları Scheffe testine göre çok düşükte olsa bir fark olduğu, bu durumdan da hareketle "öğrencinin yaşadığı yer beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarında kısmen belirleyici bir etkendir" sonucu söylenebilir.

Bu da göstermektedir ki katılımcıların yaşadığı yerler beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarını etkilememektedir.

Farklı okul türlerinde yükseköğrenim gören öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları

Aşağıdaki tabloda fakülte, yüksekokul ve meslek yüksekokullarında öğrenim gören öğrencilerin beden eğitimi ve spora ilişkin tutum sonuçları verilmiştir.

Tablo 4.20. Farklı türde okullarda yükseköğrenim gören kişiler arasında beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları bakımından farklılık olup olmadığının incelenmesi

Ölçek	Okul Türü	Kişi Sayısı	Ortalama	Std. Sapma	F	P	Fark
Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Tutum	1. Fakülte	1324	89,33	17,704	4,932	0,007**	2-1,3
	2. Yüksekokul	326	85,89	18,781			
	3. Meslek Yüksekokulu	608	89,03	17,838			

Beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları için fakültede öğrenim görenlerin düzeyi 89,33 iken, yüksekokulda öğrenim görenlerin düzeyi 85,89 ve meslek yüksekokulunda öğrenim görenlerin düzeyi 89,03'tür. Uygulanan tek yönlü varyans analizi sonucunda, farklı türlerde okullarda öğrenim gören kişiler arasında beden eğitimi ve spora ilişkin tutum ölçeği bakımından anlamlı farklılık bulunmaktadır (F:4,932, $p < 0,05$). Buna göre, yüksekokulda öğrenim görenlerin beden eğitimi ve spora ilişkin tutum ölçeği düzeyi, fakülte ve meslek yüksekokulunda öğrenim görenlerin düzeyinden anlamlı derecede daha düşüktür.

Çetin (2007), yapmış olduğu araştırma bulgularına göre öğrencilerin farklı okullarda öğrenim görmelerine göre beden eğitimi ve spora ilişkin tutum puanları ortalamaları arasında istatistiksel olarak fark olmadığı görülmüştür.

Güllü (2007), tarafından yapılan çalışmada öğrencilerin okul türlerine tutumları arasındaki farkın istatistiksel açıdan da anlamlı olduğu bulunmuştur.

Çelik ve Pulur'un (2011), yapmış oldukları çalışmaya göre öğrencilerin beden eğitimi ve spor tutum ölçeği puanları okul türüne göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Bu çalışmalarda öğrencinin öğrenim gördüğü okul türü beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarda belirleyici bir etken değildir sonucu çıkmasına rağmen, yüksekokulda öğrenim görenlerin beden eğitimi ve spora ilişkin tutum ölçeği düzeyi,

fakülte ve meslek yüksekokulunda öğrenim görenlerin düzeyinden anlamlı derecede daha düşüktür.

Farklı birimlerinde yükseköğrenim gören öğrencilerin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları

Aşağıdaki tabloda üniversitenin farklı birimlerinde öğrenim gören öğrencilerin beden eğitimi ve spora ilişkin tutum değerleri verilmiştir.

Tablo 4.21. Farklı birimlerde yükseköğrenim gören kişiler arasında beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları bakımından farklılık olup olmadığının incelenmesi

Ölçek	Okul Birimi	Kişi Sayısı	Ortalama	Std. Sapma	F	p	Fark
Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Tutum	1. Veteriner Fakültesi	176	90,56	16,353	6,45 5	0,000* *	2,3,4,5, 6,7,8- 3,4,5,6,7
	2. Fen Edebiyat Fakültesi	179	94,79	18,353			
	3. Eğitim Fakültesi	255	87,67	19,402			
	4. İ.İ.B. Fakültesi	715	88,26	16,956			
	5. Sağlık Yüksekokulu	323	85,83	18,835			
	6. Kağızman MYO	298	87,37	17,835			
	7. Sosyal Bilimler MYO	228	88,95	18,705			
	8. Sarıkamış MYO	85	95,05	13,613			

Tablo 21 incelendiğinde beden eğitimi ve spora ilişkin tutum için Veteriner Fakültesinde öğrenim gören kişilerin düzeyi 90,56 iken, Fen Edebiyat Fakültesindeki kişilerin düzeyi 94,79, Eğitim Fakültesindeki kişilerin düzeyi 87,67, İ.İ.B. Fakültesindeki kişilerin düzeyi 88,26, Sağlık Yüksekokulundaki kişilerin düzeyi 85,83, Kağızman Meslek Yüksekokulundaki kişilerin düzeyi 87,37, Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulundaki kişilerin düzeyi 88,95 ve Sarıkamış Meslek Yüksekokulundaki kişilerin düzeyi 95,05'tir. Uygulanan tek yönlü varyans analizi sonucunda, farklı birimlerde öğrenim gören kişiler arasında beden eğitimi ve spora ilişkin tutum ölçeği bakımından anlamlı farklılık bulunmaktadır (F:6,455, p<0,05). Buna göre, Fen Edebiyat Fakültesi ve Sarıkamış Meslek Yüksekokulundaki kişilerin beden eğitimi ve spora ilişkin tutum ölçeği düzeyi, Eğitim Fakültesi, İ.İ.B. Fakültesi,

Sağlık Yüksekokulu, Kağızman Meslek Yüksekokulu ve Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin düzeyinden anlamlı derecede daha yüksektir.

Farklı sınıflarda yükseköğretim gören öğrencilerin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarının incelenmesi

Fakülte, yüksekokul ve meslek yüksekokulların da 1, 2, 3 ve 4. sınıf da öğrenim gören öğrencilerin beden eğitimi ve spor ilişkin tutumlarının karşılaştırılması aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 4.22. Farklı sınıflarda yükseköğretim gören kişiler arasında beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları bakımından farklılık olup olmadığının incelenmesi

Ölçek	Sınıf	Kişi Sayısı	Ortalama	Std. Sapma	F	p	Fark
Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Tutum	1.Sınıf	957	90,80	17,699	8,295	0,000**	1-2,4
	2.Sınıf	684	87,06	18,232			
	3.Sınıf	223	89,03	17,539			
	4.Sınıf	394	86,55	17,684			

Yukarıdaki tabloya göre; beden eğitimi ve spora ilişkin tutum için 1. sınıftakilerin düzeyi 90,8 iken, 2. sınıftakilerin düzeyi 87,06, 3. sınıftakilerin düzeyi 89,03 ve 4. sınıftakilerin düzeyi 86,55'tir. Uygulanan tek yönlü varyans analizi sonucunda, farklı sınıflardaki kişiler arasında beden eğitimi ve spora ilişkin tutum ölçeği bakımından anlamlı farklılık bulunmaktadır (F:8,295, p<0,05). Buna göre, 1. sınıftakilerin beden eğitimi ve spora ilişkin tutum ölçeği düzeyi, 2. ve 4. sınıftakilerin düzeyinden anlamlı derecede daha yüksektir.

Gürbüz'ün (2011) yaptığı araştırmada sınıf dağılımları ile beden eğitimi dersine ilişkin tutumlar arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır.

Çetin (2007), yapmış olduğu araştırma bulgularına göre öğrencilerin tutum puanları okuduğu sınıf düzeylerine göre farklılık göstermemektedir.

Subramaniam ve Silverman'ın (2007), yaptıkları araştırma da öğrencilerin beden eğitimine karşı olan tutumlarının öğrenim gördükleri sınıfın öğrenci tutumuna etkisi incelenmiştir. Genel olarak bütün öğrencilerin beden eğitimine karşı pozitif tutum içinde olduğu görülmüştür. Sınıf düzeyi yükseldikçe ortalama tutum değerleri azalmaktadır.

Güllü (2007) yaptığı çalışmasında öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıf düzeyine göre tutum puanları incelendiğinde, bütün öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının olumlu olduğu söylene bilinir.

Yapılan çalışmalar gösteriyor ki kimi çalışmalarda öğrencilerin öğrenim görmüş olduğu sınıf düzeyi, beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarda belirleyici bir etken değildir sonucu çıkmasına rağmen, kimi çalışmalarda ve tarafımızdan yapılan çalışmada sınıf düzeylerine göre anlamlı derecede farklılıklar görülmektedir.

Yükseköğretim öğrencilerinin annelerinin mesleklerine göre beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarının incelenmesi

Aşağıdaki tabloda yükseköğretim öğrencilerinin annelerinin mesleklerine göre beden eğitimi ve spora ilişkin tutumların karşılaştırılması yer almaktadır.

Tablo 4.23. Annelerinin meslekleri farklı olan kişiler arasında beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları bakımından farklılık olup olmadığının incelenmesi

Ölçek	Anne Mesleği	Kişi Sayısı	Ortalama	Std. Sapma	F	p	Fark
Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Tutum	1. Ev Hanımı	2110	88,76	17,735	0,980	0,417	-
	2. Serbest Meslek	25	92,76	17,376			
	3. İşçi	24	88,04	18,073			
	4. Memur	37	91,86	22,196			
	5. Diğer	51	85,64	22,702			

Beden eğitimi ve spora ilişkin tutum için annesi ev hanımı olan kişilerin düzeyi 88,76 iken, serbest meslek sahibi olan kişilerin düzeyi 92,76, işçi olan kişilerin düzeyi 88,04, memur olan kişilerin düzeyi 91,86 ve annesi diğer meslek sahibi olan kişilerin düzeyi 85,64'tür. Uygulanan tek yönlü varyans analizi sonucunda, annelerinin meslekleri farklı olan kişiler arasında beden eğitimi ve spora ilişkin tutum ölçeği bakımından anlamlı farklılık bulunmamaktadır (F:0,980, $p>0,05$).

Gürbüz'ün (2011) çalışmasında öğrencilerin annelerinin meslek durumları ile beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır.

Tural'ın (2011), yapmış olduğu çalışmada aile mesleklerinin, beden eğitimi dersine karşı tutumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur.

Güllü'nün (2007) çalışmasında annelerinin mesleklerine göre öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasında anlamlı düzeyde fark olmadığı görülmektedir.

Çetin'in (2007) çalışmasında öğrencilerin en düşük tutum puanı ortalamasının annelerinin mesleği işçi, memur olanlara; en yüksek tutum puanı ortalamasının ise annelerinin mesleği ev hanımı olanlara ait olduğu gözlenmektedir. Değişkenler arasındaki farka ilişkin öğrencilerin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarında annenin mesleğine göre istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu görülmüştür. Annenin mesleğine ilişkin hangi değişkenler arasında fark olduğunu tespit etmek amacıyla yapılan teste göre öğrenci annelerinin mesleği ev hanımı olması ile işçi, memur olması değişkenleri arasında anlamlı fark gözlenmiştir. Öğrencilerin annelerinin mesleği işçi memur ile serbest meslek olması değişkenleri arasında ve ev hanımı olması ile serbest meslek olmaları değişkenleri arasında ise istatistiksel olarak anlamlı bir fark gözlenmemiştir.

Öğrencilerin annelerinin kimi meslek grupları beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarında belirleyici bir etkendir sonucu söylenebilir. Bazı çalışmalarda ve çalışmamızda öğrencilerin annelerinin mesleklerinin beden eğitimi spora olan tutumlarını etkilemediğini görmekteyiz.

Yükseköğretim öğrencilerinin babalarının mesleklerine göre beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarının incelenmesi

Aşağıdaki tabloda yükseköğretim öğrencilerinin babalarının mesleklerine göre beden eğitimi ve spora ilişkin tutumların karşılaştırılması görülmektedir.

Tablo 4.24. Babalarının meslekleri farklı olan kişiler arasında beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları bakımından farklılık olup olmadığının incelenmesi

Ölçek	Baba Mesleği	Kişi Sayısı	Ortalama	Std. Sapma	F	p	Fark
Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Tutum	1. Çalışmıyor	279	88,02	17,576	0,544	0,704	-
	2. Serbest Meslek	614	89,07	17,691			
	3. İşçi	323	88,59	17,747			
	4. Memur	367	87,82	19,321			
	5. Diğer	627	89,26	17,578			

Yükseköğretim öğrencilerinin babalarının mesleklerine göre beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları incelendiğinde babası çalışmayanların düzeyi 88,02 iken, serbest meslek sahibi olan kişilerin düzeyi 89,07, işçi olan kişilerin düzeyi 88,59, memur olan kişilerin düzeyi 87,82 ve babası diğer meslek sahibi olan kişilerin düzeyi 89,26'dır. Uygulanan tek yönlü varyans analizi sonucunda, babalarının meslekleri farklı olan kişiler arasında beden eğitimi ve spora ilişkin tutum ölçeği bakımından anlamlı farklılık bulunmamaktadır (F:0,544, $p>0,05$).

Güllü'nün (2007) çalışmasında babalarının mesleklerine göre öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasında anlamlı düzeyde fark olmadığı görülmektedir

Çetin'in (2007) çalışmasında öğrencilerin tutum puan ortalamaları incelendiğinde en düşük tutum puanı ortalamasının babaları çalışmıyor olanların, bunu babasının mesleği serbest meslek olanlar takip etmekte olduğu ve en yüksek tutum puanı ortalamasının ise babalarının işçi-memur olanlar olduğu görülmüştür. Babalarının mesleği işçi, memur olanlar ile serbest meslek olanların tutum ortalamalarının birbirine çok yakın olduğu gözlenmiştir. Değişkenler arasındaki farka ilişkin analiz sonucu ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi tutumları babanın mesleğine göre istatistiksel olarak farklılık gösterdiği ortaya çıkmıştır. Öğrencilerinin baba mesleğine göre hangi meslek grupları arasında anlamlı fark olduğunu tespit etmek amacıyla yapılan teste göre babanın çalışmıyor olması ile işçi, memur olması arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur. Diğer değişkenlerde ise istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık görülmemiştir.

Gürbüz'ün (2011) çalışmasında öğrencilerin babalarının mesleki durumları ile beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumları arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır. Buradan da katılımcıların babalarının meslekleri beden eğitimi dersine olan tutumlarını etkilemediği görülmektedir. Ebeveynlerin (anne-baba) mesleklerine göre tutum ortalamalarına bakıldığında değerlerin işçi memur değişkeninde en yüksek değer gözlenmiştir. Yapılan çalışmalar incelendiğinde, çalışmamızla benzer sonuçlar elde edildiği, beden eğitimi ve spora ilişkin tutum ölçeği bakımından anlamlı farklılık bulunmadığı görülmektedir. Bazı çalışmalarda ise beden eğitimi ve spora ilişkin tutum ölçeği bakımından farklılığa rastlanmamıştır.

Yükseköğretim öğrencilerinin ailelerinin gelir düzeyine göre beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarının incelenmesi

Yükseköğretim öğrencilerinin ailelerinin gelir düzeyine göre beden eğitimi ve spora ilişkin tutumların karşılaştırılması aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 4.25. Aile gelir düzeyleri farklı olan kişiler arasında beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları bakımından farklılık olup olmadığının incelenmesi

Ölçek	Gelir Düzeyi	Kişi Sayısı	Ortalama	Std. Sapma	F	p	Fark
Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Tutum	1. 0-650 TL	686	88,74	18,161	3,115	0,025*	3-2,4
	2. 651-1300 TL	854	89,46	16,893			
	3. 1301-1950 TL	358	86,46	18,858			
	4. 1951 TL ve Üzeri	236	90,48	19,121			

Beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları için 0-650 TL geliri olanların düzeyi 88,74 iken, 651-1300 TL geliri olanların düzeyi 89,46, 1301-1950 TL geliri olanların düzeyi 86,46 ve 1951 TL ve daha fazla geliri olanların düzeyi 90,48'dir. Uygulanan tek yönlü varyans analizi sonucunda, farklı gelir düzeylerindeki kişiler arasında beden eğitimi ve spora ilişkin tutum ölçeği bakımından anlamlı farklılık bulunmaktadır (F:3,115, $p<0,05$). Buna göre, 1301-1950 TL geliri olan kişilerin beden eğitimi ve spora ilişkin tutum ölçeği düzeyi, 651-1300 TL ve 1951 TL ve üzeri geliri olan kişilerin düzeyinden anlamlı derecede daha düşüktür.

Çetin'in (2007) yapmış olduğu araştırma bulgularına göre öğrencilerin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarında ailenin aylık gelirine göre istatistiksel olarak fark gözlenmemiştir.

Güllü'nün (2007) yaptığı çalışma bulgularına göre öğrencilerin ailelerinin aylık ortalama gelir düzeylerine göre beden eğitimi dersine ilişkin tutum puanları arasında anlamlı düzeyde fark olmadığı görülmektedir.

Gürbüz (2011) yaptığı çalışmada öğrencilerin ailelerinin aylık gelir durumları ile beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumları arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır.

Bu çalışmalar da öğrencinin aile gelir düzeyi beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarda belirleyici bir etken değildir sonucu söylenebilir. Bizim çalışmamızda aile

gelir düzeyleri farklı olan kişiler arasında beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları bakımından farklılık olduğu görülmektedir.

Yükseköğretim öğrencilerinin spor yapma sıklıklarına göre beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarının incelenmesi

Öğrencilerin ne kadar sıklıkta spor yaptıkları ve buna göre beden eğitimi ve spora karşı tutumlarını gösteren bulgular aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 4.26. Spor yapma sıklıkları farklı olan kişiler arasında beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları bakımından farklılık olup olmadığının incelenmesi

Ölçek	Spor Yapma Sıklığı	Kişi Sayısı	Ortalama	Std. Sapma	F	P	Fark
Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Tutum	1. Hiç	319	76,05	16,790	104,27 0	0,000**	1-2,3,4,5 2-3,4,5 3-4,5 4-5
	2. Bazen	774	85,66	16,758			
	3. Ara Sıra	666	91,23	15,643			
	4. Genellikle	336	98,07	15,826			
	5. Her Zaman	155	100,34	18,794			

Beden eğitimi ve spora ilişkin tutum için hiç spor yapmayanların düzeyi 76,05 iken, bazen spor yapanların düzeyi 85,66, ara sıra spor yapanların düzeyi 91,23, genellikle spor yapanların düzeyi 98,07 ve her zaman spor yapanların düzeyi 100,34'tür. Uygulanan tek yönlü varyans analizi sonucunda, farklı sıklıklarda spor yapan kişiler arasında beden eğitimi ve spora ilişkin tutum ölçeği bakımından anlamlı farklılık bulunmaktadır (F:104,27, $p<0,05$). Buna göre, kişilerin spor yapma sıklığı arttıkça beden eğitimi ve spora ilişkin tutum ölçeği düzeyi de artmaktadır.

Güllü (2007) yaptığı çalışma bulgularına göre serbest zamanlarında egzersiz veya spor yapma sıklıklarına göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasında anlamlı düzeyde fark olduğu görülmektedir. Bu farkın karşılaştırma yapılan bütün ikili gruplar arasında da olduğu görülmektedir.

Öğrencilerin spor yapma sıklıkları arttıkça beden eğitimi ve spora karşı tutumları da olumlu düzeyde olduğu görülmektedir.

Yükseköğretim öğrencilerinin spor yaparken rahatsızlık veya sakatlık geçirme durumuna göre beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarının incelenmesi

Öğrencilerin çeşitli spor ve beden eğitimi faaliyetleri esnasında sakatlık ve rahatsızlık geçirmiş olma durumuna göre beden eğitimi ve spora karşı tutumlarını gösteren değerler aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 4.27. Spor yaparken rahatsızlık veya sakatlık geçiren ve geçirmeyen kişiler arasında beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları bakımından farklılık olup olmadığının incelenmesi

Ölçek	Rahatsızlık veya Sakatlık Geçirme Durumu	Kişi Sayısı	Ortalama	Std. Sapma	t	p
Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Tutum	Evet	362	90,17	19,848	1,574	0,116
	Hayır	1874	88,55	17,505		

Yukardaki tabloya göre; beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları için spor yaparken rahatsızlık veya sakatlık geçiren kişilerin düzeyi 90,17 iken, geçirmeyen kişilerin düzeyi 88,55'tir. Uygulanan bağımsız örneklem t-testi sonucunda, spor yaparken rahatsızlık veya sakatlık geçiren ve geçirmeyen kişiler arasında beden eğitimi ve spora ilişkin tutum ölçeği bakımından anlamlı farklılık bulunmamaktadır (t:1,574, p>0,05).

Çetin (2007) yapmış olduğu araştırma bulgularına göre öğrencilerin geçirmiş oldukları sakatlık, rahatsızlık vs. göre beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları incelendiğinde; sakatlanma rahatsızlık vb. geçirmemiş olan öğrencilerin tutum puanı ortalamaları minimum da olsa sakatlanma rahatsızlık vb. geçirmiş olanlara göre yüksektir. Fakat ikili değişkenler arası uygulanan t-testi sonucuna göre, orta öğretim öğrencilerinin sakatlanma rahatsızlık vb. geçirmiş olmalarına göre beden eğitimi dersi ve spora ilişkin tutumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark görülmemiştir.

Çalışmaların sonucuna göre öğrencilerin spor yaparken meydana gelen sakatlık, rahatsızlık geçirmesi beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarda belirleyici bir etken olmadığı söylenebilir.

Yükseköğretim öğrencilerinin anne ve babası spor yapıp ve yapmaması durumuna göre beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarının incelenmesi

Yükseköğretim öğrencilerinin anne ve babası spor yapıp ve yapmaması durumuna göre tutumlarının incelendiği aşağıdaki tabloda değerler gösterilmektedir.

Tablo 4.28. Anne ve babası spor yapan ve yapmayan kişiler arasında beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları bakımından farklılık olup olmadığının incelenmesi

Ölçek	Anne ve Baba Spor Yapma Durumu	Kişi Sayısı	Ortalama	Std. Sapma	t	p
Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Tutum	Evet	604	89,97	18,325	1,961	0,051
	Hayır	1655	88,30	17,763		

Beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları için anne ve babası spor yapan kişilerin düzeyi 89,97 iken, yapmayan kişilerin düzeyi 88,3'tür. Uygulanan bağımsız örneklem t-testi sonucunda, anne ve babası spor yapan ve yapmayan kişiler arasında beden eğitimi ve spora ilişkin tutum ölçeği bakımından anlamlı farklılık bulunmamaktadır (t:1,961, p>0,05).

Çetin'in (2007) çalışma bulgularına göre öğrencilerin ailesinde spor yapmanın olup olmamasına göre beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark gözlenmiştir.

Çalışmamızda anne babası spor yapan ve yapmayan kişiler arasında beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları bakımından farklılık olup olmadığının incelenmesi sonucu anlamlı farklılık bulunmadığı fakat diğer çalışmada öğrencilerin ailesinde spor yapan olması beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarında belirleyici bir etkidir sonucu görülmektedir.

Yükseköğretim öğrencilerinin annesinin spor yapma sıklığına göre beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarının incelenmesi

Aşağıdaki tabloda öğrencilerin annelerinin spor yapma sıklığı değerleri verilmektedir.

Tablo 4.28.1. Annesinin spor yapma sıklığı farklı olan kişiler arasında beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları bakımından farklılık olup olmadığının incelenmesi

Ölçek	Anne Spor Yapma Sıklığı	Kişi Sayısı	Ortalama	Std. Sapma	F	p	Fark
Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Tutum	1. Hiç	213	91,42	17,989	0,858	0,489	-
	2. Bazen	203	89,65	18,698			
	3. Ara Sıra	117	89,37	18,236			
	4. Genellikle	42	89,02	17,335			
	5. Her Zaman	29	85,41	20,018			

Tablo incelendiğinde beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları için annesi hiç spor yapmayanların düzeyi 91,42 iken, bazen spor yapanların düzeyi 89,65, ara sıra spor yapanların düzeyi 89,37, genellikle spor yapanların düzeyi 89,02 ve her zaman spor yapanların düzeyi 85,41'dir. Uygulanan tek yönlü varyans analizi sonucunda, annesi farklı sıklıklarda spor yapan kişiler arasında beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları arasında istatistiki açıdan anlamlı farklılık bulunmamaktadır (F:0,858, $p>0,05$).

Yükseköğretim öğrencilerinin babasının spor yapma sıklığına göre beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarının incelenmesi

Aşağıdaki tabloda öğrencilerin babalarının spor yapma sıklığı değerleri verilmektedir.

Tablo 4.28.2. Babasının spor yapma sıklığı farklı olan kişiler arasında beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları bakımından farklılık olup olmadığının incelenmesi

Ölçek	Baba Spor Yapma Sıklığı	Kişi Sayısı	Ortalama	Std. Sapma	F	p	Fark
Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Tutum	1. Hiç	97	87,63	18,490	2,054	0,085	
	2. Bazen	213	88,09	17,781			
	3. Ara Sıra	155	91,56	18,885			
	4. Genellikle	83	93,02	18,020			
	5. Her Zaman	56	92,28	18,272			

Tablo incelendiğinde beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları için babası hiç spor yapmayanların düzeyi 87,63 iken, bazen spor yapanların düzeyi 88,09, ara sıra spor yapanların düzeyi 91,56, genellikle spor yapanların düzeyi 93,02 ve her zaman spor yapanların düzeyi 92,28'dir. Uygulanan tek yönlü varyans analizi sonucunda, babası farklı sıklıklarda spor yapan kişiler arasında beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları arasında istatistiki açıdan anlamlı farklılık bulunmamaktadır (F:2,045, $p>0,05$).

Yükseköğretim öğrencilerinin ailesi spor yapmaya izin verme durumuna göre beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarının incelenmesi

Öğrencilerin ailelerinin spor yapmaya izin verme durumuna göre beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarını nasıl etkilediğini gösteren tablo aşağıdadır.

Tablo 4.29. Ailenin spor yapmasına izin verme durumuna göre kişiler arasında beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları bakımından farklılık olup olmadığının incelenmesi

Ölçek	İzin Durumu	Kişi Sayısı	Ortalama	Std. Sapma	F	p	Fark
Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Tutum	1. Evet	1964	88,96	17,729	9,678	0,000*	2-1,3
	2. Hayır	78	80,23	19,524			
	3. Bazen	198	90,20	18,401			

Öğrencilerin verdikleri cevaplar doğrultusunda tablodaki değerlere göre; beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları için ailesi spor yapmaya izin verenlerin düzeyi 88,96 iken, izin vermeyenlerin düzeyi 80,23 ve bazen izin verenlerin düzeyi 90,20'dir. Uygulanan tek yönlü varyans analizi sonucunda, ailesi spor yapmasına izin veren, vermeyen ve bazen veren kişiler arasında beden eğitimi ve spora ilişkin tutum ölçeği bakımından anlamlı farklılık bulunmaktadır (F:9,678, $p<0,05$). Buna göre, ailesi spor yapmasına izin vermeyen kişilerin beden eğitimi ve spora ilişkin tutum ölçeği düzeyi, izin veren ve bazen izin verenlerin düzeyinden anlamlı derecede daha düşüktür.

Çetin (2007) çalışmasında öğrencilerin beden eğitimi ve spor tutumları ile ailenin spor yapmaya izin vermesine göre istatistiksel olarak farklılık göstermektedir.

Yükseköğretim öğrencilerinin serbest zamanlarını spor faaliyetleriyle değerlendirme durumuna göre beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarının incelenmesi

Aşağıda öğrencilerin serbest zamanlarını spor faaliyetleriyle değerlendirme durumları tabloda görülmektedir.

Tablo 4.30. Serbest zamanlarını spor faaliyetleriyle geçiren ve geçirmeyen kişiler arasında beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları bakımından farklılık olup olmadığının incelenmesi

Ölçek	Sportif Faaliyetler	Kişi Sayısı	Ortalama	Std. Sapma	t	p
Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Tutum	Evet	2044	89,82	17,651	8,932	0,000*
	Hayır	215	78,54	17,336		

Yukarıda görülen tablo incelendiğinde serbest zamanlarında spor yapan kişilerin düzeyi 89,82 iken, yapmayan kişilerin düzeyi 78,54'tür. Uygulanan bağımsız örneklem t-testi sonucunda, serbest zamanlarında spor yapan ve yapmayan kişiler arasında beden eğitimi ve spora ilişkin tutum ölçeği bakımından anlamlı farklılık bulunmaktadır (t:8,932, p<0,05). Buna göre, serbest zamanlarında spor faaliyetlerinde bulunanların beden eğitimi ve spora ilişkin tutum ölçeği düzeyi, spor faaliyetlerinde bulunmayanların düzeyinden anlamlı derecede daha yüksektir.

Akandere ve diğerlerinin (2010) çalışmaları incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin serbest zamanlarda spor veya egzersizi her zaman yapanların beden eğitimi dersine ilişkin tutum puanı serbest zamanlarda spor veya egzersizi ara sıra, nadiren ve hiç yapmayanların puanlarından anlamlı derecede yüksek bulunmuştur. Serbest zamanlarda spor veya egzersizi ara sıra yapanların beden eğitimiye ilişkin tutum puanları serbest zamanlarda spor veya egzersizi hiç yapmayanların puanlarından anlamlı derecede yüksek bulunmuştur. Serbest zamanlarda spor veya egzersizi nadiren yapanların puanları serbest zamanlarda spor veya egzersizi hiç yapmayanların puanlarından anlamlı derecede yüksek bulunmuştur. Bu karşılaştırmalara karşın serbest zamanlarda spor veya egzersizi nadiren yapanların tutum puanları ile serbest zamanlarda spor veya egzersizi ara sıra yapanların tutum puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmemiştir.

Yapılan çalışmalar, serbest zamanlarında spor ve beden eğitimi faaliyetlerde bulunanların beden eğitimi ve spora ilişkin tutum ölçeği düzeyinin, sportif faaliyetlerde bulunmayanların düzeyinden anlamlı derecede daha yüksek olduğunu göstermektedir.

Yükseköğretim öğrencilerinin serbest zamanlarını farklı türde spor faaliyetleriyle değerlendirme durumuna göre beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarının incelenmesi

Öğrencilerin farklı türde spor yapma durumlarının beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarına etkisini gösteren tablo aşağıdadır.

Tablo 4.31. Serbest zamanlarında farklı türde spor yapan kişiler arasında beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları bakımından farklılık olup olmadığının incelenmesi

Ölçek	Spor Türü	Kişi Sayısı	Ortalama	Std. Sapma	F	p	Fark
Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Tutum	1. Futbol	961	93,54	16,889	19,699	0,000**	1-2,4,5,6 2-6
	2. Voleybol	522	87,88	17,381			
	3. Basketbol	106	88,66	18,075			
	4. Masa Tenisi	111	86,73	17,276			
	5. Atletizm	58	85,01	19,531			
	6. Diğer	286	83,47	17,481			

Farklı türde spor branşlarını tercih eden öğrencilerin serbest zamanlarında futbol oynayanların düzeyi 93,54 iken, voleybol oynayanların düzeyi 87,88, basketbol oynayanların düzeyi 88,66, masa tenisi oynayanların düzeyi 86,73, atletizm ile uğraşanların düzeyi 85,01 ve diğer spor dalları ile uğraşanların düzeyi 83,47'dir. Uygulanan tek yönlü varyans analizi sonucunda, farklı türde spor yapan kişiler arasında beden eğitimi ve spora ilişkin tutum ölçeği bakımından anlamlı farklılık bulunmaktadır (F:19,699, p<0,05). Buna göre, serbest zamanlarında futbol oynayanların beden eğitimi ve spora ilişkin tutum ölçeği düzeyi, voleybol, masa tenisi, atletizm ve diğer spor dalları ile uğraşanların düzeyinden anlamlı derecede daha yüksektir. Voleybol oynayanların düzeyi, diğer spor dalları ile uğraşanların düzeyinden anlamlı derecede daha yüksektir.

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

Sonuç

- 1) Çalışma grubunu oluşturan yükseköğretim öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine karşı tutumlarının olumlu olduğu görülmektedir.
- 2) Çalışma grubunu oluşturan yükseköğretim öğrencilerinin cinsiyete göre erkekler ile kadınlar arasında beden eğitimi ve spora ilişkin tutum ölçeği bakımından anlamlı farklılık bulunmaktadır. Buna göre, erkeklerin beden eğitimi ve spora ilişkin tutum ölçeği düzeyi, kadınların düzeyinden anlamlı derecede daha yüksek olduğu görülmektedir.
- 3) Çalışma grubunu oluşturan yükseköğretim öğrencilerinin yaşlarına göre beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları arasında anlamlı farklılık bulunmamaktadır.
- 4) Çalışma grubunu oluşturan yükseköğretim öğrencilerinin farklı yerlerde ikamet etme durumlarına göre beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları arasında anlamlı farklılık bulunmamaktadır.
- 5) Çalışma grubunu oluşturan yükseköğretim öğrencilerinin farklı türde okullarda öğrenim görme durumlarına göre beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları arasında anlamlı farklılık bulunmaktadır. Buna göre, yüksekokulda öğrenim gören öğrencilerin beden eğitimi ve spora ilişkin tutum ölçeği düzeyi, fakülte ve meslek yüksekokulunda öğrenim görenlerin düzeyinden anlamlı derecede daha düşük olduğu görülmektedir.
- 6) Çalışma grubunu oluşturan yükseköğretim öğrencilerinin farklı birimlerde öğrenim görme durumlarına göre beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları arasında anlamlı farklılık bulunmaktadır. Buna göre, Fen edebiyat Fakültesi ve Sarıkamış Meslek Yüksekokulundaki öğrencilerin beden eğitimi ve spora ilişkin tutum ölçeği düzeyi, Eğitim Fakültesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Sağlık Yüksekokulu, Kağızman Meslek Yüksekokulu ve Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulundaki öğrencilerin düzeyinden anlamlı derecede daha yüksek olduğu görülmektedir.
- 7) Çalışma grubunu oluşturan yükseköğretim öğrencilerinin farklı sınıflarda öğrenim görme durumlarına göre beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları

arasında anlamlı farklılık bulunmaktadır. Buna göre, 1. sınıftakilerin beden eğitimi ve spora ilişkin tutum ölçeği düzeyi, 2. ve 4. sınıftakilerin düzeyinden anlamlı derecede daha yüksek olduğu görülmektedir.

- 8) Çalışma grubunu oluşturan yükseköğretim öğrencilerinin annelerinin mesleklerine göre beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları arasında anlamlı farklılık bulunmamaktadır.
- 9) Çalışma grubunu oluşturan yükseköğretim öğrencilerinin babalarının mesleklerine göre beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları arasında anlamlı farklılık bulunmamaktadır.
- 10) Çalışma grubunu oluşturan yükseköğretim öğrencilerinin ailelerinin aylık gelir durumlarına göre beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları arasında anlamlı farklılık bulunmaktadır. Buna göre, 1301-1950 TL geliri olan kişilerin beden eğitimi ve spora ilişkin tutum ölçeği düzeyi, 651-1300 TL ve 1951 TL ve üzeri geliri olan kişilerin düzeyinden anlamlı derecede daha düşük olduğu görülmektedir.
- 11) Çalışma grubunu oluşturan yükseköğretim öğrencilerinin spor yapma sıklıklarına göre beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları arasında anlamlı farklılık bulunmaktadır. Buna göre, kişilerin spor yapma sıklığı arttıkça beden eğitimi ve spora ilişkin tutum ölçeği düzeyinin de artmakta olduğu görülmektedir.
- 12) Çalışma grubunu oluşturan yükseköğretim öğrencilerinin spor yaparken yaşadıkları rahatsızlık veya sakatlanma durumuna göre beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları arasında anlamlı farklılık bulunmamaktadır.
- 13) Çalışma grubunu oluşturan yükseköğretim öğrencilerinin anne ve babalarının spor yapma durumuna göre beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları arasında anlamlı farklılık bulunmamaktadır.
- 14) Çalışma grubunu oluşturan yükseköğretim öğrencilerinin annesinin spor yapma sıklık durumuna göre beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları arasında anlamlı farklılık bulunmamaktadır.
- 15) Çalışma grubunu oluşturan yükseköğretim öğrencilerinin babasının spor yapma sıklık durumuna göre beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları arasında anlamlı farklılık bulunmamaktadır.
- 16) Çalışma grubunu oluşturan yükseköğretim öğrencilerinin ailesinin spor yapmaya izin verme durumuna göre beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları

arasında anlamlı farklılık bulunmaktadır. Buna göre, ailesi spor yapmasına izin vermeyen kişilerin beden eğitimi ve spora ilişkin tutum ölçeği düzeyi, izin veren ve bazen izin verenlerin düzeyinden anlamlı derecede daha düşük olduğu görülmektedir.

- 17) Çalışma grubunu oluşturan yükseköğretim öğrencilerinin serbest zamanlarını spor faaliyetleri ile değerlendirme durumuna göre beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları arasında anlamlı farklılık bulunmaktadır. Buna göre, serbest zamanlarında sportif faaliyetlerde bulunanların beden eğitimi ve spora ilişkin tutum ölçeği düzeyi, sportif faaliyetlerde bulunmayanların düzeyinden anlamlı derecede daha yüksek olduğu görülmektedir.
- 18) Çalışma grubunu oluşturan yükseköğretim öğrencilerinin serbest zamanlarında tercih ettikleri spor türüne göre beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları arasında anlamlı farklılık bulunmaktadır. Buna göre, serbest zamanlarında futbol oynayanların beden eğitimi ve spora ilişkin tutum ölçeği düzeyi, voleybol, masa tenisi, atletizm ve diğer spor dalları ile uğraşanların düzeyinden anlamlı derecede daha yüksektir. Voleybol oynayanların düzeyi, diğer spor dalları ile uğraşanların düzeyinden anlamlı derecede daha yüksek olduğu görülmektedir.

Öneriler

- 1) Yükseköğretim çalışma grubunu oluşturan öğrencilerin beden eğitimi ve spor yönelik tutumları ile cinsiyet, okul türü, birimi, sınıfı, aile aylık geliri, spor yapma sıklığı, ailesinin spor yapmaya izin verme durumu, serbest zamanlarını spor faaliyetleriyle değerlendirme durumu, serbest zamanlarda tercih edilen spor türleri arasında farklılıklar olduğu araştırma sonuçlarında görülmektedir. Bu farklılığa neden olan unsurların sebeplerini belirlemeye yönelik çalışmalar yapılabilir.
- 2) Yükseköğretim öğrencilerinin beden eğitimi ve spora karşı tutumlarının incelenmesinde kullandığımız beden eğitimi ve spor tutum ölçeği, farklı eğitim kademelerinde de çalışma gruplarında uygulanabilir.
- 3) Beden eğitimi ve spor tutum ölçeği farklı ülke ve illerde de uygulanarak elde edilen sonuçlar karşılaştırılabilir.
- 4) Beden eğitimi ve spor tutum ölçeği çalışma grubunun sayısı daha fazla olan üniversite öğrencilerine ve okullara uygulanabilir.

- 5) Yükseköğretimde öğrencilerin tutumlarının olumlu veya olumsuz olmasının önceden öğrenilmesi, bu duruma karşı önlemler alınarak öğrencilerin beden eğitimi ve spora pozitif bir yaklaşım gerçekleştirmeleri sağlanabilir.
- 6) Beden eğitimi ve spor alanında yapılacak tutum çalışmaları yükseköğretim öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine karşı olumlu tutum geliştirmesini sağlayacak gerekli alt yapının hazırlanmasına katkı sağlayabilir.
- 7) Üniversite birimlerinde değişen programlar nedeniyle çoğu programda yer almayan beden eğitimi ve spor dersi, yükseköğretim öğrencilerinin olumlu tutumları göz önünde bulundurularak ortak seçmeli ders olarak programlarda yer alabilir.
- 8) Yükseköğretim öğrencilerinin beden eğitimi ve spora yönelik tutumlarının belirlenmesi ile yükseköğretimde sadece seçmeli beden eğitimi dersi değil, öğrencilerin ilgi ve isteklerine göre çeşitli spor dallarında seçmeli ortak dersler açılabilir.

KAYNAKÇA

- Ağbuğa, B. ve Aslan, Ş. (2010). *İlköğretim okulları için oyunlarla beden eğitimi*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Akandere, M., Özyalvaç, N.T. ve Duman, S. (2010). Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumları ile akademik başarı motivasyonlarının incelenmesi (Konya Anadolu Lisesi Örneği). *Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 24, 2-10.
- Akbaş, O. (2008). Değerler eğitime genel bakış. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 6 (16), 9-27.
- Alpman, C. (2001). *Eğitim bütünlüğü içinde beden eğitimi ve çağlar boyunca gelişimi*. Ankara: GSGM Spor Eğitimi Dairesi Başkanlığı Yayınları.
- Aracı, H. (2006). *Öğretmen ve öğrenciler için okullarda beden eğitimi*. (6. Baskı). Ankara: Nobel Yayınları.
- Arıkan, A. N., Göktaş, Z., Pepe, K., Toy, E. (2006). Sınıf öğretmenliği bölümünde okuyan öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarının araştırılması. *9. Uluslar Arası Spor Bilimleri Kongresi. 3-5 Kasım, Muğla Üniversitesi*. Muğla: Nobel Yayınları.
- Aybek, A., İmamoğlu, O. ve Taşmektepligil, M. Y. (2011). Öğrencilerin beden eğitimi dersi ve ders dışı etkinliklerine yönelik tutumlarının değerlendirilmesi. *Spor Performans Araştırma Dergisi*, 2 (2), 51-59.
- Başaran, İ. E. (2000). *Eğitim psikolojisi. Eğitim psikolojik temelleri*. (5.baskı). Ankara: Feryal Matbaası.
- Çelik, V. O. ve Bulgu, N. (2010). Genç Osmanlı döneminde batılılaşma ekseninde beden eğitimi ve spor. *Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 24, 138-147
- Çelik, Z. ve Pulur, A. (2011). Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları. *Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Kongresi. Van Yüzüncü Yıl Eğitim Fakültesi Dergisi, Özel Sayısı*, 115-121.
- Çetin, M. (2007). *Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarının karşılaştırılması (Kırşehir İli Örneği)*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- Chung, M. H., and Phillips, D. A. (2002). The Relationship Between Attitude Toward Physical Education and Leisure-Time Exercise in High School Students. *Physical Educator* 00318981, 20020901,59 (3).
- Çöndü, A. (2004). *Beden eğitimi ve sporda özel öğretim yöntemleri*. (2. Baskı). Ankara: Nobel Yayınları.
- Demirci, A. (2006). *İlköğretimde beden eğitimi uygulamaları*. İstanbul: Değişim Yayınları.
- Demirci, A. (2008). *İlköğretimde beden eğitimi dersi etkinlikleri*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Demirel, Ö. (2000). *Karşılaştırmalı eğitim*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Demirhan, G., Altay, F. (2001). Lise birinci sınıf öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutum ölçeği II. *Hacettepe Üniversitesi, Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu. Spor Bilimleri Dergisi*, 12 (2), 9-20.
- Demirhan, G., Koca, C., (2004). An Examination of High School Students Attitudes. *Toward Physical Education with Regard to Sex and Sport Participation, Perceptual and Motor Skills*, 98, 754-758
- Demirhan, G. (2006). *Spor eğitiminin temelleri*. Ankara: Spor ve Bağırğan Yayınevi.
- Ekici, S., Bayraktar, A. ve Hacicaferoğlu, B. (2011). Lise öğrencilerinin beden eğitimi dersi tutumlarının değerlendirilmesi. *Uluslar Arası İnsan Bilimleri Dergisi*, 8 (1) 829-839.
- Eren, E. (2001). *Örgütsel davranış ve yönetim psikolojisi*.(7. Baskı). İstanbul: Beta Yayınları
- Erhan, S. E. ve Tamer, K. (2009). Doğu Anadolu Bölgesi ilköğretim ve ortaöğretim okullarında beden eğitimi dersi için gereken tesis araç-gereç durumları ile öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasındaki ilişkiler. *Atatürk Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 11 (3), 57-66.
- Erkal, M. E., Güven, Ö. ve Ayan, D. (1998). *Sosyolojik açıdan spor*. İstanbul: Der Yayınları
- Erkmen, G., Tekin M. ve Taşgım, Ö. (2006). Özel ilköğretim okullarında öğrenim gören öğrencilerin çeşitli değişkenlere göre beden eğitim dersi hakkındaki tutum ve görüşleri. 9. *Uluslar Arası Spor Bilimleri Kongresi*. 3-5 Kasım, Muğla Üniversitesi. Muğla: Nobel Yayın Dağıtım.

- Esen, G. (2010). *İlköğretim okulları 2. kademe öğrencilerinin beden eğitimi dersine ve ders dışı spor etkinliklerine yönelik tutumlarında beden eğitimi öğretmenin rolü*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi. Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Eynur, B. R. (2002). *Türkiye'deki üniversitelerde uygulanan beden eğitimi ve spor öğretmenliği eğitim öğretim programlarının bazı ülkelerdeki üniversitelerle karşılaştırılması*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi. Dumlupınar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kütahya.
- Freedman, J.L., Sears, D.O. ve Carlsmith, J.M. (2003). *Sosyal psikoloji*. (4. Baskı). (Çev. A. Dönmez). Ankara: İmge Kitapevi.
- Güllü, M., Korucu, G., (2005). İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin beden eğitim derslerine ilişkin görüşlerinin incelenmesi. *4. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu. 10-11 Haziran, Bursa*.
- Güllü, M. (2007). *Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının araştırılması*. Yayınlanmış doktora tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Güllü, M. ve Güçlü, M. (2009). Ortaöğretim öğrencileri için beden eğitimi dersi tutum ölçeği geliştirilmesi. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 3, (2)*.
- Günsel, A. M. (2004) *İlköğretimde beden eğitimi ve uygulamaları*. Ankara: Anı Yayıncılık
- Gürbüz, A. (2011). *İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarının belirlenmesi*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi. Muğla Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muğla.
- Heper, E. (2012). Spor bilimleri ile ilgili kavramlar ve sporun tarihsel gelişimi. H. Ertan (Ed.), *Spor Bilimine Giriş*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Web-Ofset.
- Holoğlu, O. G. (2006). *İlköğretim ikinci kademedeki öğrenim gören kız öğrencilerin beden eğitimi dersine tutumları*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi. Uludağ Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Bursa.
- Hünük, D. (2006). *Ankara ili merkez ilçelerindeki ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının sınıf düzeyi, öğrenci cinsiyeti, öğretmen cinsiyeti ve spora aktif katılımları açısından karşılaştırılması*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi. Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- İmamoğlu, C. (2011). *Aktif olarak spor yapan ve yapmayan lise öğrencilerinin beden eğitimi dersine karşı tutumlarının karşılaştırılması*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- İnal, A.N. (2003). *Beden eğitimi ve spor bilimi*. Ankara: Nobel Yayınları.
- İnceoğlu, M. (2000). *Tutum-algı iletişim*. (3. Baskı). Ankara: İmaj Yayıncılık.
- İşçi, M. (2002). *Halkla ilişkiler*. İstanbul: Der Yayınları.
- Kangalgil, M., Hünük, D., Demirhan, G., (2006). İlköğretim, lise, üniversite öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarının karşılaştırılması. *Hacettepe Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 17 (2), 48-57.
- Koca, C., Aşçı, F. H. (2006). An Examination of Self-Presentational Concern of Turkish Adolescents. *An Example of Physical Education Setting. Adolencense*. 41, 161, Libra Publishers.
- Kurt, T. (Ed.). (2012). *Beden eğitimi ve spor tarihi*. (3. Baskı). İstanbul: Dergah Yayınları.
- Nakaş, H. (2007). *Öğretmen ve öğrencilerin internet kullanımına yönelik tutumlarının incelenmesi*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi. Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Öçalan, M. ve Erdoğan, M. (2009). Ortaöğretim kurumlarında beden eğitimi dersinin amaçlarının gerçekleşme düzeyi. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri dergisi*, 3 (3), 280-291.
- Öncü, E. ve Güven, Ö. (2011). Ana- babaların çocuklarının beden eğitimi dersine katılımına yönelik tutumları. *Spor Performans Araştırma Dergisi*, 2 (2), 28-37.
- Özer, D. ve Aktop, A. (2003). İlköğretim öğrencileri için hazırlanmış bir tutum ölçeği. *Hacettepe Üniversitesi Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu. Spor Bilimleri Dergisi*, 14 (2), 67-82.
- Özkan, R. (2011). *Genel lise ve imam hatip lisesi öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarının karşılaştırılması*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi. Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Robazza, C., Bortali, L., Carrora, A. and Bertola, M. (2006). I Wouldn't Do It, It Looks Dangerous. *Changing Students' Attitudes and Emotions in Physical Education. Personality and Individual Differences*.41, 767-777.
- Senemoğlu, N. (2010). *Gelişim öğrenme ve öğretim*. (16. Baskı). Ankara: Pegem Yayınları.

- Sevim, Y. (1997). *Antrenman bilgisi*. Ankara: Tutubay Yayınları.
- Silah, M. (2000). *Sosyal psikoloji* (Davranış bilimi). Ankara: Gazi Kitapevi.
- Soyer, F. (2004). Osmanlı devletinde (1839-1908 Tanzimat dönemi) beden eğitimi ve spor alanındaki kurumsal yapılanmalar ve okul programlarındaki yeri konusunda bir inceleme. *Gazi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24 (1), 209-225.
- Subrabaniam, P. R. and Silverman, S. (2000). The Development and Validation of an Instrument to Assess Student Attitude Toward Physical Education *Measurement in Physical Education and Exercise Science*. 4 (1), 29-43
- Subramaniam, P. R. and Silverman, S. (2007). Middle School Students' Attitudes Toward Physical Education. Elsevier. *Teaching and Teacher Education*, 23, 602-611.
- Taşğın, Ö. ve Tekin, M. (2009). Çeşitli değişkenlere göre ilköğretim ve orta öğretim kurumlarında öğrenim gören öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutum ve görüşleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 17 (2), 457-466.
- Tavşancıl, E. (2010). *Tutumların ölçülmesi ve spss ile veri analizi*. (4. Baskı). Ankara: Nobel Yayınları.
- Taylor, S. E., Peplau, L.A. ve Sears, D.O (2007). *Sosyal psikoloji*. (Çev. A. Dönmez). Ankara: İmge Kitapevi.
- Tutal, V. (2011). İlköğretim öğrenci velilerinin beden eğitimi dersine karşı tutumlarının bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Kongresi. Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Özel Sayısı*, 142-153.
- Türk, E. (1999). *Milli Eğitim Bakanlığı yapısal değişmeler Türk eğitim sistemi*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Ülgen, G. (1997). *Eğitim psikolojisi*. (3.Baskı). İstanbul: Alkım Yayınevi.
- Yalçın, H. F. (1995). *Beden eğitimi öğretmeni el kitabı*. (2. Baskı). Ankara: Gürler Ofset.
- Yalız, D. (2006). *Beden eğitimi ve spor öğretmenliği programında alan bilgisi derslerinde amaçların gerçekleşme düzeyi*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi. Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Yamaner, F. (2001). *Beden eğitimi ve sporda temel ilkeler*. Bursa: Ekin Kitapevi.

- Yıldırım, A. (2006). *Sivas ilinde farklı eğitim düzeylerindeki öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarının saptanması*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi. Cumhuriyet Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Sivas.
- Young, D. H., Haskell, W. I., Taylor, C. B. and Fortman, S. P. (1996). Effect of Community Health Education on Physical Activity Knowledge, Attitudes and Behavior. *American Journal of Epidemiology*, 144 (3), 74-264
- Yükseköğretim Mevzuatı. (2010). İstanbul: Yalın Yayıncılık.
- Yüksel, S. (2004). *Örtük program eğitimde saklı uygulamalar*. Ankara: Nobel Yayınları.

EKLER

EK-1: Ölçek Formu

Sevgili arkadaşım; bu ölçek Kafkas Üniversitesi fakülte, yüksekokul ve meslek yüksekokullarında öğrenim gören öğrencilerin beden eğitimi ve spor derslerine ilişkin tutumları ile demografik özellikleri arasındaki ilişkilerini incelemek amacı ile yapılmaktadır.

Lütfen cevabını seçmiş olduğunuz seçeneğin yanında ki parantez içine (X) işareti ile belirtiniz. Çalışmaya katılım ve katkılarınızdan dolayı teşekkür ederiz.

Alpaslan AYDIN

1. BÖLÜM

Kişisel Bilgiler

1. Cinsiyetiniz nedir?

Erkek   Kız

2. Kaç yaşındasınız?

16-17 Yaş   18-19 Yaş   20-21 Yaş   22 Yaş ve üzeri

3. Yaşadığınız yer?

İl   İlçe   Belde   Köy   Diğer;.....

4. Yükseköğrenim gördüğünüz okul?

Fakülte   Yüksekokul   Meslek Yüksekokulu

5. Öğrenim gördüğünüz birim?

Veteriner Fakültesi   Fen Edebiyat Fakültesi   Eğitim Fakültesi

İ.İ.B. Fakültesi   Sağlık Yüksekokulu   Kağızman MYO

Sosyal Bilimler MYO   Sarıkamış MYO

6. Öğrenim gördüğünüz sınıf?

1.Sınıf   2.Sınıf   3.Sınıf   4.Sınıf

7. Annenizin mesleği nedir?

Ev Hanımı   Serbest Meslek   İşçi   Memur   Diğer;.....

8. Babanızın mesleği nedir?

Çalışmıyor   Serbest Meslek   İşçi   Memur   Diğer;.....

9. Ailenizin aylık geliri nedir?

0-650 TL Arası   651-1300 TL Arası

1301-1950 TL Arası   1951 TL ve Üzeri 10

10. Ne kadar sıklıkla spor yapıyorsunuz?

Hiç Bazen Ara sıra Genellikle Her zaman

11. Spor yaparken herhangi bir rahatsızlık veya sakatlanma geçirdiniz mi?

Evet Hayır

12. Anne ve Babanızdan spor yapan var mı?

Evet Hayır

↓

a) Anne için; Hiç Bazen Ara sıra Genellikle Her zaman

b) Baba için; Hiç Bazen Ara sıra Genellikle Her zaman

13. Aileniz spor yapmanıza izin veriyor mu?

Evet Bazen Hayır

14. Serbest zamanlarınızı sportif faaliyetlerle değerlendiriyor musunuz?

Evet Hayır

15. Serbest zamanlarınız da hangi tür spor yapmayı tercih ediyorsunuz?

Futbol

Voleybol

Basketbol

Masa Tenisi

Atletizm

Diğer;.....

2. BÖLÜM

Beden Eğitimi ve Spor Tutum Ölçeği Açıklama: Aşağıda sizlerin beden eğitimi ve spora ilişkin görüşlerinizi ifade eden cümlelere yer verilmiştir. Her cümleyi dikkatlice okuyarak sizin için hangi düzeyde bir anlam ifade ediyorsa bu durumu aşağıdaki ölçütlere göre cümlenin karşısındaki kutucuğa (X) işareti ile belirtiniz.

(5) Tamamen katılıyorum

(4) Katılıyorum

(3) Kararsızım

(2) Katılmıyorum

(1) Tamamen katılmıyorum

Madde No	5	4	3	2	1
1. Beden eğitimi ve spor derslerinde hep korku hissine kapılıyorum.					
2. Beden eğitimi ve spor etkinliklerinde çok sıkılırım.					
3. Beden eğitimi ve spor etkinliklerine katılmaktan daima çekinirim.					
4. Beden eğitimi ve spor dersinde başarılı olmak için çaba sarf etmem.					
5. Beden eğitimi ve spor dersine diğer dersler gibi zorunlu olduğu için katılırım.					
6. Beden eğitimi ve sporla ilgili konuşmak çok zevklidir.					
7. Beden eğitimi ve spordan çok zevk aldığım için dersi özlemle beklerim.					
8. Beden eğitimi dersinde ön plana çıkmaktan sakınıyorum.					
9. Beden eğitimi dersinde işbirliği duygularım gelişir.					
10. Beden eğitimi ve spor dersi sağlıklı ve temiz olmayı öğretir.					
11. Gelecekteki öğrencilik yaşantımda Beden eğitimi ve spor dersi almak istemem.					
12. Beden eğitimi ve spor etkinliklerinin insanın sağlıklı gelişmesine katkı sağladığına inanırım.					
13. Okul ders programlarına Beden eğitimi ve spor dersi koymak gerekli değildir.					
14. Beden eğitimi ve spor uğraşının gelecek yaşamımda önemli yarar sağlayacağına inanırım.					
15. Okul ders programlarının her yılında beden eğitimi ve spor dersi olmalıdır.					
16. Beden eğitimi ve spor etkinliklerine katılmak beni dinlendirir.					
17. Beden eğitimi ve spor la ilgili etkinliklerinin dürüstlük ve demokratik yaşam davranışları kazandırdığına inanırım.					
18. Egzersiz ve spor yaparak serbest zamanların daha iyi değerlendirildiğine inanırım.					
19. Beden eğitimi ve spor etkinlikleri ile uğraşmanın zaman kaybı olduğuna inanırım.					
20. Serbest zamanlarımda egzersiz ve spor yapmak içimden gelmez.					
21. Beden eğitimi ve spor etkinliklerine önemli bir zaman ayırırım.					
22. Beden eğitimi ve sporla ilgili hiçbir şeye ilgi duymam.					
23. Beden eğitimi ve spor etkinlikleri her zaman ilgimi çeker.					
24. Beden eğitimi ve spor etkinliklerine katılmayı başkalarına önermem.					

EK-2: Kafkas Üniversitesi Rektörlüğü Araştırma İzin Onayı

T.C.
KAFKAS ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Dairesi Başkanlığı

SAYI : B.30.2.KAÜ.0.70.72.00/3927 67286 23.12.2011 22.12.2011
KONU : Tez Çalışması KARS

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İLGİ: 19.12.2011 tarih ve 044/245 sayılı yazınız.

Enstitünüz Yüksek Lisans öğrencilerinden Alparslan AYDIN'ın tez çalışması kapsamında Üniversitemiz Fakülte, Yüksekokul ve Meslek Yüksekokulu öğrencilerine anket çalışması uygulaması konulu yazının Rektörlüğümüzce uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Prof. Dr. Mitat ŞAHİN
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

EK-3: Kafkas Üniversitesi 2011-2012 Öğretim Yılı Öğrenci Sayısı

T.C.
KAFKAS ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı : B.30.2.KAÜ.0.72.00.399- 2181
Konu : Tez Çalışması Bilgi Talebi

23/07/2012
K A R S

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : 19.12.2011 tarih ve 246 sayılı yazınız.

Enstitünüz Yüksek Lisans öğrencilerinden Alpaslan AYDIN'ın tez çalışması kapsamında Üniversitemiz Fakülte, Yüksekokul ve Meslek Yüksekokullarının öğrenci sayıları ve Beden Eğitimi dersi başarı durumlarına ait istatistiksel bilgiler ve belgeler ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Hidayet Metin ERDOĞAN
Rektör Yardımcısı

EK :

Ek-1 Fakülte, Yüksekokul ve Meslek Yüksekokullarının
Öğrenci Sayıları ve Beden Eğitimi Dersi Başarı Oranları Tablosu (4 sayfa)

KAFKAS ÜNİVERSİTESİ
2011-2012 ÖĞRETİM YILI ÖĞRENCİ SAYISI

BÖLÜM ADI	KIZ	ERKEK	TOPLAM
VETERİNER FAK.	90	460	550
FEN-EDEBİYAT FAK.			
Azerbaycan Dili ve Edebiyatı	37	75	112
Biyoloji	94	74	168
Biyoloji (İ.Ö.)	32	45	77
Fizik	23	42	65
Gürcü Dili ve Edebiyatı	12	4	16
Fransız Dili ve Edebiyatı	18	14	32
Fransız Dili ve Edebiyatı (İ.Ö.)			
İngiliz Dili ve Edebiyatı	161	61	222
İngiliz Dili ve Edebiyatı (İ.Ö.)	94	46	140
Kimya	61	64	125
Kimya (İ.Ö.)	25	44	69
Matematik	95	122	217
Matematik (İ.Ö.)	63	68	131
Rus Dili ve Edebiyatı	74	81	155
Tarih	94	139	233
Tarih (İ.Ö.)	96	133	229
Türk Dili ve Edebiyatı	93	92	185
Türk Dili ve Edebiyatı (İ.Ö.)	95	99	194
TOPLAM	1167	1203	2370
EĞİTİM FAKÜLTESİ			
Fen Bilgisi Öğretmenliği	108	95	203
Fen Bilgisi Öğretmenliği (İ.Ö.)	84	91	175
Okul Öncesi Öğretmenliği	120	40	160
Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık	68	100	168
Sınıf Öğretmenliği	149	163	312
Sınıf Öğretmenliği (İ.Ö.)	160	161	321
Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	72	128	200
Sosyal Bilgiler Öğretmenliği (İ.Ö.)	38	152	190
Türkçe Öğretmenliği	88	93	181
Türkçe Öğretmenliği (İ.Ö.)	78	116	194
TOPLAM	965	1139	2104
İKTİSADİ VE İDARİ BİLİMLER FAKÜLTESİ			
İktisat	132	155	287
İktisat (İ.Ö.)	111	161	272
İşletme	131	152	283
İşletme (İ.Ö.)	108	166	274
Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi	98	134	232
Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi (İ.Ö.)	74	159	233
TOPLAM	654	927	1581
SARIKAMIŞ BEDEN EĞİTİ. VE SPOR YO			
Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	125	168	293
Antrenörlük Eğitimi	19	38	57
Spor Yöneticiliği	59	86	145
Spor Yöneticiliği (İ.Ö.)	57	81	138
TOPLAM	260	373	633
KARS SAĞLIK YÜKSEKOKULU			
Hemşirelik	365	325	690
Sağlık Memurluğu	1	6	7
TOPLAM	366	331	697

DEVLET KONSERVATUARI			
Piyano	9	15	24
Üflemeli Çalgılar	3	13	16
Yaylı Çalgılar	6	8	14
TOPLAM	18	36	54
SOSYAL BİLİMLER MYO			
Bankacılık ve Sigortacılık	39	45	84
Halkla İlişkiler ve Tanıtım	45	37	82
Büro Yönetimi ve Yönetici Asistanlığı	51	33	84
Büro Yönetimi ve Yönetici Asistanlığı (İ.Ö.)	31	51	82
İşletme Yönetimi	54	57	111
İşletme Yönetimi (İ.Ö.)	44	66	110
Muhasebe ve Vergi Uygulamaları	48	41	89
Muhasebe ve Vergi Uygulamaları (İ.Ö.)	24	39	63
Pazarlama	10	9	19
Turist Rehberliği	6	8	14
Turist Rehberliği (İ.Ö.)		4	4
Turizm ve Otel İşletmeciliği	30	39	69
Turizm ve Otel İşletmeciliği (İ.Ö.)	5	21	26
TOPLAM	387	450	837
ATATÜRK SAĞLIK HİZMETLERİ MYO			
Çocuk Gelişimi (İ.Ö.)	100		100
İlk ve Acil Yardım	91	22	113
İlk ve Acil Yardım (İ.Ö.)	73	29	102
Anestezi	31	74	105
Tıbbi Görüntüleme Teknikleri	18	85	103
Tıbbi Laboratuvar Teknikleri	84	69	153
Tıbbi Laboratuvar Yeknikleri(İ.Ö.)	41	71	112
TOPLAM	438	350	788
KARS MESLEK YO			
Arıcılık	3	8	11
Bilgisayar Programramcılığı (İ.Ö.)	35	71	106
Büyük ve Küçük Baş Hayvan Yetiştiriciliği	2	7	9
Gıda Teknolojisi	31	37	68
Elektrik(İ.Ö.)	3	122	125
Gıda Teknolojisi (İ.Ö.)	7	9	16
Makine (İ.Ö.)	3	70	73
Mobilya ve Dekorasyon (İ.Ö.)	2	43	45
Süt Ürünleri	17	25	42
TOPLAM	103	392	495
KAGIZMAN MESLEK YO			
Bankacılık ve Sigortacılık	76	53	129
Bankacılık ve Sigortacılık (i.ö.)	30	29	59
Büro Yönetimi ve Yönetici Asistanlığı	75	60	135
Büro Yönetimi ve Yönetici Asistanlığı (i.ö.)	5	11	16
İşletme Yönetimi	43	46	89
İşletme Yönetimi (İ.Ö.)	9	19	28
Maliye	65	77	142
Maliye (İ.Ö.)	51	96	147
Muhasebe ve Vergi Uygulamaları	39	40	79
Muhasebe ve Vergi Uygulamaları (İ.Ö.)	14	13	27
TOPLAM	407	444	851

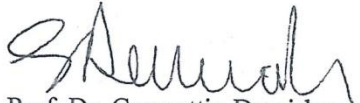
SARIKAMIŞ MESLEK Y.O			
Özel Güvenlik ve Koruma	32	36	68
Özel Güvenlik ve Koruma (İ.Ö)	18	45	63
Lojistik	27	60	87
Lojistik (i.ö.)	2	3	5
İşletme Yönetimi	40	39	79
İşletme Yönetimi (İ.Ö.)		8	8
Turizm ve Otel İşletmeciliği	16	35	51
Turizm ve Otel İşletmeciliği (İ.Ö.)	4	3	7
TOPLAM	139	229	368
GENEL TOPLAM	5030	6410	11440

EK-4: Beden Eğitimi ve Spor Tutum Ölçeği Kullanma İzni

15.12.2011

Sayın İlgili,

Kars Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalında Yüksek Lisans yapan Aydın, ALPASLAN.Tez Çalışması için tarafımızdan geliştirmiş olduğumuz "Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Tutum Ölçeği" kullanması konusunda gerekli izin veriyorum, saygılarımla arz ederim.

Prof. Dr. Gıyasettin Demirhan

Dr. Figen Altay

ÖZGEÇMİŞ

- 1977 Kars ilinde doğdu.
- 1988 Kars Halit Paşa İlk Okulunu bitirdi.
- 1991 Kars Gazi Kars Orta Okulunu tamamladı.
- 1995 Kars Gazi Ahmet Muhtar Paşa Teknik Lisesini bitirdi.
- 2000 Atatürk Üniversitesi, Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümünden mezun oldu.
- 2010 Kafkas Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalında Yüksek Lisans Eğitimine başladı.